

Na gelu'lg agnutmaqan ta'n Lu'g ewi'g'g'p Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Lu'g ewi'gmuapnn ula wi'gatign Tiaplusal. Telimatl ta'n Se'sus pegising'p ugs'tqamug ugs'tawian lue'winu'g. Lu'g pewalatl gji'tun Nisgam gesalaji milapegsultiliji mimajuinu'. Ta's'gl a'tugwaqann pugwelgig mimajuinu'g geitu'tij ewi'gas'gl ula wi'gatignigtug. Ta's'gl na Samaliaewa'j ta'n welm'toq (10.25-37), Jijgluewj ta'n gesga't (15.1-7) aq Na ji'nm ta'n apjiw gesalatl uggwisl.

Lu'g telimapnn Tiaplusal ta'n Se'sus wesgutg ugtlgowaqan ugs'tqamug, (4.18-19; 7.22-23). Se'sus gesalaji mimajuinu' ta'n igtigi mo gesalgwi'tigwi. Gesalaji ewle'jultiliji mimajuinu'. Se'sus telmaji mimajuinu' na a'tugwaqan ta'n Nisgam gesalatl Lasalasal. Lasalas ewle'jit aq gesnugwat, (16.19-31). Se'sus telimaji unaqapemg, 'Ntuisgetu ta'n te's'g goqwei geggunmug aq ignmamug na suliewei ta'ni ewle'jultijig,' (12.23). Na apoqnmuaji ewle'jultilij, gesnugu'tiliji aq ta'ni mo apoqnmasultili'gw. Lu'g pewalatl Tiaplusal gji'tulin Se'sus na mujgajewei mimajuinu.

Lu'g telimatl Tiaplusal na Wejuli Nisgam apjiw ne'gaw apoqnmuatl Se'susal aq ne'gaw ilgwenatl. Telimatl na Se'sus gaqaisg a'sutmat. A'sutmap

ta'n gis sign'tuteg (3.21) ge's gmnaq megnagweg unaqapemg (6.12) aq ta'n tujiw gaqapijingeg gujjieweigtug (23.34,46). Se'sus telimapni mimajuinu' nesisgl a'tugwaqann ta'n wesgutg a'sutmaqan (11.1-9; 18.1-8 aq 18.9-14).

Lu'g ap igtig wi'gatign ewi'g'g'p. Na igtig wi'gatign teluisig, Ta'n I' Tla'taqatipnig Apustale'wijing.

Ta'n qoqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Lu'g ewi'gmuatl Tiaplusal (1.1-4)

Ta'n Sa'n Nutsign'tuet aq Se'sus teli ugs'tqamuipnig (1.5-2.52)

Na agnutmaqan ta'n Sa'n Nutsign'tuet pestung'p (3.1-20)

Ta'n Se'sus sign'tuteg aq ta'n wet nu'gwalut (3.21-4.13)

Ta'n Se'sus tela'tegep aq gegnu'tmuapni mimajuinu' Galiliewa'gig (4.14-9.50)

Ta'n Se'sus tela'tegep aq teluep ta'n tujiw wejiep Galiliewa'gig glapis Selusalemg (9.51-19.27)

Ta'n Se'sus tela'tegep aq teluep ge's etl mittugweteg Selusalemg (19.28-22.46)

Se'sus wesua'lut'p, isutasip ugjit npmn aq gujjiewto'sip (22.47-23.56)

Se'sus minunsiteg, al neia'sip mimajuinueg aq wenaqalsit'p wa'so'q (24.1-53)

Ta'n goqwei Lu'g telimatl Tiopilusal

¹ Nitap Tiopilus, pugwelgig mimajuinu'g wejo'tmi'tip wi'gmnew agnutmaqan ta'n goqwe'l gis tliaqapnn tepaw ta'n eimu'tieg.

² Ewi'gmi'tipnna ta'n goqwe'l igtigi telimugsieg'pna. Negla nemitu'tilipnna ta'n goqwe'l

teliaqapnn weja'tegemgeg Sa'n Nutsign'tuet ugs'tqamuip glapis nige' aq telimugsieg'p ula gelu'lg agnutmaqan.

³ Saqamaw, gis sangew gina'masiapnn wegla ta'n goqwe'l teliaqapnn weja'tegemgeg na tujiw glapis nige'. Tel'te'tm gi'l getu' gji'tun glaman pengopi aq ewi'gmul ula agnutmaqan.

⁴ Ula wet tla'tegei glaman 'gji'tutes giasgiwowe wei wegla ta'n goqwe'l gegnu'tmugsipnn.

Ansale'wit telimatl SaglaiaaI uggwisuin

⁵ Na ge's Elot elege'witewip Jutiaewa'gig, na tujiw Saglaia na patlia'suit. Wetapegsit na patlia'saq ta'n teluisipnaq Apaija. Ugte'piteml teluisilitl El'sapet. Ula e'pit wetapegsit A'lano'q.

⁶ Gitg apjiw tela'tegejig ta'n Gisiteget tel puatg. Getlamiejig aq apjiw getlams'tmi'tij Nisgamewei tplutaqan.

⁷ Mo mijua'ji'jg gegguna'tigupni muta El'sapet mo gisi un'janigup. Nige' gitg wel gisiguijig.

⁸ Newtejgeg na'gweg ge's Apaijaewa'jg elugowa'titl Gjinisgaml a'sutuo'guomg, na tujiw Saglaia nigani a'sutmat.

⁹ Na patlia's ta'n nigani a'sutmat ignmut nu'gwa'tun weljema'gewei patgulmesigaqanigtug. Glaman Saglaia megnut aq eliet gjia'sutuo'guomg ta'n Gisitegelitl emtoqwala'titl, ugjit weljema'gewei nu'gwa'tun.

¹⁰ Na gujmug mimajuinu'g etli a'sutma'tijig ge's Saglaia etl nu'gwa'toq weljema'gewei.

¹¹ Na Gisiteget ugtansale'witeml neia'silitl aq gaqamilitl inaqaaneg patgulmesigaqanigtug ta'n nu'gwa'tas'g weljema'gewei.

12 Ta'n tujiw Saglaia nemiaj sespeta'sit aq jipasit.

13 Gatu na ansale'wilitl telimtl, “Saglaia, mut jipasiw. Gjinisgam gis nutmasg gta'sutmaqanm. Gte'pitem, El'sapet, gugunatal lpa'tujl aq tl wi'tatoqs'p Sa'n.

14 Na tujiw ul'ta'sites aq no'q ulgwijintes. Pugwelgig mimajuinu'g ul'ta'sultitaq ta'n tujiw ugs'tqamulitew.

15 Gisiteget gepmite'lmatal. Ma esamqwagw moqopa'q gisna pugtewijg. Weja'tegemg ugs'tqamuitew gugunatal Wejuli Nisgaml.

16 Gisa'lata pugwenniji mimajuinu' Lesui'pe'gatig lita'sualanew Gisitegelitl na Gjinisgaml ta'n emtoqwala'titl.

17 Lietew aq pestuntew ge's mu Gjisaqamawl poqji pestunmlitl. Msntew na ml'gigno'ti ta'n wejiaq wa'so'q aq ml'gignatew st'ge' na niganigjitegewinuaq teluisipnaq llaija. Gisa'lata mimajuinu'g apaji gsalata un'janua. Gisa'lata na mimajuinu'g ta'n mo getlams'tua'tigul Gisitegelitl gtlams'tuanew aq tla'taqatinew ta'n gigwajiaq. Gisa'lata mimajuinu' gisgajo'ltinew ugjit ta'n tujiw Gjisaqamaw pgising.”

18 Saglaia telimatl ansale'wilitl, “Tali gji'tu ms't ula tlian. Gisigui aq nte'pitem na gisigui'sgw.”

19 Ansale'wit telimatl, “Teluisi Gapliel. Ni'n na Gjinisgam uglugowinuml aq petgimit ugjit tlimulin ula gelu'lg agnutmaqan.

20 Mo getlams'tmun ula ta'n gis tlimul. Na ma gisi glusiwn glapis na na'gweg iga'q ta'n ms't gaqi-atlew st'ge' teli tplumulap.”

21 Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig gujmug etli

esgmala'titl Saglaiaal. Angita'sultijig tal gis teli pgitgatg na gjia'sutuo'guomg.

²² Ta'n tujiw tewiej mo gis glulagwi. Na mijuinu'g geja'titl na gis nmitulipnn nat goqwei gjia'sutuo'guomg. Saglaia amujpa ugpitnn e'w'gl ugjit gnua'tuan, muta mo gis ewistugw.

²³ Ta'n tujiw ugtlugowaqan gaqiaq a'sutuo'guomg Saglaia enmiet wiguaq.

²⁴ Na tel'gne'geg ugte'piteml tele'litl. Mo naqtm-ligw wiguow na'nijig tepgun'seliji.

²⁵ El'sapet teluet, “Gisiteget gisi apoqonmuit aq wel'te'lmit. Na ejigla'tuit ntaqo'qonmeg.”

Ansale'wit telimatl Malial, “Un'janites”

²⁶ Asugom tepgun'sejig El'sapet gis tele'g'p, na tujiw Gjnisgam elgimatl ansale'wilitl teluisilitl Gapliel na gjigan teluisig Nasalet, ta'n eteg Galaliewa'gi.

²⁷ Na agnutmaqan pegisitoq ugjit e'pite'sl teluisilitl Mali. Mali gisi tplumtijig malie'winew ji'nmul teluisilitl So'sep. Na ji'nm wetagutg na elege'witaq teluisipnaq Ta'pit.

²⁸ Na tujiw neia'sit ansale'wit aq telimatl Malial, “E'pite's, telimul gelu'lg agnutmaqan muta Gisiteget wijitgweiasg aq maw gepmite'tasin.”

²⁹ Mali sespeta'sit ta'n ansale'wilitl gis tlimtl muta mu nestmug na agnutmaqan.

³⁰ Na ansale'wit telimatl, “Mali, mut jipasiw muta Gjnisgam gepmite'lm'sg.

³¹ Tle'tes aq ugs'tqamua'lates mijua'ji'. Tl wi'tates Se'sus.

³² Gepme'tew aq tl wi'taten na Gjnisgam uggwisl. Gjnisgam na Gisiteget ignmuatal

elege'witewilin st'ge' Ta'pito'q ta'n negm wetapegsit.

³³ Iapjiw niganpugutuata ta'ni wetapegsultiliji Je'gopo'q. Iapjiw elege'witewitew aq ugtelege'wa'gim iapjiwtetew.”

³⁴ Mali pipanimatl ansale'wilitl, “Tal gis ula tli-atew, menaq tepqatmu?”

³⁵ Ansale'wit telimatl, “Wejuli Nisgam nisa'sitew gi'leg. Na mawi espe'g Gjinisgam ugml'gigno'tim guguntes aq gisa'lulten tle'n. Na mijua'ji'j sape'witew aq tl wi'taten Gjinisgam uggwisl.

³⁶ Teluemg'p na go'gumaw, El'sapet, ma gis gugunagwi mijua'ji'jg. Gatu telimul, na asugom te'sijig tepgun'sejig gi's tele'g aq gugunatal lpa'tujl, je tlia tel gisiguij.

³⁷ Muta mo eigtnug goqwei ta'n Gjinisgam mo gis tla'tegegw.”

³⁸ Mali teluuet, “Ni'n na Gisiteget elugowg. Tliaj ni'neg ta'n gis tluen.”

Na tujiw ansale'wilitl naqatli.

Mali emittugwalatl wo'gumal, El'sapetal

³⁹ Na tel'gne'ge'l Mali ilajit aq smtug eliet na gjigan ta'n etl milqamigeg Jutiaewa'gi.

⁴⁰ Pisgwa't Saglaia aq El'sapet wiguow aq gelu-
latl El'sapetal.

⁴¹ Na El'sapet tel nutuaj Malial, na mijua'ji'jl jiniw maja'silitl ugtlaminug. Na tujiw Wejuli Nisgam pija'sit El'sapeteg.

⁴² El'sapet gesigawwet, “Gjinisgam me'wel'te'lm'sg je mu igtigig e'pijig aq pajiji ul'te'lmutew na mijua'ji'j ta'n gugunates.

⁴³ No'q gelu'lg ta'n teliaq Gjisaqamaw uggwitl peji mittugwalit.

⁴⁴ Ngasaiw nutu'laneg, nn'jan maja'sip ntlaminug muta wel'ta'sit.

⁴⁵ No'q wel'ta'sin muta getlams'tmn ta'n goqwei Gisiteget teplum'sg'p na tliatew.”

Mali emtoqwalatl Nisgaml

⁴⁶ Mali teluet, “Ngamlamun welgwig aq me'gite'lm'g Gisiteget,

⁴⁷ Pajiji ul'ta'si muta Gjinisgam na Nujiugs'tawi'wet ta'n gisi ugs'tawi't.

⁴⁸ Angite'lmit aq ewle'jit ni'n na uglugowinu'sguml. Nige' weja'tegemg ms't wen tl wi'titew pajiji ul'te'lm'ut e'pit.

⁴⁹ Na Gisiteget gisi ignmuit nat goqwei pajiji glu'lg. Lpa na sape'wit.

⁵⁰ Ewlite'lmaji ta'ni gepmite'lm'gwi'titl. Ula tla'tegetew ugjit mimajuinu'g aq un'janua iapjiw.

⁵¹ Mesgi'gl ta'n goqwe'l gis tla'tegelitl. Gisa'laji ta'n espitel'sultiliji ugsmultinew aq gisa'laji naqa'tnew ta'n getu' tla'taqatili'tij.

⁵² Mena'lapni elege'wiliji ta'n melgigno'ltliji umutgiwal aq wele'wapni ewle'juinu'g.

⁵³ Esmapni gewisultiliji gelu'lg mijipjewe. Gatu enmigimapni milesuinu' aq mo goqwei ignmuagupni.

⁵⁴ Ta'n goqwei teli tplumapni gn'gi'guagi'g na tela'tegep. Apoqonmuapni uglugowinumg na Lesui'pa.

⁵⁵ Migwite'tg ta'n gelulapni gn'gi'gunaqi'g. Na ewlite'lm'apni Aplamal aq Aplamal un'janua iapjiw.”

⁵⁶ Na Mali emittugwalatl El'sapetal na'tami nesisijig tepgun'sejig aq na tujiw apajinmiet.

Sa'n Nutsign'tuet ugs'tqamuit

⁵⁷ Na pesgunateg te'sisgegsijig tepgun'sejig gisi iga'jig El'sapet ugs'tqamua'latl uggwisl.

⁵⁸ Mawi ul'ta'sit. Ta'n tujiw witapesgwa aq wo'guma nutma'tilij Gisiteget teli ula'latl El'sapetal na mawi ul'ta'sultiliji.

⁵⁹ Ta'n tujiw mijua'ji'j aqan'tie'uti tewje'geg, mimajuinu'g peita'jig ugjit lugwalanew. Getu' tl wi'ta'titl Saglaia, st'ge' ujjl.

⁶⁰ Gatu uggwitl teluelitl, “Moqwa', thuisitew Sa'n.”

⁶¹ Na telima'titl, “Mo geggunawjig ta'n talagumjig wijei geggunmi'tij ula wisun.”

⁶² Na tujiw ugpitnual weji glula'titl ujjl aq pipan-ima'titl ta'n getu' tl wi'taj uggwisl.

⁶³ Saglaia pipanigesit wi'gatign aq ewi'g'g, “Thuisitew Sa'n.” Mimajuinu'g sigti paqalaiultijig.

⁶⁴ Na smtug Saglaia gis glusit, aq poqji gep-mite'lmatl Gjinisgaml.

⁶⁵ Na mimajuinu'g ta'n wigultijig gigjiw Saglaia wiguow jipasultijig. Me' tel'gne'g ms't wen ta'n wigit na milqamigeg Jutiaewa'gi siaw agnutma'tijig ula ta'n goqwei gis tliaq.

⁶⁶ Ta'n te'sit wen nutg ula agnutmaqan angite'lma'titl, “Wenitew u't mijua'ji'j gisigwej?” muta geitu'tij Gisiteget apoqonmuatl.

Saglaia ugtagnutmaqanm

⁶⁷ Na Wejuli Nisgam nisa'sit Saglaiaeg na Sa'n Nutsign'tuet ujjl. Na tujiw Saglaia teluet glusuaqann ta'n wejiaqal Nisgameg,

68 “Me'gite'lmanej Gisiteget na Gjinisgam ugjit Lesui'paq. Pegising'p ugjit apoqonmuanew ugmimajuinumg aq ugs'tawianew.

69 Petgitmugsi'gw Nujiugs'tawi'welitl ta'n melgigna'litl. Ula Westaulg wetapegsit Ta'piteg, na Gjinisgam uglugowinuml.

70 Gi's nige' sa'q Gjinisgam gisa'lapni niganigjitegewinugi' tluenew ula.

71 Teplumugsi'gup weji ugs'tawugsinenu ta'nig getanugsi'gwig. Teplumugsi'gup angweiugsinenu glaman ta'nig masgelmugsi'gwig ma jile'ugsigwig.

72 Teluep ewlite'lmata gn'gi'gunaqi'g aq apjiw migwite'ttew ta'n goqwei teplumsip.

73 Tla'tegetew wegla goqwe'l teplumapnn Aplamal, ta'n wetapegsulti'gw.

74 Teplumsip weji ugs'tawugsinenu ta'nig masgelmugsi'gwig aq igalugsinenu glaman lugutitesnu ugjit negm aq ma jipasultiggw.

75 Ugs'tawugsitesnu glaman sape'ultitesnu aq tetapua'taqatitesnu ta'n teli pgitawsulti'gw.

76 Ngwis, tl wi'tulten niganigjitegewinu ugjit espe'g Gjinisgam. Ta'n tujiw Gjisaqamaw pgisintew, nigana'sites ilajugtmuates ta'n goqwe'l ugjit negm.

77 Tlimates ugmimajuinumg na ugs'tawiaten ta'n tujiw ugkata'taqanmual apigsigtmuju.

78 Gjinisgam ta'n emtoqwalugg na gesaluet aq ewlite'lmugsi'gw. Na na'gweg iga'tutew ta'n ugs'tawugsitesnu.

79 Ugs'tawiata na mimajuinu' ta'n pata'tegewinu' aq ta'n pemi npu'tijig. Ilgwenugsitesnu mimajultinenu wantaqaoti'gtug.”

⁸⁰ Na lpa'tuj, Sa'n, pemigwet, pemi ntawe'g aq melgi gtlams'tuatl Nisgaml. Ta'n tujiw gisigwet na eliet usgowa'sin paqtaqamigtug glapis poqji pestunmuaji Lesui'pa.

2

Se'sus ugs'tqamuit (Matiw 1.18-25)

¹ Na teliaqap ge's Agustus elege'witewip Lo'mewa'gi tewatgitg tplutaqan ta'n telgi'g Lo'mewa'gi. Pewalaji ms't mimajuinu'g pisgui'gusultinew ta'n wetagutmu'ti'tij.

² Ula na amgweseweieg mimajuinu'g pisgui'gusulti'tij ge's Gwilinius g'pnno'lewiteg Siliae'gatig.

³ Na tujiw ms't wen eliet aq pisgui'gusit na gjigan ta'n wetagutg.

⁴ Na So'sep weji maja'sit gjigan teluisig Nasalet Galaliewa'gig. Eliet na utan teluisig Petliem Jutiaewa'gig. Petliem na utan ta'n Ta'pito'q na elege'witaq etli ugs'tqamuip. So'sep wet liet na'te'l muta wetapegsit Ta'piteg.

⁵ Naji pisgui'gusijig ugte'piteml, Malial ta'n gi's getu' un'janilitl.

⁶ Na teliaq ge's eimi'tij Petliemg, tetaputesg Mali un'janin.

⁷ Amgwesewe'l uggwisl ugs'tqamua'latl aq ewnisgwe'g'latl atla'wegnigtug. Elsma'latl msigu ta'n wi'sisg esma'titen. Mali tela'teget muta mo we'jitu'tigupni getgunimgewei.

*Ansale'wit gegnua'tuaji nujo'taqatili
na gelu'lg agnutmaqan*

⁸ Na wijeï wela'gweg gigjiw Petliemg m'gegtug eimu'tijig ji'nmug ta'n nujiangweiwa'tiji jijgluewji.

⁹ Gisiteget ugtansale'witeml neia'silitl aq piti-ata's'g ta'n ji'nmug eimu'ti'tij. Gesateg wejiaq wa'so'q. Ji'nmug ma'muni jipaqita'jig.

¹⁰ Ansale'wit telimaji, “Mut jipaqita'new. Weji pginis ugjit tlimulinew gelu'lg agnutmaqan. Ula agnutmaqan gisa'lata ms't mimajuinu'g ugs'tqamug ul'ta'sultinew.

¹¹ Ula wela'gw na Gjisaqamaw ta'n teluisit Nujiugs'tawi'wet ugs'tqamuip. Eig na gjigan ta'n Ta'pito'q wetagutg'p.

¹² Telimuloq ta'n tl nenuatoqs'p. Na mijua'ji'j nmiatoqs'p ewnisgwega'tasit atla'wegnigtug aq elising msiguigtug.”

¹³ Jiniw pugwelgig ansale'wijig ne'ita'jig ta'n igtigl ansale'wilitl eimlil. Etlï gtapegia'tijig ta'n tel gepmite'lma'tij Gjinisgaml. Teluejig,

¹⁴ “Miwa'lanej Gjinisgam ta'n mawi espe'g wa'so'q. Wantaqo'ti i'tt'j ugs'tqamug ugjit mimajuinu'g ta'n wel'te'lmaji.”

¹⁵ Ta'n tujiw ansale'wijig apaita'titeg wa'so'q, na nujiangweiwa'tiji jijgluewji telimultijig, “Ge'lta'nej Petliemg aq nat nmitunej ta'n goqwei gis tliaq aq ta'n goqwei Gisiteget gis gnua'tugsi'gw.”

¹⁶ Na smtug el'ta'jig aq nemia'tiji Malial, So'sepal aq na mijua'ji'jl ta'n elisinnitl msiguigtug.

¹⁷ Angama'titl mijua'ji'jl aq telima'tiji Malial aq igtigi ta'n ansale'wilitl telimgwi'tipnn ugjit na mijua'ji'jl.

18 Igtigig mimajuinu'g paqalauitijig ta'n tujiw nutua'ti'tij ta'n goqwei ji'nmu ta'n angweigwi'tiji jijgluewjig gis agnutmli'tij.

19 Mali migwite'tgl ms't ta'n goqwe'l nutmapnn aq melgi angite'tgl.

20 Na ji'nmu'g ta'n angweiwa'tiji jijgluewji enmi gtapegia'tijig aq emtoqwala'titl Gjinisgaml ugjit ta'n te's'g gis nutmi'tij aq ta'n goqwei gis nemitu'tij. Lpa na teliaqap st'ge' ta'n ansale'wit teluep.

Se'sus tel wisungewut

21 Ta'n tujiw ugumuljin te'suguna'q iga'q ugjit na lpa'tuj elugwa'-tasin, tel wisungewatoqs'p Se'sus st'ge' ta'n ansale'wit tel wisungewapnn ge's mu Mali tele'gweg.

Mali aq So'sep ela'la'titl Se'susal gjia'sutuo'guomg

22 Na na'gweg ta'n waqama'lugsijig tetaputesg, na tujiw Mali aq So'sep ela'tijig gjia'sutuo'guomg tla'tegenew ta'n goqwei Mowisewei tplutaqan telueg. Ela'la'titl mijua'ji'jl gjia'sutuo'guomg Selusalemg ugjit neia'tuanew Gisitegelitl.

23 Ula na tel wi'gas'g Gisitegetewei tplutaqan, "Ta'n amgwesewei na e'pit un'janit aq na lpa'tujuit na tujiw ula lpa'tuj apaji ignmuatl Gisitegelitl ugjit lugowan."

24 Na wejgwa'la'tiji tapusiliji plesg aq ignmua'titl Gjinisgaml. Ula elg tel wi'gas'g Gisiteget ugt'tplutaqanm, "Jugwa'l tapusijig plesg gisna tapusijig sisipg ta'n telgilgig aq ignmu Gisiteget."

25 Na ji'nm ta'n teluisit Simion wigit Selusalemg. Gelu'sit aq emtoqwalatl Nisgaml. Etlis esmalatl

Nujiugs'tawi'welitl pgisinnin Lesui'pe'gatig. Wejuli Nisgam gis nisa'sit negmeg.

²⁶ Wejuli Nisgam gis tlimatl, “Ma npmun glapis nmiates Nujiugs'tawi'welitl ta'n Gisiteget petgimatal ugs'tqamug.”

²⁷ Simion ilgwentl Wejuli Nisgaml pisgwa'n na gjia'sutuo'guomg. Na tujiw Mali aq So'sep pisgwa'la'titl Se'susal na'te'l ugjit tla'tegenew ta'n teltegtplutaqan.

²⁸ Simion wesua'latl na mijua'ji'jl aq miwatmuatl Gjinisgaml. Teluet,

²⁹ “Gisiteget, ni'n na gtlugowinum.

Etawei gisa'tun ta'n teli tplumi'tp.

Geggunm wantaqo'ti ngamlamun

aq nige' gisgaje'i mittugwalulin wa'so'q.

³⁰ Gis nmi'g Nujiugs'tawi'wet.

³¹ Petgimt ugs'tqamug

ugjit ms't mimajuinu'g nmian.

³² Negm na pa wijej aq waseteg.

Musga'tuata mimajuinu'

ta'n mu Lesui'peultiligwi

ta'n goqwei pewatmn.

Gepmite'lmata gmimajuinumg na Lesui'paq.”

³³ So'sep aq Mali paqalaigig ta'n Simion tel usgumapnn Se'susal.

³⁴ Simion a'sutmessewaji aq telimatl Malial, “Ula mijua'ji'j gisa'lata pugwenniji mimajuinu'g Lesui'pe'gatig gtlams'tuanew. Na tujiw

ugs'tawiata gatu pugwelgig ma gtlams'tua'tigul.

Wegla ma ugs'tawiagwi. Negm na agnutmewinu ta'n gis wejiet wa'so'q aq ta'sijig mimajuinu'g ma uli usguma'tigul.

35 Neia'tu'titaq ta'n goqwei telgwija's'gl uggam-lamunuaq. Ulmajita'suaqan gisa'lultew ulmaje'n pa wijeï aq wa'qan ta'n gi'g gisi gsigstew.”

36 Na eig niganigjitegewinu'sgw teluisit Anna gjia'sutuo'guomg. Ujil teluisilitl Panuel. Na ujil wetapegsilitl A'sloq. Na Tepqatg'p pas'g llaigneg te'sipunqeg. Gi's sa'q ugji'nmuma nepmlipna.

37 Na sigu'sgw ugumuljin te'sisgegipunqeg je ne'w. Te's na'gweg tego'tg gjia'sutuo'guomg. Tepgig aq na'gweg emtoqwalatl Nisgaml. Ne'gaw a'sutmat aq sune'wit.

38 Na tujiw pegising ta'n mijua'ji'jl eimlil aq miwatmuatl Nisgaml. Wesgumatl na mijua'ji'jl aq gelulaji na mimajuinu'g ta'n esgma'tiliji ugjit Gjinisgam ugs'tawianew mimajuinu' tleiwultiliji Selusalemg.

So'sep enma'laji Malial aq Se'susal

39 Ta'n tujiw gaqa'tu'tij ta'n telueg Gisiteget ugt'tplutaqanm, na tujiw apaita'jig Galaliewa'gig. Ula gjigan teluisit Nasaletg ta'n wigultijig.

40 Na mijua'ji'j pemigwet. Melgignat aq natawe'g. Gjinisgam wel'te'lmatl.

Se'sus lpa'tujuiteg tego'tg gjia'sutuo'guomg

41 Te'sipunqeg Se'sus ungi'gu ela'tliji Selusalemg ugjit Siawa'timgewei Pestie'umg.

42 Ta'n tujiw Se'sus metlasipuna't je ta'pu ap ela'tijig Selusalemg ugjit Pestie'umg st'ge' ta'n tela'tegejig te's newtipunqeg aq Se'sus nespnut.

43 Eimu'tijig na'te'l glapis gaqiaq pestie'umg. Na tujiw ungi'gu apajinma'tijig gatu Se'sus siawqatg Selusalemg. Ungi'gu mo gejigugwi.

44 Tel'ta'sijig Se'sus pem wije'waji wo'gumawa gisna witapua. Newtigisg'g pema'tijig aq na tujiw gwilua'titl.

45 Mo we'jia'tigul tami. Na smtug apaja'tijig Selusalemg aq gwilua'titl na'te'l.

46 Na gi's gisi nesuguna'q we'jia'titl gjia'sutuo'guomg. Na pemgopit maw nujigina'mua'tiliji. Etl jigs'tuaji aq mil pipanimaji.

47 Ms't ta'n te'sijig nutua'titl paqalailijig ta'n teli ns'tuewistulij aq ta'n goqwei telimgwi'titl.

48 Ta'n tujiw ungi'gu nemigwi'titl na paqalailiji. Uggwitl telimtl, “Gwi's, goqwei wet tla'tegen u't? Gujj aq ni'n sespete'lmuleg'p aq peggwi al gwiluleg'p.”

49 Se'sus telimaji, “Goqwei ta weji gwiluiog? Mo geituoqs'p amujpa tela'tegei ta'n nujj tel pualij?”

50 Ungi'gu mu nestua'gugwi ta'n goqwei Se'sus gis tluet.

51 Na tujiw Se'sus apaji wije'waji Nasaletg aq ne'gaw mu elistuagwi ungi'gu. Mali mu ne'gaw awan'ta'sigw ta'n te's'g goqwei gis tliaq aq gaqaisg angite'g.

52 Se'sus pem pitoqwiet aq me' pemi ns'tue'g. Tetapua'latl Gjinisgaml aq mimajuinu' ta'n gejjigwi'titl.

3

Sa'n Nutsign'tuet pestung gigjiw na sipu teluisig Jol'tan

(Matiw 3.1-12; Malg 1.1-8; Sa'n 1.19-28)

1 Taipilius gisi elege'witewip Lo'mewa'gig metlasipunqeg je na'n, na tujiw Pons Pilot

g'pnno'lewit Jutiaewa'gig, Elot niganpuguit Galaliewa'gig, Pilip ta'n wijigmatl Elotal niganpuguit Ituliaewa'gig aq Tlajonitisewa'gig aq Lisantias niganpuguit Apilenewa'gig.

² Na tujiw Annas aq Gaiapas espe'gig patlia'sg. Na Gjnisgam telimatl Sa'n Nutsign'tuelitl na agnutmaqan ta'n pewalatl pestunmlin. Sa'n na Saglaia uggwisl, aq wesgowa'sit paqtaqamigtug.

³ Sa'n pitawa'sit aq papga'sit na sipu ta'n teluisit Jol'tan. Pestung, “Gawasgita'sultigw, jiglita'gw lue'utigtug aq sign'tasultigw, na tujiw Gjnisgam apigsigtmugsitoqs'p gtlue'utiwal.”

⁴ Na niganigjitegewinuaq teluisipnaq Aiseia wesgumapnn Sa'nal ta'n gis wi'g'g'pnn ula, “Nat wen gesigawewistoq paqtaqamigtug. Teluet, ‘Gisiteget wejgu'et.

Ms't ta'n te'sioq gisgajo'ltigw ugjit negm.

Gisgaja'tug gelu'lg awti ta'n lien.

Ltug tegpaqteg awti ugjit negm.

⁵ Ta'n te's'gl walqwamigeql amujpa na wajua'tmgl. Ta'n te's'gl soqoqamigeql amujpa na gesaqqamigeql.

Na waqjutaqtegl awti'l amujpa na siwnoqqwa'tas'gl.

Na winjigl awtijl amujpa na ilugwa'tas'gl aq pitgma'tas'gl.

⁶ Na tujiw ms't mimajuinu'g nmia'tital na Nujiugs'tawi'welitl ta'n Gjnisgam petgimatal.’

⁷ Pugwelgig mimajuinu'g el'ta'jig Sa'neg ugjit sign'tasultinew. Sa'n telimaji, “Gjnisgam wegaig aq getu' ilsumugsioq. Gilew pa na wi-jei aq mtesgmug. Pewalioq sign'tulinew muta

tel'ta'sultioq na Gjinisgam ma ilsumugsiwoq pa na sign'tasultioqos.

8 Tlo'ltigw aq tla'taqatigw ta'n goqwei neia'tuanew igfigig gawasgita'sultioq aq ejiglita'ioq lue'utigtug. Tluetoqs'p wetapegsultioq Aplameg gatu telimuloq, Gjinisgam gis ugsua'toqol wegla gun'tal aq gisa'total mimajuinalanew ta'n wetapegsultiliji Aplameg.

9 Gilew pa wije aq miti's ta'n mo wel minigw aq Gjinisgam gisgaje'g ilsumugsinew nige'. Iga'taqewinu gisgaje'g tmta'n miti'sl ta'n mu wel mininugul gigjiw gjip'sgigtug aq nu'gwa'lan. Gjinisgam ilsumatal te'silitl mimajuinu'l ta'n pata'tegelitl st'ge' na iga'taqewinu getu' tla'laji miti'sg.”

10 Mimajuinu'g pipanima'titl, “Gatu nige' tala'taqatitesnen?”

11 Sa'n telimaji, “Ta'n wen geggunaji tapusiliji atla'ig amujpa ignmuatal newte'jilitl na ji'nmul ta'n mo geggunagul atla'il. Ta'n wen mijip-jewe'mit amujpa ta's'g smuetutew na mimajuinu'l ta'n mo geggunmiligul mijipjewe.”

12 Ta'sijig nujintutma'tijig g'pnno'lewei suliewei peita'jig ugjit sign'tasultinew aq pipanima'titl Sa'nal, “Nujigina'muet, tala'taqatitesnen?”

13 Telimaji, “Mut piامي ugsua'tunew ta'n telteg tplutaqan.”

14 Ta'sijig sma'gnisg pipanima'titl, “Gatu ninen tala'taqatitesnen?”

Sa'n telimaji, “Mut pisuimanew igtigig aq mut gi'gaji ugsua'tuaw wen ugsulieweim.”

15 Mimajuinu'g poqji ul'ta'sultijig muta tel'ta'sultijig Sa'nal etugjel negm na Nuji-ugs'tawi'wet.

16 Na tujiw Sa'n telimaji, “Sign'tuloq samqwanigtug gatu wejgu'et negm ta'n me' espe'g aq ni'n. Mu tepawtiw je we'gaw apgwa'tuan umugsnapil. Ta'n tujiw sign'tugsitoqs'p na e'wtew pugtew aq ignmugsitesnu Wejuli Nisgaml.

17 Wejgu'et, na ilsumata ms't mimajuinu' aq nigtua'lata ta'n tetapua'taqatiliji aq ta'n pata'taqatiliji. Ta'ni gelu'sultiliji la'lata wa'so'q st'ge' iga'taqewinu tepgiso'toqol glumgl aq pisqo'toqol uglaqalansmg. Ta'ni mu gelu'sultligwi pija'lata na pugtew ta'n mo naqa'suenug st'ge' iga'taqewinu mawo'toqol siguaqs'te'ggn aq nu'gwa'toqol.”

18 Sa'n mil gnua'tuaji mimajuinu' ge's pestung na gelu'lg agnutmaqan.

19 Na telimatl niganpuguilitl ta'n teluisilitl Elot pata'tegen ta'n tujiw malie'wiliji Elotiasal muta ula e'pit gisi tepqatg'p Elot ugjignaml. Sa'n ewi'tmuatl Elotal igtigl lue'uti'l gisa'tulitl.

20 Gatu Elot me' ma'muniw pata'teget ta'n tujiw pija'laten Sa'nal laplusang.

Se'sus sign'tut

(Matiw 3.13-17; Malg 1.9-11)

21 Ta'n tujiw ms't mimajuinu'g ta'n jigs'tua'tipnn Sa'nal gi's sign'tujig, Se'sus pegising aq sign'tuaten. Ge's Se'sus etl a'sutmat na'te'l, wa'so'q pana's'g.

22 Wejuli Nisgam el nisiet Se'susal un'jig. Na teliangamgusit st'ge' ples. Nat wen weji glusit

wa'so'q. Teluet, “Gi'l na ngwis. Mawi gsalg aq mawi ul'te'lmul.”

*Se'sus wetapegsit Ataal
(Matiw 1.1-17)*

²³ Se'sus na'tami nesisgegipuna'p na tujiw poqji pestung. Mimajuinu'g tel'ta'sultijig negm na So'sep uggwisl, aq So'sep na I'lai uggwisl.

²⁴ I'lai na Mattat uggwisl, Mattat na Li'pai uggwisl, Li'pai na Melji uggwisl, Melji na Jannai uggwisl, Jannai na igtig So'sep uggwisl.

²⁵ Ula So'sep na Mattatias uggwisl, Mattatias na E'mos uggwisl, E'mos na Ne'um uggwisl, Ne'um na Esli uggwisl, Esli na Na'ggai uggwisl.

²⁶ Na'ggai na Ma't uggwisl, Ma't na igtig Mattatias uggwisl. Ula Mattatias na Semein uggwisl, Semein na Jo'seg uggwisl, Jo'seg na Jo'ta uggwisl.

²⁷ Jo'ta na Joalan uggwisl, Joalan na Lesa uggwisl, Lesa na Selupapel uggwisl, Selupapel na Sialtiel uggwisl, Sialtiel na Ne'li uggwisl.

²⁸ Ne'li na igtig Melji uggwisl, ula Melji na Ati uggwisl, Ati na Gosam uggwisl, Gosam na Elmatam uggwisl, Elmatam na El uggwisl.

²⁹ El na Ja'sua uggwisl, Ja'sua na Eliesel uggwisl, Eliesel na Jolim uggwisl, Jolim na igtig Mattat uggwisl, ula Mattat na Li'pai uggwisl.

³⁰ Li'pai na Simion uggwisl, Simion na Juta uggwisl, Juta na igtig So'sep uggwisl, ula So'sep na Jonam uggwisl, Jonam na Ilaigim uggwisl.

³¹ Eliagim na Meleia uggwisl, Meleia na Menna uggwisl, Menna na Mattata uggwisl, Mattata na Ne'tan uggwisl, Ne'tan na Ta'pit uggwisl.

³² Ta'pit na Jessi uggwisl, Jessi na Opet uggwisl, Opet na Poas uggwisl, Poas na Salaman uggwisl, Salaman na Ne'son uggwisl.

³³ Ne'son na Aminata'p uggwisl, Aminata'p na Atmin uggwisl, Atmin na Alni uggwisl, Alni na Eslon uggwisl, Eslon na Peles uggwisl, Peles na Juta uggwisl.

³⁴ Juta na Je'gop uggwisl, Je'gop na Isaq uggwisl, Isaq na Aplam uggwisl, Aplam na Tela uggwisl, Tela na Nei'ol uggwisl.

³⁵ Nei'ol na Selug uggwisl, Selug na Lagew uggwisl, Lagew na Peleg uggwisl, Peleg na Ipel uggwisl, Ipel na Sela uggwisl.

³⁶ Sela na Gainan uggwisl, Gainan na Alpasat uggwisl, Alpasat na Sem uggwisl, Sem na Noa uggwisl, Noa na Lameg uggwisl.

³⁷ Lameg na Metusela uggwisl, Metusela na Inaq uggwisl, Inaq na Jalet uggwisl, Jalet na Maia'le'l uggwisl, Maia'le'l na igtig Gainan uggwisl.

³⁸ Gainan na I'nos uggwisl, I'nos na Set uggwisl, Set na Ata uggwisl, Ata na Gjinisgam uggwisl muta Gjinisgam gisiapnn.

4

Gjimm'tu wet nu'gwalatl Se'susal pata'tegelin (Matiw 4.1-11; Malg 1.12,13)

¹ Se'sus weji apaja'sit Jol'tanewei sipu. Wejuli Nisgaml eimlitl Se'suseg. Na ela'latl Se'susal paq-taqamigtug.

² Na'te'l wet nu'gwaltl Gjimm'tu'l glapis ne'wisgegiguna'q. Ne'gaw mo goqwei malqotmug

aq no'q gewising ta'n tujiw ne'wisgegiguna'q gaqiaq.

³ Gjimm'tu'l telimtl, “Pa na gi'l na Gjinisgam ugg-wisin na gisa'tu ula gun'tew pipnaqanin.”

⁴ Se'sus telimatl, “Moqwa', ma tela'tegew muta Nisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g, ‘Mimajuinu ma iapjiw gisi ugji mimajigw mijipjeweigtug.’ ”

⁵ Na tujiw Gjimm'tu so'qwa'latl Se'susal gm'tnigtug aq jaqal musga'tuatl ms't elege'witewa'gi'l ugs'tqamug.

⁶ Gjimm'tu telimatl, “Ignmultes ms't ta'n te's'g ml'gigno'ti aq ta'n te's'g milesuaqan ula nemitun. Ms't ta'n te's'g goqwei gaqi ignmuimg aq ignmua's ta'n wen pewalg.

⁷ Ms't ula gi'lewe'tew ta'n tujiw jugu'en emtoqwalin aq nutgul'pa'sua'lin.”

⁸ Se'sus telimatl, “Ma tela'tegew muta Nisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g, ‘Emtoqwalates Gisiteget na Gjinisgam ta'n gepmite'lm't aq pas'g negm lugow.’ ”

⁹ Na tujiw Gjimm'tu ela'latl Se'susal Selusalemg aq tepa'latl ta'n etl mawi esp'teg gjia'sutuo'guomg. Telimatl, “Pa na gi'l na Gjinisgam uggwisin, nisaqalsi.

¹⁰ Muta Nisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g, ‘Gjinisgam tlimata ugtansale'witeng angweiulinew.’

¹¹ Elg telueg, ‘Msnultaq aq unaqa'lultaq ugpitnuaq glaman jel ma jile'nugul ggwatl gun'tewigtug.’ ”

12 Se'sus telimatl, “Nisgamewei wi'gatign telueg, ‘Mut ugt nu'gwalaw Gisiteget na Gjnisgam ta'n emtoqwalt.’ ”

13 Ta'n tujiw Gjinn'tu we'gisipgwatoq na tujiw pun ugt nu'gwalatl Se'susal aq pe'l punaje'watl ta'suguna'q.

*Se'sus eliet Galaliewa'gig
(Matiw 4.12-17; Malg 1.14,15)*

14 Se'sus apaja'sit Galaliewa'gig. Geggung ml'gigno'ti ta'n wejiaq Wejuli Nisgamewigtug. Pugwelgig mimajuinu'g geitu'tij Se'sus eig na'te'l muta mimajuinu'g wesguma'titl.

15 Etl pestung na a'sutuo'guoml na'te'l aq ms't wen gepmite'lmatl.

*Mimajuinu'g tleiwultijig Nasaletg
wegaiugtua'titl Se'susal
(Matiw 13.53-58; Malg 6.1-6)*

16 Na tujiw Se'sus eliet Nasaletg ta'n etl neps'tgwa'tasip. Atlasmutigisg'g eliet a'sutuo'guomg ta'n gis sipeliw tla'teget. Gaqama'sit ugjit gitmn Nisgamewei wi'gatign.

17 Elasgnmut na wi'gatign ta'n Aiseiao'q gis wi'g'g'p. Se'sus apgwa'toq ula wi'gatign glapis we'jitoq ta'n tegan getu' gitg. Egitg ula,

18 “Gisi ignmuimg na Wejuli Nisgam.

Megnmit aq elgimit gnua'tuan

na gelu'lg agnutmaqan ugjit ewle'jultijig.

Elg petgimit ugjit gnua'tuan

wegla ta'n pisultijig iga'lanew

aq wegla ta'n nepapigwo'ltijig nmitaqatinew.

Petgimit ugjit iga'lanew ta'nig emegweiujig.

19 Petgimit ugjit tliman mimajuinu'g

iga'q na na'gweg
ta'n Gisiteget tli ugs'tawiata mimajuinu'."

²⁰ Se'sus ilta'toq na wi'gatign aq apaji ignmuatl na ji'nmul ta'n ango'tmlitl aq epa'sit. Ms't mima-juinu'g a'sutuo'guomg angama'titl.

²¹ Na tujiw telimaji, "Wegla glusuaqann ta'n ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign na gis tliaqal gis-gug ge's pem gitmuloq."

²² Na mimajuinu'g wels'tua'titl aq paqalaiultijig ta'n telewistulij. Pipanimtultijig, "Ula na So'sep uggwisl?"

²³ Telimaji, "Geju'loq nasplutuatoqs'p ta'n go-qwei nat wen gis teluep aq tlimitoqs'p ula, 'Pa na mal'pale'witewi's'p aq pilue'g gisi npilj, nige'npilsi,' gisna tlimitoqs'p ula, 'Wijej tla'tega ula tet gm'tginaq ta'n tel nutmaieg'p gis tla'tege't'p Gapelniamg.'"

²⁴ Se'sus siawewistoaq, "Telimuloq na niganigjitegewinu'g mo menuegem'gig umutgiwaq.

²⁵ Jigs'tuigw. Ta'n tujiw Ilaijao'q mimajiteg, na tujiw pugwelg'pnig sigu'sgwaq eimu'tipnig Lesui'pe'gatig. Na tujiw mo gigpesanugup nesipunqeg je aqataig aq na tujiw mesgi'g'p pestmo'qon gm'tginaq.

²⁶ Gatu Ilaijao'q mo elgimam'g'p ugjit apoqonmuan je newte'jilitl sigu'sgwal tleiwilitl Lesui'pewa'gig gatu awna elgimut'p ugjit apoqonmuan igtigl sigu'sgwal tleiwilitl na gjigan Salepat ta'n eteg Saitonewa'gig.

²⁷ Ta'n tujiw Ilaisao'q na niganigjitegewinu mi-majiteg, pugwelgig mimajuinu'g geggunmi'tip na 'gsnugowaqan teluisig leplsi Lesui'pe'gatig. Lpa

mo wen gisi npilam'g'p gm'tginaq, gatu awna na ji'nm teluisit Nemn na nepilut'p. Negm tleiwip Siliae'gatig."

²⁸ Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig a'sutuo'guomg wegaiultijig ta'n tujiw ula nutmi'tij.

²⁹ Na ms't gaqamita'jig aq tewa'la'titl Se'susal na a'sutuo'guomg. Ela'la'titl ta'n etl paqse'g gigjiw na gjigang. Getu' paqage'titl.

³⁰ Gatu Se'sus naqalaji aq smtug ejigla'sit na gjigan.

Ji'nm pitu'gwitl mn'tu'l
(Malg 1.21-28)

³¹ Se'sus eliet na gjigan Gapelniam ta'n eteg Galaliewa'gig. Na'te'l etl pestung atlasmutigisg'g.

³² Ms't paqalaiultijig ta'n tel gina'muej muta geitoq ta'n goqwei wesgutg aq geggung ml'gigno'ti.

³³ Eig a'sutuo'guomg ji'nm ta'n mn'tu'l pitu'gwitl. Sesgwalatl Se'susal.

³⁴ "Se'sus gi'l tleiwain Nasaletg, taluegeieg? Weji pginu's'p ugjit seioqwa'linen? Nenu'l ta'n wenin. Gi'l na sape'wit ta'n Gjinisgaml petgimtl."

³⁵ Se'sus mn'tu'l telimatl, "Wantaqa'si, aq getaqa'si na ji'nmuigtug." Ge's mn'tu naqalatl na ji'nmul na gisa'latl nisielin nigantug Se'suseg gatu mo jile'wagul.

³⁶ Na mimajuinu'g paqalaiultijig aq teluejig, "Me' gatu melgi glusuaqanmit. Geggung ml'gigno'ti aq assusuti ugjit mn'tu'g tewita'ji."

³⁷ Ula agnutmaqan ta'n Se'sus gis tla'teget se'sa's'g ms't tami gigjiw Gapelniamg.

Se'sus nepilaji pugwenniji mimajuinu'
(*Matiw 8.14-17; Malg 1.29-34*)

³⁸ Se'sus naqt'g a'sutuo'guom aq pisgwa't Simon wiguaq. Simon ugjugwiji'jl gesnugwalitl muta mesnmlitl epsingewei. Na agnutmua'titl Se'susal ugjit apoqonmuan na e'pilitl.

³⁹ Se'sus eliet gigjiw ta'n elisinnij aq gisa'toq na epsingewei jigla'sitn na e'pit. Smtug menja'sit aq poqji lugowaji.

⁴⁰ Galqwasiej, pugwelgig mimajuinu'g pejo'la'tiji Se'suseg witapua aq wo'guma ta'n milipna'tiliji. Sama'laji aq ms't gisi npisultijig.

⁴¹ We'gaw Se'sus mn'tu' ejiglgimaji mimajuin-ueg. Ge's tawatgimaji mimajuinu' ugtinnewaq sesgu'tijig, “Gi'l na Gjinišgam uggwisl.”

Na mn'tu'g gejia'titl Se'susal na Nuji-ugs'tawi'welitl. Se'sus melgimaji, “Mut glusultinew.”

Se'sus al pestung pugwelgig a'sutuo'guoml
(*Malg 1.35-39*)

⁴² Ta'n tujiw wejgwapniaq, Se'sus naqt'g na utan aq eliet ta'n mo mimajuinu'g wigulti'gw. Ta'sijig mimajuinu'g poqji gwilua'titl aq ta'n tujiw we'jia'titeg na pipanima'titl mu naqtmlin umutgi-waq.

⁴³ Gatu telimaji, “Amujpa pestunmaqig mimajuinu'g tleiawultijig igtigl gjigann aq utann. Gjinišgam weji petgimit ugjit tliman na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinišgam ilgwenaji mimajuinu'.”

⁴⁴ Na tujiw Se'sus eliet aq al pestungl igtigl a'sutuo'guoml Jutiaewa'gig.

5

*Nesisijig usgewinu'g majulgwala'titl Se'susal
(Matiw 4.18-22; Malg 1.16-20)*

¹ Newtejgeg na'gweg Se'sus eig tajigtug na qospem teluisig Genesalet. Ge's gaqamij na'te'l pugwelgig mimajuinu'g etl mawita'jig Se'suseg muta getu' jigs'tua'titl tlimanew Gjinisgam ugtwi'gatign.

² Se'sus nemitooqol tapu'gl gajigajgl na'taqamtegl. Na usgewinu'g gis gepta'sijig ugtuluow aq waqama'la'tiji ugtapimua.

³ Se'sus tepa'sit Simon ugtul aq pipanimatl ugjit gijga mlawigsmegen. Na pemgopit na'te'l aq weji pestunmuaji na mimajuinu' ta'n eimu'tiliji na tajigtug.

⁴ Ta'n tujiw gaqewistooq telimatl Simonal, “Me' gijga mnawi gsma'tu gtu' etl tmig glaman gi'l aq gitapaq gisi a'pia'titoqs'p.”

⁵ Simon telimatl, “Saqamaw, gi'l na assusit, gis attignita'ieg newtitpa'q aq mo goqwei ne'pa'tueg, gatu tla'taqatitesnen ta'n teluen.”

⁶ Ta'n tujiw egwija'la'titl ugtapimual na mesna'tiji pugwenniji nme'ji. Te'suta'tiji nme'ji na suel pewja'silitl ugtapimual.

⁷ Wiguma'tiji witapewa ta'n teppuntiliji ugtulual ugjit apoqonmugsinew. Peita'liji aq apoqonmua'tiji. Na petgimatmi'titl gitg ugtulual glapis suel getapugwegl.

⁸ Ta'n tujiw Simon Pie'l gis nmitooq ta'n gis tliaq eliet Se'suseg aq el nutgul'pa'sit aq telimatl, “Saqamaw, pewalul jigla'sin ni'neg muta pata'tegewinui.”

9 Simon aq witapa ta'n eimu'tiliji ugtulg paqalaiultijig ta'n tel ma'muni pe'tla'tiji tel pugwenniji nme'ji.

10 Simon witapa ta'n teppiliji ugtulual elg paqalaiagwi'tiji. Na Ji'mej aq Sa'n, Sepeti uggwisg. Se'sus telimatl Simonal, “Mut jipasiw, muta nige' weja'tegemg jugwo'lates mimajuinu'g Nisgamewigtug.”

11 Na tujiw Simon aq witapa na'taqama'tu'titl ugtulual. Naqtmij ms't goqwei na'te'l aq majul-gwala'titl Se'susal.

*Se'sus nepilatl ji'nmul ta'n geggunmlitl
'gsnugowaqan teluisig lepsi
(Matiw 8.1-4; Malg 1.40-45)*

12 Newtejgeg na'gweg ge's Se'sus eig gjigan wel-tesguatl ji'nmul ta'n geggunmilij 'gsnugowaqan teluisig lepsi. Ta'n tujiw ula ji'nm nemiatl Se'susal el nutgul'pa'silitl aq etawaqtmuatl, “Gjisaqamaw, gisi npilites pa na tli ul'te'tmn.”

13 Se'sus sipisga'sit aq sama'latl. Telimatl, “Getu tla'tegei. Nige' gisi npilul!” Na smtug gisi npiluj na ji'nm.

14 Telimatl, “Mut wen tlimaw, gatu nat nmiates patlia's aq angamulij. Ta'n tujiw geitoq gisi npisin na ignmuates ta'n goqwei Mowiso'q teluepnaq nat wen ta'n amujpa gisi ignmuatl patlia'sl. Na tujiw mimajuinu'g gjitutaq ta'n teli ila'sin nige'.”

15 Gatu na agnutmaqan ta'n Se'sus gis tla'teget me' ma'muni peggwa'sg, aq pugwelgig mima-juinu'g peita'jig Se'suseg. Getu' jigs'tua'titl aq pe-wala'titl gisi npisultinew gsnugowaqann.

16 Gatu Se'sus eliet ta'n etl wantaqteg naji a'sutmat.

*Se'sus nepilatlj i'nmul ta'n mu gis maja'siligul
(Matiw 9.1-8; Malg 2.1-12)*

17 Newtejgeg na'gweg Se'sus etl gina'muet wen'ji'guomg ta'n etl mawita'jig pugwelgig niganpugultijig. Ta'sijig Palasiaq aq ta'sijig nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan eimu'tijig na'te'l. Weita'jig pugwelgl utann Galaliewa'gig aq Jutiaewa'gig, aq na gjigan teluisig Selusalemg. Na Gisiteget gisi ignmuatl Se'susal ml'gigno'ti ugjit gisi npilan gsnugowinu'.

18 Na ta'sijig ji'nmug peita'pila'titl witapal na'te'l. Witapal elisinnitl a'su'nightug muta mu gisi maja'siligul.

19 Na me'si pisgwapila'titl ta'n Se'sus eig muta wesam pugwelgig mimajuinu'g eimu'tijig na'te'l. Gujmug wetteg lgsuaqan. Na weji so'qwapila'titl g'p'taq wen'ji'guom. Na'te'l anguna'tas'gl gun'tal. Meno'tu'titl tepiaqal gun'tal ta'n tel nispila'tital ji'nmul. Wet nispila'titl na witapual ta'n gaqamilij Se'susal.

20 Melgi gtlams'tmi'tij Se'sus gisi npilatal witapual. Se'sus geitoq ta'n tel'ta'sultiliji wegla ji'nmug. Telimatl ji'nmul ta'n mu maja'siligul, "Nitap, gtlue'uti'l apigsigtmulan."

21 Na tujiw Palasiaq aq nujigina'mua'tijig tplutaqan poqji maw agnutma'tijig. Teluejig, "Wen ta u't ji'nm ta'n tel'te'lsit negm na Gjinisgam? Mo eimug mimajuinu ta'n gisi apigsigt'gl lue'uti'l, pas'g newte'jit, na negm Gjinisgam."

22 Se'sus geiaji ta'n goqwei etli angite'tmi'tij aq pipanimaji, "Tal gis teli angita'sultioq?"

23 Tegen me' nqamase'tew ni'n tla'tegen, apigsigtmaqal ula ji'nm ugtlue'uti'l gisna gisa'lg mn'ja'sin aq pmien?

24 Ni'n na mimajuinualsiap aq nige' musga'tultoqs'p geggunm ml'gigno'ti ugs'tqamug ugjit apigsigtmuan lue'uti'l." Telimatl ji'nmul ta'n mu gisi maja'siligul, "Telimul, mn'ja'si, mgne'n gta'su'nm aq nige' gisi nmiates."

25 Ge's mimajuinu'g etli angama'tij na ji'nm wenaqa'sit, wesua'toq na ugta'su'nm aq enmi emtoqwalatl Gjinisgaml.

26 Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig gaqi paqalawai aq emtoqwala'titl Gjinisgaml. Jipaqita'jig aq teluejig, "Na mesgi'g paqalawaiqaqan gis nmitu'g gisgug!"

*Se'sus pipanimatl Li'paijal majulgwalin
(Matiw 9.9-13; Malg 2.13-17)*

27 Na tujiw Se'sus tewiet aq nemiatl ji'nmul ta'n teluisilitl Li'pai. Ula ji'nm na nujintutmewinu suliewei aq pengopit ta'n etl lugwej g'pno'lewei. Se'sus telimatl, "Majulgwali."

28 Na Li'pai wenaqa'sit, naqt'g ms't goqwei aq majulgwalatl Se'susal.

29 Tel'gne'geg Li'pai iga'toq mesgi'g pestie'umg wiguaq ugjit Se'susal. Li'pai wigumaji pugwen-niji nujintutma'tiliji suliewei aq igtigi mimajuinu' mawatalultinew maw negmow.

30 Na ta'sijig Palasiaq aq ta'sijig nujig-ina'mua'tijig tplutaqan mo weli usguma'tigul Se'susal. Pipanima'tiji Se'susal aq unaqapemg, "Goqwei weji mawatalultioq nujintutma'tijig suliewei aq igtigig lue'winu'g?"

31 Se'sus telimaji, “Na mimajuinu'g ta'n tajigo'ltijig mo menuege'tigul mal'pale'wilitl, gatu pas'g negla ta'n gesnugu'tijig.

32 Mo weji pginu ugjit pipaniman mima-juinu'g ta'n getlamia'tijig majulgwalinew. Awna weji pginu ugjit pipaniman elue'winu'g gawasgita'sultinew aq jiglita'new lue'utigug.”

*Wen sune'wit
(Matiw 9.14-17; Malg 2.18-22)*

33 Alt mimajuinu'g telima'titl Se'susal, “Sa'n unaqapemg sipeliw sune'wultiliji aq a'sutma'tliji, aq Palasiaq unaqapemua wijej tela'taqatiliji gatu gnaqapemg mijjultijig te'sigisg'g.”

34 Se'sus telimaji, “Etug tel'ta'sioq na mima-juinu'g wigumujig ta'n wesgowa'sg malie'wimg ma sune'wulti'gw. Ge's wijitgweiwa'titl witapual ta'n getu' malie'wilitl getletug na mijjultijig.

35 Gatu na na'gweg iga'qt'tew ta'n tujiw ji'nm malie'wij ejigla'luj. Etna na na'gwegl ta'n tujiw witapa sune'wultilita.”

36 Se'sus elg telimaji ula a'tugwaqanji'j, “Mo wen menina'tug mussew pilei aligewigtug ugjit si'smn sa'qawei aligew. Pa na tla'tege's'p na su-igina'tutew pilei aligew aq na mussew ma wijej tlamugtnug st'ge' sa'qawei aligew.

37 Mo wen elguta'tug pilei moqopa'q sa'qawe'l m'gegne'l mun'ti'l. Pa na tla'tege's'p na pilei moqopa'q pasgugt'tal na sa'qawe'l mun'ti'l. Na moqopa'q tuijuitew aq na mun'ti'l ma tali ugtapsun- inugl.

38 Awna pilei moqopa'q amujpa elguto'tun pile'l mun'ti'l.

³⁹ Mo wen pewatmug pilei moqopa'q ta'n tujiw gi's samqawai sa'qawei moqopa'q. Tluetew, 'Sa'qawei moqopa'q me' gne'g wigapu'g.' ”

6

Se'sus assutg atlasmutigis'g
(*Matiw 12.1-8; Malg 2.23-28*)

¹ Na atlasmutigis'g Se'sus aq unaqapemg pem saputita'jig ta'n glumgl etl nigwegl. Alt unaqapemg tematpo'tu'tilitl na glumgl. Pemaqs'te'mi'titl ugpitnuaq aq malqotmi'titl.

² Ta'sijig Palasiaq nemia'tiji aq telima'tiji, “Gis geituoq mo teltenug mgnmnew glumgl atlasmutigis'g. Goqwei wet tla'taqatioq ta'n tplutaqanminu telueg ma gis tla'taqatiwoq atlasmutigis'g?”

³ Se'sus telimaji, “Gis egitmoq ta'n Ta'pito'q aq unaqapemg tela'taqatipnig ta'n gewisulti'titeg.

⁴ Ta'pito'q pisgwa'p a'sutuo'guomg aq wesua'toqopnn pipnaqann ta'n gisi ignmut'p Gjinisgam. Na telgitas'g ginuweui tplutaqanigtug pas'g patlia'sg gis malqotmi'tij ala pipnaqan. Malqotg'p aq ignmuapni witapa elg malqotmnew.”

⁵ Elt telimaji, “Ni'n na mimajuinualsiap aq gis tlima's mimajuinu'g ta'n gis tla'taqatitaq atlasmutigis'g muta assutm.”

Ta'n goqwei tela'taqati'gw atlasmutigis'g
(*Matiw 12.9-14; Malg 3.1-6*)

⁶ Na igtig atlasmutigis'g Se'sus pisgwa't a'sutuo'guomg aq etl gina'muet. Na'te'l eig na ji'nm ta'n inaqanei ugpitn malig.

⁷ Na nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan aq Palasiaq gwilmi'tij ta'n gisi ilsutmua'titl Se'susal. Pa na Se'sus nepilatl wenn atlasmutigisg'g na tujiw pisui ilsuma'tital Se'susal.

⁸ Se'sus geituaji ugtangita'suaqanmual aq telimatl na ji'nmul ta'n ugpitn malig, "Qama'si aq jugu'a gmetug ni'neg." Na ji'nm tela'teget ta'n telimuj.

⁹ Na tujiw Se'sus pipanimaji nujigina'mua'tiliji Mowisewei tplutaqan aq Palasiaq, "Nige' pipanimuloq, na tplutaqanminu telimugsi'gw apoqonmuan mimajuinu gisna emegweian atlasmutigisg'g? Telueg ugs'tawian ji'nm gisna ne'pa'n?"

¹⁰ Se'sus gigo'qopa'sit aq ms't angamaji. Telimatl na ji'nmul ta'n ugpitn malig, "Sipisga'tu gpitn." Na ji'nm tela'teget aq smtug ugpitn ila's'g.

¹¹ Palasiaq aq tplutaqanei nujigina'mua'tijig wegaiultijig aq wesgutmi'tij ta'n tla'la'tis Se'susal.

*Se'sus megnaji apostale'wiliji
(Matiw 10.1-4; Malg 3.13-19)*

¹² Newte' wela'gw Se'sus eliet soqoqamigeg naji a'sutmat. Na'te'l wesgowa'sit newtitpa'q etawaqt-muatl Gjinisgaml apoqonmuan aq ilgwenan.

¹³ Ta'n tujiw gisapniaq, Se'sus wigumaji un-aqapemg. Na megnaji newtisgegsiliji je ta'pu ta'n tel wi'taji Apostale'wijig.

¹⁴ Megnatl Simonal, ta'n tel wisungewatl Pie'l, aq Pie'l ugjignaml teluisilitl Antle'. Elt megnaji Ji'mejal, Sa'nal, Pilipal, Paltolomiwal,

¹⁵ Matiw, Tumaal aq Ji'mejal, na Alpius ugg-wisl, Simonal ta'n me'gite'tg umutgi.

16 Megnaji Sutaal na igtig Ji'mej uggwisl aq Suta Isgaliotal, ta'n ntuisgalguta Se'sus.

Se'sus egina'muaji mimajuinu'
(Matiw 4.23-25)

17 Se'sus aq apostale'wijing apat nisita'jig soqo-qamigeg aq naqita'jig tetpaqamigeg. Pugwenniji unaqapemg aq pugwelgig mimajuinu'g peita'jig na'te'l muta getu' jigs'tua'titl. Na tleiawultijig Jutiaewa'gig, na gjigan Selusalem aq tapu'gl gjigann, Tail aq Saiton ta'n etegl apaqtugewei sitm. Alt mimajuinu'g ta'n gesnugu'tijig pewala'titl npilgunew.

18 Alt ta'n mn'tu'g wesgweiagwi'tiji nepilujig.

19 Pugwelgig mimajuinu'g wejo'tmi'tij gis sama'lanew Se'susal muta ml'gigno'ti wejiaq negmeg nepilugsinew.

Ul'ta'suaqan aq ewlgwija'suaqan
(Matiw 5.1-12)

20 Se'sus angamaji unaqapemg aq telimaji, “Gilew ta'n elita'sualoq Gjinisgam ugjit ms't goqwei ulgwijultigw muta Gjinisgam ilgwenugsioq aq ignmugsioq e'wmanew ta'n goqwei geggung.

21 Gilew ta'n getu' tetapua'loq Gjinisgam je mu ta'n pas'g goqwei, ulgwijultigw, muta Gjinisgam tetapua'lugsioqs'p. Gilew ta'n welmaita'sultioq nige' ulgwijultigw, muta ul'ta'sultitoqs'p aq usgewo'ltitoqs'p.

22 “Gilew ta'n getlams'tmuioq na ta'sijig mimajuinu'g alua'lugsioq, penoqite'lmugsioq, masgelmugsioq aq egsuaqanimugsioq muta majulgwaliq ni'n na mimajuinualsiap.

²³ Ulgwijultigw muta wije'i tela'lgwi'tisni niganigjitegewinugi' st'ge' na mimajuinu'g ta'n masgelmugsioq. Pewaluloq ulgwijultinew aq amalgaltinew ta'n tujiw tela'lugsioq muta Gjinisgam ignmugsitoqs'p pugwelgl ta'n goqwe'l geggungl wa'so'q.

²⁴ “Gatu no'q mtue'tew ugjit gilew ta'n milesultioq muta gi's gugunmoq na naqamajej mima-juaqan.

²⁵ No'q mtue'tew ugjit gilew ta'n mo goqwei nuta'mawoq muta guisultitoqs'p me' enmiaq. No'q mtue'tew ugjit gilew ta'n wesgewo'ltioq ewlgwijultitoqs'p aq gaqiemtmutoqs'p.

²⁶ “No'q mtue'tew ugjit gilew ta'n tujiw ms't mimajuinu'g weli usgumugsioq muta ujjuaqi'ga wije'i weli usgumgwi'tisni nujiagsua'tijig niganigjitegewinugi'g.”

Gsalug ta'nig getanugsioqig
(*Matiw 5.38-48; 7.12a*)

²⁷ “Gatu telimuloq gilew ta'n jigs'tuioq, gsalug ta'nig getanugsioqig aq ula'lug ta'nig masgelmugsioq.

²⁸ Pipanimug Gjinisgam ugjit ule'wan ta'nig animugsioqig aq a'sutmessewug ta'nig emegweiugsioq.

²⁹ Pa na wen paqtne'ite'sg's ignmu etuiw paqtne'ituln. Pa na wen wesua'tasg'snn ggotml, etl ignmu ugsua'tulin gatatla'impl.

³⁰ Pa na wen nat goqwei pipanimasg's na ignmu aq pa na wen goqwei gi'lewei ugsua'tultew, mut ugjo'tmu apaji ugsua'tun.

31 Tla'tega ugjit igtigig st'ge' ta'n tel puatmn tla'taqatinew ugjit gi'l.

32 “Pa na pas'g gsalj mimajuinu'g ta'n gesal'sgig, mut tl'ta'siw na Gjinisgam me' ule'ultew je mu igtigig, muta we'gaw pata'tegewinu'g gesala'tiji ta'n gesalgwi'tiji.

33 Pa na pas'g tetapua'l'j ta'n tetapua'l'sgig, mut tl'ta'siw Gjinisgam me' ule'ultew je mu igtigig mimajuinu'g. We'gaw pata'tegewinu'g tela'taqati'tij wijej aq gi'l.

34 Pa na pas'g mqataj ta'n wen elita'sin apaji msnmoq ta'n goqwei mqata't'p, mut tl'ta'siw Gjinisgam me' ule'ultew je mu igtigig mimajuinu'g. We'gaw pata'tegewinu'g emgatus'tiji igtigi pata'tegewinu' ugjit apaji msnmnew wijej te's'g.

35 Gatu gsal ta'nig getan'sgig aq tetapu ule'ul. Mqatuiga aq mut goqwei apajite'tmu. No'q ms'gi'gt'tew apangituewei apaji msnmoq, aq tl wi'tugsitoqs'p espe'g Gjinisgam un'jang, muta Gjinisgam me' welm'toq ugjit ta'n wenn mo miwatmligw ta'n goqwei gelu'lg aq ta'n wen newtite'lsit.

36 Ewlite'lga st'ge' ta'n gujuow teli ewlite'lgej.”

Gjinisgam tela'l'sg st'ge' tela'l'jig igtigig

(Matiw 7.1-5)

37 “Mut ilsumaw igtigig aq Gjinisgam ma ilsumulug. Mut alua'l igtigig aq Gjinisgam ma alua'lulug. Apigsigtu igtigig aq Gjinisgam apigsigtultew.

38 Ignmu igtigig ta'n goqwei nuta'tij aq Gjinisgam ignmultew ta'n goqwei nuta'man. Gjinisgam ta'n no'q ulm'tutew ignmultew ta'n te's'g goqwei

gisi ignmuetu'n aq je me'. Gjinisgam ignmultal st'ge' ta'n goqwe'l tel ignmat'pnig igtigig.”

³⁹ Se'sus telimaji ula a'tugwaqanji'j, “Nepapigwa't ma gisi ala'lagul igtigl nepapigwa'litl. Pa na wejo'tg's ala'lan gitg nepapigwa'jig pijiataq na'tami elmalqe'g.

⁴⁰ Ta'n wen gegina'masit ma gepmite'lmamug je mu na nujigina'muelitl gatu ta'n tujiw gaqi gina'masij wijej tli gji'teget st'ge' na nujigina'muelitl.

⁴¹ “Ta'n wen ilsumatl igtigl na wijej aq ji'nm getu' tualqa'laj siguaqs'te'gn'ji'j ta'n piteg witapal ugpugugw ge's gmu'j piteg ugpugugw. Wigue'g sespete'tg na siguaqs'te'gn'ji'j ta'n piteg witapal ugpugugw gatu mu wesgutmug na gmu'j ta'n piteg ugpugugw.

⁴² Ge's na gmu'j me' piteg ugpugugw, mu tetapu tlimatl witapal, ‘Nitap, ge' apoqonmultes tualqa'tun na siguaqs'te'gn'ji'j ta'n piteg gpugugw.’ Na mimajuinu ta'n ula tela'teget na wesgijiangamgusit. Tmg amujpa tualqa'toq gmu'j ta'n piteg ugpugugw glaman ulapitew aq gis tualqa'tutew siguaqs'te'gn'ji'j ta'n piteg witapal ugpugugw.”

*Tla'tegetes ta'n goqwei telgwig ggamlamun
(Matiw 7.16-20; 12.33-35)*

⁴³ “Na gelu'sit miti's wel minitew, gatu na miti's ta'n mo gelu'sigw ma ul minigw.

⁴⁴ Te's miti's weji gji'jut ta'n goqwe'l minigl. Ma ugja'tun wen'ju'su'n goqominaqsigtug, gisna ma ugja'tun nipmann ginigwejiuaqsigtug.

⁴⁵ Na ta'n wen gelu'sit tela'teget ta'n goqwei gelu'lg muta ula uggamlamun telgwig. Ta'n wen

mo gelu'sigw tela'teget ta'n goqwei mo gelu'lgtnug muta ula na uggamlamun wijei telgwig. Te's mimajuinu wesgutg ta'n goqwei uggamlamung telgwig.”

Tapusijig ta'n ewi'gajig
(*Matiw 7.24-27*)

⁴⁶ “Goqwei wet tl wi'tin Gjisaqamaw, gatu mo tela'tegewn ta'n goqwei gis tlimulap?

⁴⁷ Ta'n te'sit wen wejgu'et ni'neg aq tela'teget ta'n goqwei gis tluei, na tlimultes st'ge' ta'n wenij.

⁴⁸ Na st'ge' ji'nm ta'n el'toqop wiguow. Tmg tel mulqej temig elmalqei aq mesqana'toq epqanataqan. Na laqqap eteg gun'tewigtug. Ta'n tujiw sipu mespo'qeg na wen'ji'guom mo maja's'gtnugup muta welita's'g.

⁴⁹ Gatu na mimajuinu ta'n nutmuittl ntglusuaqanml aq mo tela'tegegw ta'n telimg, negm st'ge' na ji'nm ta'n el'toqop wiguow t'pgwanigtug toqo mo epqanitugup tami. Ta'n tujiw sipu mespo'qeg na wen'ji'guom gegtugjalugweg aq gaq suisga'lugweg.”

7

Se'sus nepilatl sma'gnis uglugowinuml
(*Matiw 8.5-13*)

¹ Ta'n tujiw Se'sus gaq tlimaji na mimajuinu'g ta'n goqwei tel puatg na pisgwa'j na gjigan ta'n teluisig Gapelniam.

² Na'te'l wigit Lo'mewa'juit, na niganpuguit sma'gnis. Geggunatl lugowinu'l ta'n gesite'lmatl. Ula lugowinu pajiji gsnugwat aq pemi np'g.

³ Ta'n tujiw sma'gnis nutg Se'susal eimlitl na gji-gan, elgimaji ta'siliji Lesui'pewe'g gisigu mawag-nutmewinu' Se'suseg, ugjit pipaniman jugu'elin aq npilan uglugowinuml.

⁴ Na Lesui'paq el'ta'jig Se'suseg aq etawaqt-mua'titl apoqonmuguslin sma'gnisl. Telima'titl, "Ula sma'gnis te'p'g ugjit apoqonmuan

⁵ Muta gesalaji Lesui'pa aq gisitoqop a'sutuo'guom ugjit ninen."

⁶ Se'sus wije'waji gatu ta'n tujiw mo amasegtug sma'gnis wiguow weltesgua'tiji igtigi ta'n sma'gnis elgimaji Se'suseg. Wegla telimaji, "Saqamaw, na sma'gnis teluet, Mut lgowaqana'lsiw. Mu tetujiw glu'siw ugjit gi'l mittugwen nigna q.

⁷ We'gaw mo tepawtiw jugu'en gi'leg. Pas'g tlua na glusuaqan aq ntlugowinum ila'sitew.

⁸ Na ta'sijig sma'gnisg assumijig aq ta'sijig sma'gnisg assumgig. Ta'n tujiw newte'jit telimg, 'Lia!' na eliet. Igtig telimg, 'Jugu'a!' na jugu'etew. Telimg lugowinu, 'Ula tla'tega!' na tla'tegetew."

⁹ Se'sus paqalaig ta'n tujiw nutg ula. Gigto'qopugua'sit aq telimaji ta'ni majulgwalgwi'titl, "Telimuloq, lpa Lesui'pe'gatig menaq wen mo gejaq ta'n tel ml'gi gtlams'tasit st'ge' ula sma'gnis."

¹⁰ Ta'n tujiw na nutagnutmewinu'g apaita'jig sma'gnis wiguow nemia'titl sma'gnis lugowinu'l gisi ila'silitl.

Se'sus wenaqa'latl sigu'sgw uggwisl

¹¹ Na tel'gne'geg Se'sus eliet gjigan teluisig Nein. Unaqapemg aq pugwelgig mimajuinu'g wije'wa'titl.

12 Ta'n tujiw Se'sus iga'j ga'qana'tas'g ula gji-gan, na mimajuinu'g pemapila'titl npuinu'l naji utqutamg. Ula npuinu na sigu'sgw newtipistatl uggwisl. Pugwelgig mimajuinu'g ta'n tleiawultijig na utan wijitgweiwa'titl ula sigu'sgwal.

13 Ta'n tujiw Gjisaqamaw nemiaj sigu'sgwal ewlite'lmatl aq telimatl, “Mut gaqiemtmu.”

14 Na tujiw Se'sus eliet pemapilaqanei aq sama'toq. Pema'taqatijig naqita'jig. Se'sus teluet, “Maljewe'j ji'nm, telimul pmgopa'si.”

15 Na ji'nm wenaqqopa'sit aq poqtewo'gwet. Se'sus apaji ignmuatl uggwitl.

16 Ms't wen jipaqita'jig aq smtug emtoqwala'titl Gjinisgaml. Telimtultijig, “No'q gepme'g niganigjitegewinu gisi neia'sit ginueg!” aq “Gjinisgam pegising ugs'tawian ugmimajuinumg.”

17 Ula agnutmaqan se'sa's'g ta'n telgi'g Juti-aewa'gig aq igtigl umutgiwal.

*Sa'n Nutsign'tuet elgimaji unaqapemg Se'suseg
(Matiw 11.2-19)*

18 Sa'n unaqapemg telimji wegla ta'n goqwe'l Se'susal tela'tegelpnn. Na tujiw Sa'n tapusiliji unaqapemg wigumaji.

19 Elgimaji Gjisaqamaweg ugjit pipaniman, “Gi'l na negm ta'n Sa'n teluet wejgu'ep wa'so'q? Pa na gi'l mu na negm, na esgmalatesnen ap igtig.”

20 Ta'n tujiw pegisingig Se'suseg na telima'titl, “Sa'n Nutsign'tuet petgimugsieg pipanimulin, ‘Gi'l na negm ta'n telteg pginis gisna nat wen piluei esgmalatesnen?’ ”

21 Ge's emittugwala'titl Se'susal na nepilaji pug-wenniji mimajuinu'g. Alt gesnugu'tipnig, alt

mesnmi'tipnn milamu'gl gsnugowaqann aq alt nepapigwo'ltipnig. Se'sus ejigla'tuaji mn'tu'g ta'n pitu'gwiliji mimajuinu'g.

²² Na tujiw Se'sus telimaji Sa'n unaqapemg, “Apajita'gw aq tlimug Sa'n ta'n goqwe'l nemituoqol aq ta'n goqwei gis nutmoq. Nepapigwo'ltipnig nige' gis nmitaqatijig, wegla ta'n asgajo'ltipnig nige' gis ul pmita'jig, wegla ta'n geggunmi'tip 'gsnugowaqan teluisig lepsi gisi npilujig, wegla ta'n gepistaqana'tipnig nige' wel nutmu'tijig, npuinu'g nige' minua'lujig aq na ewle'juinu'g nutmi'tij na gelu'lg agnutmaqan.

²³ Tetuji ulgwijintew ta'n wen mo megtuigw.”

²⁴ Ta'n tujiw Sa'n unaqapemg gis apaita'tij Sa'neg, Se'sus gelulaji mimajuinu'. Wegumatl Sa'nal aq teluet, “Ta'n tujiw el'ta'ioqop Sa'neg paq-taqamigtug, goqwei getu' nmituoqos na'te'l? Mo getu' nmiwoqop menaqanat ji'nm st'ge' msigu'l asua's'g'pnn ugju'snigtug?

²⁵ Goqwei nat nmituoqos na'te'l? Getu' nmioqos ji'nm ta'n gegnesit mego'tigl aligal. Wegla mima-juinu'g ta'n wel'gnesultijig aq milesultijig wigulti-jig elege'wituo'guoml.

²⁶ Tlimigw ta'n goqwei esgmatmoqos nmitunew na'te'l? Getu' nmioqos niganigjitegewinu. Telimuloq nemioqop ji'nm me' espe'g jel mu niganigjitegewinu.

²⁷ Sa'n na negm ta'n Gjinisgam nigani us-gumapnn. Tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, ‘Ge' jigs'tui.

Ningangima's ntagnutmewinum ugjit gisgaja'tun ta'n lietes.’”

²⁸ Se'sus siawewistoq, “Telimuloq, Menaq wen tetuji gepme'g ugs'tqamu eig st'ge' Sa'n. Gatu ta'n wen me' ewle'jit ta'n Gjinisgam etli ilgwenaji mimajuinu'g me' gepme'g aq negm.”

²⁹ Ta'n tujiw mimajuinu'g maw nujintutma'tijig nutua'titl ta'n goqwei Se'susal gis tuelitl wel'te'lma'titl Gjinisgaml aq teluejig Gjinisgam tetapua'tegelitl. Wegla mimajuinu'g gis ignmua'tipnn Sa'nal sign'tuanew.

³⁰ Gatu na Palasiaq aq nutagnutmewinu'g mo getlams'tasultigupnig ta'n Gjinisgam tel puatg ugjit negmow, muta mo ignmua'tigupnn Sa'nal sign'tagunew.

³¹ Se'sus siaw gluaji, “Wenig talo'ltijig st'ge' mijajuinu'g gisgug? Telimuloq telo'ltijig mijajuinu'g gisgug.

³² Telo'ltijig st'ge' mijua'ji'jg ta'n pemgopultili'tij gujmug magasan. Ta'sijig gesigaw tlima'tiji igtigi, 'Etl'te'tmuleg'pnn malie'wimgewe'l gtapegiaqann gatu mo amalgaltiwoqop. Etlintueg'pnn utqutamgewe'l gtapegiaqann gatu mo atgitemultiwoqop.'

³³ Sa'n Nutsign'tuet pegising'p, sune'wip aq mo esamqwagup moqopa'q gatu gilew telueioq, 'Mn'tu pitu'gwitl na ji'nmul.'

³⁴ Ni'n na mimajuinu'alsiap. Ta'n tujiw pegisineg na mijjiap aq esamqwap na tujiw telueioq, 'Ge' angamug u't ji'nm. Pusgi ugsamatalg aq negm na gtigiewinu. Witapa na nujintutma'tiliji suliewei aq lue'winu'.

³⁵ Gatu na mimajuinu'g ta'n getlams'tmi'tij Gjinisgam ugn's'tuo'qonm na musga'tu'ti'tij ta'n goqwei Gjinisgam gis tla'tegep na teliaqewe'i.”

Se'sus emittugwalatl Palasial ta'n teluisilitl Simon

³⁶ Newte'jit Palasi pipanimatl Se'susal tgwatal-new. Toqo Se'sus eliet wiguaq aq epa'sit ugjit mijjin.

³⁷ Eig pata'tegewinu'sgw na gjigan ta'n Se'susal eimlitr. Ta'n tujiw nutg na Se'sus etlatalg Palasi wiguaq, na'te'l enma'latl gun'teweie'l pu'tai'l ta'n wejitasit alapastl. Waju'pelitr amjaqto'suti.

³⁸ Pisgwa't aq gaqamit gigjiw Se'susal uggwatl. Etltemit aq ugsaqpigunn saqapa'toqol Se'susal uggwatl. Usapunn e'w'gl ta'n tel niwa'tuaj uggwatl. Wesgaqaltmuatl uggwatl aq guta'tuatl weljema'gewei.

³⁹ Ta'n tujiw Palasi ta'n wigumapnn Se'susal wiguaq nemitog ula na telimsij, "Pa na ula ji'nm na niganigjitegewinuwis na gi'jjiatl ula e'pilitl ta'n sama'ltl na pata'tegewinu'sgw."

⁴⁰ Na tujiw Se'sus telimatl, "Simon nat goqwei getu' tlimul."

Simon teluet, "Nujigina'muet goqwei getu' tlimi?"

⁴¹ Se'sus teluet, "Eig'pnig tapusijig ji'nmug ta'n tettua'tipnn nujimqatuigelitr suliewei. Newte'jit tettuatl na'n gasiptnnaqana'igl aq igtig na'nisgega'igl.

⁴² Ta'n tujiw tapusijig mo gisi apangitua'tigweg na tujiw nujimqatuiget gitg apigsigtuaji. Tegen ji'nm me' gsalatal na nujimqatuigelitr?"

⁴³ Simon telimatl, "Amuj na ji'nm ta'n me' ma'muni tettuapnn."

Se'sus teluet, "Teliaq teluen."

⁴⁴ Na tujiw Se'sus elapa'sitl e'pilitl aq telimatl Simonal, “Angam ta'n goqwei ula e'pit gis tla'tegep. Ta'n tujiw pisgwa'ianeg giguag mo ignmuiwt'p samqwan ta'n tli gsispa'tutes ngatl. Gatu ula e'pit gesispa'tuipnn ngatl, e'w'g'pnn ugsaqqigunn. Gis-pasmuipnn ngatl, e'w'g'pnn usapunn.

⁴⁵ Mo wesgaqalmiwt'p gatu ula e'pit menaq puni gsalgaltmuigul ngatl weja'tegemg ta'n pis-gwa'iap.

⁴⁶ Mo ignmuiwt'p mimei ugjit nun'ji gatu ula e'pit guta'tuit weljema'gewei ngatl.

⁴⁷ Nige' telimul. Na teliaq ms't ugpa'taqaanml gaqi apigsigta's'gl muta mawi gsalit. Ta'n getu wen apsi apigsigtut apsi gsaluetew.”

⁴⁸ Se'sus telimatl e'pilitl, “Gpata'taqaanml apigsigta's'gl.”

⁴⁹ Igtigig mimajuinu'g ta'n pemgopultijig na'te'l telimultijig, “Wen ta u't ta'n apigsigt'gl pata'taqaan?”

⁵⁰ Gatu Se'sus telimatl e'pilitl, “Westawugsin muta getlams'tasin. Nige' wantaqo'ti eteg ggamlamun.”

8

Na e'pijig ta'n wije'wa'titl Se'susal

¹ Na tel gne'geg Se'sus mittugwatgl gjigann aq utann. Na pestung na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Unaqapemg ta'n newtisgegsiliji je ta'pu wije'wa'titl.

² Ta'sijig e'pijig elt wije'wa'titl Se'susal. Na gisi npilut'pnig milamu'gl gsnugowaqann aq mn'tu'g ejigla'tupnig ugtinnewaq. Newte'jit na

Mal Matle'n ta'n Se'sus ejigla'tuapni lluigneg te'siliji mn'tu'g negmeg.

³ Igtig na Joana ta'n tepqatgig Gusaal. Na Gusa elugowatl Elotal aq niganpugua'laji sma'gnisg. Igtig e'pit na Susa'na aq pugwelgig igtigig e'pijig. E'wmi'tij ugsulieweimual aq ugtaligamual apqonmuanew Se'susal aq unaqapemg.

Na a'tugwaqan ta'n iga'taqewinu eljio'toqol sginminn

(Matiw 13.1-9; Malg 4.1-9)

⁴ Pugwelgig mimajuinu'g ta'n tleiawultijig pugwelgl utann el'ta'jig Se'suseg. Ta'n tujiw ma'muniw pugwelgig mimajuinu'g eimu'tijig Se'suseg na telimaji a'tugwaqan,

⁵ “Newtejgeg na'gweg ji'nm naji se'sijio'toqol sginminn. Ge's etl se'sijio'toqol sginminn, ta's'gl eljo'ltigl tajigawti'jigtug. Mimajuinu'g pastesgmi'titl aq sisipg malqotmi'titl.

⁶ Ta's'gl eljo'ltigl gun'tewaqaamigeg. Ta'n tujiw sginminn poqjigwegl, gispatewa'tigl muta maqamigew gispateg.

⁷ Ta's'gl sginminn eljo'ltigl ginigwejjuaqsigtug. Na ginigwejjuaqsi'g wel nigwejig aq wissuignemgwi'titl glumgl. Na gisa'tu'titl glumgl ewligwegl.

⁸ Ta's'gl sginminn eljo'ltigl gelu'lg maqamigew aq wel nigwegl na'te'l. Na wel minijgl. Newt gasgiptnnaqan sginminn wejiaqal alt glumgl.”

Na tujiw telimaji, “Ango'tmug. Jigs'tmutigw ta'n goqwei gis telimuloq.”

*Ta'n goqwei Se'sus getu' gina'muet
ta'n tujiw e'w'gl gina'masutiwe'l a'tugwaqann
(Matiw 13.10-17; Malg 4.10-12)*

⁹ Unaqapemg pipanima'titl ta'n goqwei getu' gina'muet ta'n tujiw e'w'g'p na a'tugwaqan.

¹⁰ Se'sus telimaji, “Gjinisgam gisi ignmugsioq ns'tmu'tinew ta'n goqwei mo geitas'gtugup aq pugwelgig mo nestmi'ti'gw ta'n ilgwenanew mi-majuinu'. Pas'g gis nutmi'tip a'tugwaqan. Na jigs'tuipnig gatu mo nestmu'ti'gw na ta'n goqwei gis tluei.”

*Se'sus gegnua'tuaji unaqapemg na a'tugwaqan
ta'n iga'taqewinu eljio'toqol sginminn
(Matiw 13.18-23; Malg 4.13-20)*

¹¹ “A'tugwaqan ula na telueg. Na sginminn pa na wije aq Gjinisgam ugtwi'gatign.

¹² Ta'n tujiw sginminn eljo'ltig'pnn tajigawti'jigtug na pa na wije aq mimajuinu'g ta'n nutmua'tij Nisgaml ugglusuaqanml aq smtug Gjinn'tu gisa'laji awan'ta'sultinew na gelu'lg glusuaqann. Negla mimajuinu'g ma gtlams'tasulti'gw aq Nisgaml ma gisi ugs'tawigwi'tigul.

¹³ Ta'n tujiw sginminn eljo'ltig'pnn gun'tewaqamigeg na pa na wije aq mimajuinu'g ta'n wel'ta'suatmi'tij ta'n gase'g nutmi'tij gatu mo tetapu majulgwatmi'ti'gw. Pogji gtlams'tasultijig gatu ta'n tujiw nat goqwei amsala's'g ejigli unaqita'jig. Na tujiw puni gtlams'tasulti'tij na gelu'lg agnutmaqan.

¹⁴ Ta'n tujiw sginminn eljo'ltig'pnn ginigwejiuqaqsigtug na pa na wije aq wegla

mimajuinu'g ta'n nutmi'tij gelu'lg agnutmaqan gatu wesam sespete'tmi'tij milesuaqan, giso'qon aq ta'n te's'g goqwei gisa'lgwi'tiji ulgwijultinew. Na awan'ta'suala'titl Gjinisgaml aq mo goqwei tela'taqati'gw ugjit negm.

¹⁵ Ta'n tujiw sginminn eljo'ltig'pnn gelu'lg maqamigew na pa na wije aq mimajuinu'g ta'n nutmi'tij gelu'lg agnutmaqan aq weli gsua'tu'tij. Welgwijultijig uggamlamunual je mu atigna'sultijig aq siaw tla'taqatijig ta'n Gjinisgam tel puatg. Ta'n goqwei tela'taqati'tij pa na wije aq glumgl ta'n teli ul minigl.”

Gtlams'tuaqan na gepme'g
(Malg 4.21-25)

¹⁶ “Mo wen wasoqwa'tug wasoqonmaqan aq oqonisgwa'tug lataqsunigtug gisna iga'tug lame'g npo'qonigtug. Awna gegupa'toq patawutigtug glaman mimajuinu'g nmitaqatitaq ta'n tujiw pisgwita'tij.

¹⁷ “Ta'n goqwei mimugwa'tas'g na neia'tas'gt'tew aq ta'n goqwei anguna'tas'g na pa na wijga'tas'gt'tew.

¹⁸ “Na to'q ango'te'n ta'n tel jigs'tmn na gelu'lg glusuaqan. Ta'n wen geggung Nisgamewei gtlams'tuaqan me' ignmuaten aq ta'n wen mo geggunmug gtlams'tuaqan gatu tl'ta'sij geggung na tujiw jigla'tuaten na apje'jg gtlams'tuaqan geggung.”

Se'sus uggwitl aq ugjignamg
(Matiw 12.46-50; Malg 3.31-35)

¹⁹ Se'sus uggwitl aq ugjignamg peita'jig negmeg gatu mo gis gigjita'gwig muta wesam pugwelgig mimajuinu'g eimu'tijig na'te'l.

²⁰ Nat wen telimatl, “Ggij aq gjignamg eimu'tijig gujmug. Getu' glul'sgig.”

²¹ Se'sus telimaji mimajuinu', “Ms't ta'nig nutmi'tij Gjinisgam ugtwi'gatign aq mo elistmi'ti'gw na negmow st'ge' ngij aq njignamg.”

*Se'sus naqa'toq mtugunotg
(Matiw 8.23-27; Malg 4.35-41)*

²² Newtejgeg na'gweg Se'sus telimaji unaqapemg, “Ge' asoqomita'nej qospemg.” Tepita'jig ugtuluag aq pusijig.

²³ Ge's pemaqtaqati'tij Se'sus nepat. Na tel gne'geg mtugunotg iga'q. Ma'muniw ugju's'g aq tgu'g tepjo'ltijig. Ugtuluow poqji ugjupaqtoqweg. Ms't eimu'tijig nsano'qonigtug.

²⁴ Unaqapemg el'ta'jig Se'suseg aq tugwa'la'titl. Telima'titl, “Saqamaw, gi'l na assusit, apoqn-muinen ge's mu samqwanigtug nepu'tiweg.”

Se'sus menja'sit aq ilsutg ugju'sn aq tgu'g ugjit wantaqa's'gtn. Ugju'sn naqa's'g aq tgu'g wantaqita'jig. Na tujiw qospem weli ewipg.

²⁵ Na tujiw pipanimaji unaqapemg, “Tali gt-lams'tasultioq?”

Na toqo tujiw paqalaiultijig aq jipaqita'jig. Telimultijig. “Wen ta u't ji'nm tetuji piam melgimaji ugju'sn aq samqwan.”

*Ji'nm nepilut ta'n mn'tu'l wesgweiagwitl
(Matiw 8.28-34; Malg 5.1-20)*

²⁶ Na siawaqtaqatijig aq oqwa'jig Gelasiewa'gi ta'n eteg tegpaqiw qame'g Galaliewa'gig.

²⁷ Na Se'sus na'taqampugua'sij weltesguatl ji'nmul tleiwilitl gjigan Gelasa. Ula ji'nm wesgweiagwi'titl mn'tu'g. Gi's sa'q mo goqwei

nasgmug. Mo wiguaq wesgewa'sigw gatu awna wesgowa'sit utqutaqane'gatig.

²⁸ Ta'n tujiw nemiatl Se'susal eliet aq nutgul'pa'sit ta'n gaqamilij. Sesgwalatl, “Se'sus, gi'l na espe'g Gjinisgam uggwisl. Goqwei getu' tla'lin? Etamul, mut ugtapuliw.”

²⁹ Ula teluet muta Se'sus gis telimaji mn'tu'g tualqa'sinew na ji'nmeg. Me' gatu gaqaisg mn'tu'g assumatipnn. Na tujiw mimajuinu'g gelpila'tipnn aq pija'la'tipnn lapusang gatu ula ji'nm temeg'pnn ta'n gelpiteg'pnn uggwatl aq ugpitnn, aq wesmugwap paqtaqamigtug. Nige' wigit utqutaqane'gatig.

³⁰ Se'sus pipanimatl, “Taluisin?”

Negm teluet, “Ni'n teluisi Pugwelgig.” Ula teluet muta pugwenniji mn'tu'g pitu'gwi'titl.

³¹ Mn'tu'g etawaqtmua'titl Se'susal, ugjit mu lgimugsinew na ma'muniw temig elmalqe'g.

³² Gigjiw na'te'l eimu'tijig pugwelgig gulgwi'sg ta'n etl jigniga'tijig soqoqamigeg. Mn'tu'g etawaqtmua'titl Se'susal ugjit lgimugsinew gulgwi'sg ugtinneg. Na ignmuaji tla'taqatinew.

³³ Smtug mn'tu'g ejiglita'jig na ji'nmul aq el'ta'jig gulgwi'sg ugtinneg. Na ms't gulgwi'sg pem'tugu'ltijig pemse'g aq nitjo'ltijig samqwanigtug. Ms't getmenetgi'g samqwanigtug.

³⁴ Ta'n tujiw ji'nmuq ta'n angweiwa'tipni gulgwi'sgi'g nemitu'tij ta'n gis tliaq smtug maita'jig aq se'sa'tu'tij agnutmaqan gjigan aq ms't ta'n tami el'ta'tij.

³⁵ Mimajuinu'g naji angaptmi'tij ta'n goqwei gis tliaq. Ta'n tujiw peita'tij Se'suseg nemia'titl na ji'nmul ta'n mn'tu'g wesgweiat'pnig. Ula ji'nm

pemgopit gigjiw Se'suseg. Gegnesit aq tetapu angita'sit. Na mimajuinu'g jipaqita'jig.

³⁶ Na ji'nmug ta'n nuje'wa'tipni gulgwi'sgi'g telima'tiji esgwia'tiliji ta'n ji'nm teli npisip.

³⁷ Na tujiw mimajuinu'g tleiawultijig Gelasiewa'gig pipanima'titl Se'susal ugjit jigla'silin muta jipaqita'jig. Na tujiw Se'sus aq unaqapemg tepita'jig ugtuluaq aq poqji pusijig.

³⁸ Na ji'nm ta'n gisi npilut'p etawaqtmuatl Se'susal, "Igmui wije'ulin."

Gatu Se'sus telimatl,

³⁹ "Apaja'si giguag aq tlim gigmaq ta'n Gjinisgam gis tla'lt'sg."

Na ji'nm getloqo eliet ta'n telgi'g gjigan aq telimaji pugwenniji mimajuinu' ta'n Se'susal gis tla'lt'pnn.

*Se'sus nepilatl e'pilitl aq minua'latl e'pite'sl
(Matiw 9.18-26; Malg 5.21-43)*

⁴⁰ Ta'n tujiw Se'sus apaja'sit qame'g qospemg pugwelgig mimajuinu'g wel'ta'suala'titl nmianew muta etli esgmala'tipnn.

⁴¹ Na tujiw ji'nm teluisit Jailus pegising Se'suseg. Niganpuguit a'sutuo'guomg ta'n eteg na'te'l. Sm-tug nutgul'paqjetesing ta'n Se'susal gaqamilij aq etawaqtmuatl lielin wiguaq.

⁴² Wipsgunatl ugtusl ta'n metlasipuna'litl je ta'pu pemi nplitl.

Ge's Se'sus pemiej pugwelgig mimajuinu'g gigjiw wije'wa'titl.

⁴³ Na e'pit na'te'l wije'waji. Metlasipunqeg je ta'pu pusgi mal'tewiet aq gaqotg ugsulieweim mal'pale'wiliji gatu lpa mo wenn gisi npiligugul.

44 Na etepnatl Se'susal aq sama'tuatl ugpisan pitu'gunn. Smtug naqa's'g ta'n tel mal'tewiep.

45 Se'sus pipanimapni, “Wen gi's sama'lit?”

Ms't wen petgwasit aq Pie'l telimatl, “Saqa-maw, gi'l na assusit, pugwelgig mimajuinu'g gigjipugutasgig. Etug nat wen pet samtesgasg.”

46 Gatu Se'sus teluet, “Geji'g nat wen sama'lip muta ml'gigno'tim tewiaqap ni'neg.”

47 Na e'pit geitoq ma gisigasigw ta'n tel gisi npisip. Na tujiw poqji neng'tesing. Eliet Se'suseg aq nutgul'pa'sit. Telimatl Se'susal aq igtigi tal gi's wet sama'lin aq smtug gisi npisit.

48 Se'sus telimatl, “Tu's ta'n teli gtlams'tmn na weji npisin. Nige' lietes wantaqo'ti'gtug.”

49 Ge's Se'sus etlewistoq na pegising ji'nm na'te'l. Wejiet Jailus wiguaq. Telimatl Jailusal, “Gtusaq nepgaq. Mut lgowaqana'law nujigina'muet.”

50 Gatu Se'sus nutg aq telimatl Jailusal, “Mut jipasiw. Pas'g gtlams'tasi aq gtus ila'sitew.”

51 Ta'n tujiw Se'sus pegising Jailus wiguaq mo wenn ignmuagul pisgwa'lin pas'g Pie'lal, Sa'nal, Ji'mejal aq mijua'ji'j ungi'gug.

52 Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig Jailusal wiguaq atgitemultijig aq mesgo'ltijig ugjit mijua'ji'jl. Se'sus telimaji, “Mut gaqiemtmutinew, na mijua'ji'j mo nepmug pas'g nepat.”

53 Na ms't wesgewe'wa'titl muta gejia'titl mijua'ji'jl nepmlita.

54 Se'sus wesua'latl mijua'ji'jl ugpitng aq telimatl, “Mijua'ji'j, mn'ja'si.”

55 Na mijua'ji'j apaji mimaju'et aq smtug menja'sit. Se'sus igtigi telimaji nat goqwei smug.

⁵⁶ Ungi'gug sigti paqalailiji gatu Se'sus telimaji, “Mut tlimanew wenn ta'n gis tliaq.”

9

*Se'sus poqjigimaji unaqapemg
(Matiw 10.5-15; Malg 6.7-13)*

¹ Se'sus mawa'laji newtisgegsiliji je ta'pu unaqapemg aq ignmuaji ml'gigno'ti ugjit tuaqtesguanew mn'tu'g aq gisi npitmnew milamu'gl gsnu-gowaqann.

² Na gisgaja'laji ugjit npilanew gesnugu'tiliji, al pestunmnew aq tlimgwi'tinew mimajuinu' na Gjinisgam apugjig ilgwenata mimajuinu'.

³ Telimaji, “Lpa ta'n tel mili al'ta'ioq, mut goqwei nespnmnew. Mo aptun, mo salitewingewei mun'ti, mo mijipjewei gisna suliewei, je mu pi-amiet atla'i.

⁴ Ta'n etl pisgwigimugsioq utang, siaw i'mug wije wen'ji'guomg glapis ta'n tujiw naqtmog na utan.

⁵ Te's tami pisgwita'ioq utanji'j aq mimajuinu'g mo pewalugsiwoq i'mu'tinew nqatmug na utan aq puaqtestug ggatual. Tla'taqatigw ugjit musga'tuanew na Gjinisgam mu wel'te'Imagwi.”

⁶ Na unaqapemg naqtmij ta'n Se'sus eig aq el'ta'jig pugwelgl utann. Al pestunmi'tij na gelu'lg agnutmaqan aq nepila'tiji mimajuinu' ms't tami.

*Elot mo nenuaqusnn ta'n wenin Se'susal
(Matiw 14.1-12; Malg 6.14-29)*

⁷ Ta'n tujiw Elot ta'n niganpugutg Galaliewa'gig nutg ta'n goqwei Se'susal gis tla'tegelpnn mo geitug ta'n tli angita'sitew, muta alt mimajuinu'g teluejig, “Sa'n Nutsign'tuet apaji minunsit.”

8 Ta'sijig mimajuinu'g teluejig Ilaija apaji neia'sit aq igtigig teluejig gisiguaq niganigjitegewinuaq ta'n gi's sa'q mimajipnaq apaji mimaju'et.

9 Elot teluet, “Gisa'lg'pnaq Sa'n Nutsign'tueto'q temgwetoqsin gatu wen ta u't ji'nm ta'n mimajuinu'g agningwi'titl?” Na weja'tegemg wejo'tg nmian Se'susal.

Se'sus esmaji na'n pituiptnnaqan te'sisgegsiliji ji'nmug

(Matiw 14.13-21; Malg 6.30-44; Sa'n 6.1-14)

10 Na apostale'wijig apaita'jig Se'suseg aq telima'titl ta'n goqwe'l gis tla'taqatipnn. Na tujiw Se'sus ela'laji pas'g negmowa na gjigan ta'n teluisig Petse'ta.

11 Ta'n tujiw mimajuinu'g nutma'titl Se'susal i'mlin Petse'taeg, pugwelgig majulgwala'titl na'te'l. Se'sus wel'ta'sit nmianew aq telimaji ta'n Gjinisgam apugjig ilgwenata mimajuinu'. Nepilaji ta'ni gesnugu'tiliji.

12 Ta'n tujiw poqji galqwasiet, unaqapemg telimgwi'titl, “Jiglgim mimajuinu'g glaman gisi lta'taq utann aq nuji iga'taqu'tijig tepaw. Na'te'l msntaq mijipjewe'i aq ta'n i' tli gt'gunulting. Eimu'ti'gw ta'n etl taqawatteg.”

13 Gatu Se'sus telimaji, “Ignmug nat goqwei malqotmnew.”

Telima'titl, “Pas'g na'n gl pipnaqann geggunmegl aq tapusijig nme'jig. Pewalieg lta'nen magasang ugjit pgwatelminen mijipjewe'i ugjit ta'n te'sijig.”

14 (Eimu'tijig na'te'l panaemg na'n pituiptnnaqan te'sisgegsijig ji'nmug.)

Se'sus telimaji unaqapemg, “Gisa'lug mima-juinu'g pmgopita'new te's na'nisgegsijig.”

¹⁵ Unaqapemg gisa'lgwi'tiji mimajuinu'g pmgopita'new maqamigeg te's na'nisgegsijig.

¹⁶ Na tujiw Se'sus wesua'toqol na'ngl pipnaqann aq tapusiliji nme'ji aq elapa'sit wa'so'q. Miwatmu-atl Nisgaml ugjit ula mijipjewe. Nasgwa'toqol aq ignmuaji unaqapemg ugjit ms't wen msnmnew.

¹⁷ Ms't ta'n te'sijig g'satalultijig. Na tujiw unaqapemg megnmi'titl mijipjewe ta'n piamiaq aq newtiswa'qal jel ta'pu ligpenignn wajua'tu'titl.

*Pie'l teluet Se'sus na Nujiugs'tawi'wet
(Matiw 16.13-19; Malg 8.27-29)*

¹⁸ Newtejegeg na'gweg ge's Se'sus newti a'sutmateg, unaqapemg peita'liji. Na tujiw Se'sus pipanimaji, “Tal'ta'sultijig mimajuinu'g wenin ta ni'n?”

¹⁹ Telima'titl, “Alt mimajuinu'g teluejig gi'l na Sa'n Nutsign'tuet aq igtigig mimajuinu'g teluejig gi'l na Ilaija aq ap igtigig teluejig gi'l na newte'jitaq niganigjitegewinuaq ta'n gi's sa'q nepg'pnaq gatu nige' apaji mimaju'et.”

²⁰ Se'sus pipanimaji, “Tal'ta'sultioq weni ta ni'n?”

Pie'l telimatl, “Gi'l na Nujiugs'tawi'wet aq wejien Gjinisgameg.”

*Se'sus wesgutg ta'n tli np'tew
(Matiw 16.20-28; Malg 8.30–9.1)*

²¹ Se'sus melgimaji ugjit mu wenn tlimanew.

²² Elt teluet, “Ni'n na mimajuinualsiap aq amujpa ma'muni ulmajeia's. Niganpugultijig a'sutuo'guomg, niganpugultijig patlia'sg aq

elg nujujgina'mua'tijig tplutaqan masgelmitaq. Gisa'litaq ne'po'qsin aq gisi nesuguna'q apaji minunsites.”

²³ Telimaji ms't ta'n te'siliji, “Ta'n getu wen getu' wije'wij amujpa awan'ta'sualsit aq tla'teget ta'n Gjinisgaml tel puatmlitl. Amujpa gisgaje'g ulmaje'n te'sigisg'g. Na tujiw gisi majulgwalitew.

²⁴ Na mimajuinu ta'n getu' ugs'tawi'sit na ma gugunmug iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q, gatu na mimajuinu tela'teget ta'n goqwei pewatm je tlia ne'po't muta majulgwalit na ugs'tawia's.

²⁵ Tali ugtapsunig na ji'nm te's'g goqwei assutg ta'n telgi'g ugs'tqamu gatu mo gugunmug iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q?.

²⁶ Ta'n wen netaqite'lmit aq netaqite'tg ta'n goqwei tel gina'muei na ta'n tujiw apaja'sia's tlimates nujj na ala mimajuinu mu na ninenewei nnaqapeminen, muta ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tujiw apaja'sia's maw sape'ultijig ansale'wijig na tujiw gepmite'lmimg aq emtoqwalimg st'ge' nujj gepmite'lmur aq emtoqwalut nige'.

²⁷ Migwite'tmug ula. Eimu'tioq ta'sioq ula tet ta'n ma npu'tiwoq glapis nemitu'tioq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'g.”

*Ta'n tujiw Se'sus ugsisgw paqtasa'sit
(Matiw 17.1-8; Malg 9.2-8)*

²⁸ Na pesgunateg te'sisga'qal na'gwegl gis iga'qal, Se'sus so'qwiet gm'tng naji a'sutmat. Ela'laji Pie'lal, Sa'nal aq Ji'mejal.

²⁹ Ge's etli a'sutmaj ugsisgw paqtata's'g aq utap-sunn gesi wapa'tigl aq paqtata'tigl.

³⁰ Na tapusijig ji'nmug neia'tijig aq etl glula'titl Se'susal. Wegla na Mowiso'q aq Ilaijao'q.

³¹ Utapsunual gesigaw wapa'tigl aq paqtata'tigl aq ugsisgual paqtata's'gl. Na etl agnutmua'titl Se'susal. Wesgutmi'tij ta'n tl ne'pa'ten Se'sus Selusalemg.

³² Ge's ula teliaq, Pie'l aq witapa gis gepsgia'tijig. Na jiniw tugwia'tijig aq nemia'titl Se'susal paqtata'silitl aq tapusiliji ji'nmug gaqamiliji negmeg.

³³ Mowis aq Ilaija pemi nqala'tij Se'suseg, Pie'l telimatl, “Saqamaw, gi'l na assusit, na mawi glu'lg tet eimu'tieg. Ge' nesisgl anapjetegewe'l ltutesnen, newte' ugjit gi'l, newte' ugjit Mowis aq igtig ugjit Ilaija.” (Na Pie'l mu nestmug ta'n goqwei wesgutg.)

³⁴ Ge's Pie'l etlewistoq na alug neia's'g aq tetpaqiw naqa's'g ta'n gaqamultijig. Na tujiw unaqapemg we'gwata'sultilij.

³⁵ Nat wen metewistoq alugwigtug. Teluet, “Ula na ngwis ta'n mawi gsalg. Jigs'tug negm.”

³⁶ Ta'n tujiw gaqewistoq na pas'g Se'sus aq unaqapemg eimu'tijig na'te'l. Toqo nisita'jig gatu weli pgije'g we'gaw unaqapemg telimji wenn ta'n goqwei gis nmitu'tip gm'tnigtug.

*Se'sus nepilatl lpa'tujl ta'n pitu'gwitl mn'tu
(Matiw 17.14-18; Malg 9.14-27)*

³⁷ Na igtig na'gweg Se'sus aq unaqapemg nisita'jig, aq na pugwelgig mimajuinu'g naji ultesgua'titl Se'susal.

³⁸ Na ji'nm ta'n eig na'te'l sesgwalatl Se'susal, “Nujigina'muet etawaqtmul ge' angam wipsgung ngwis.

³⁹ Lpa jiniw mn'tu'l pesu'gwatatl aq smtug lpa'tuj gesigaw sesgwet. Na mn'tu gisa'latl ugjipulgwelin aq ugtun pisewiaq. Siawi asgaiwatl aq lpa mo getu' punaje'wagugul.

⁴⁰ Etawaqtmaqapnig gnaqapemg jigla'tuinew mn'tu gatu mo gis tla'taqati'gw!"

⁴¹ Se'sus teluet, "Gilew ta'n mimajultioq gisgug mo getlams'tmu'tiwoq aq mo tetapua'taqatiwoq. Me' gatu tali pgitgalultoqs'p? Tali pgiji gina'multoqs'p glapis getlams'tmu'tioq?" Na tujiw telimatl ji'nmul, "Jugwa'l ggwis ula tet."

⁴² Ge's wejgwa'laj lpa'tujl na mn'tu mesganegatl maqamigeg aq smtug poqji ugjipulgwelitl. Smtug Se'sus ejigla'tuatl mn'tu'l ugtinneg. Na ila'silitl lpa'tujl aq apaja'lut ujjeg.

⁴³ Ms't mimajuinu'g sigti paqalauiltijig muta nemitu'tij ta'n telgi'g Gjinisgamewei ml'gigno'ti.

*Se'sus wesgutg ta'n tel ne'pa'ten
(Matiw 17.22,23; Malg 9.30-32)*

Na mimajuinu'g me' paqalauiltijig ugjit ta'n Se'sus gis tla'tegep, na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg,

⁴⁴ "Mut awan'ta'sinew ula ta'n goqwei telimu-loq. Ni'n na mimajuinualsiap aq Gjinisgam ignmuata mimajuinu'g na ml'gigno'ti ugjit tla'lin ta'n tel puatmi'tij."

⁴⁵ Unaqapemg mo nestua'tigul Se'susal ta'n gisi usgutmlij. Mimugwa'tas'g ugjit mo nestmi'ti'gw. Jipaqita'jig pipaniman ta'n gis teluelij.

*Se'sus unaqapemg getu' gji'tu'tilij
ta'n wen me' espe'g te'si'tij
(Matiw 18.1-5; Malg 9.33-37)*

⁴⁶ Se'sus unaqapemg gi'gaita'liji. Getu' gji'tu'tilij ta'n wen me' espe'g te'si'tij.

⁴⁷ Se'sus gejjaji ta'n goqwei angite'tmi'tij. Na tujiw wesua'latl mijua'ji'jl, aq gaqama'latl gmetug negmeg.

⁴⁸ Telimaji unaqapemg, “Ta'n getu wen weligsua'latl ula mijua'ji'jl muta gisi ignmaq'p ml'gigno'ti ugjit tla'tegen na uligsua'litew. Ta'n getu wen weli msnit na elg uligsua'latal ta'n wen petgimit. Ta'n wen tel'te'lsit mo me'gite'lmam'g na negm mawi gepme'g.”

Ta'n wen mo getanugsiw gw na apoqonmugsigw (Malg 9.38-40)

⁴⁹ Sa'n telimatl Se'susal, “Saqamaw, gi'l na asusit, nemi'g'tt'p ji'nm ta'n ejigla'lapni mn'tu'g aq teluet e'w'g ml'gigno'tim ta'n gis ignmat'p. Telimg'tt'p naqa'sin muta mo wijitgweiugsiweg.”

⁵⁰ Se'sus telimatl, “Mut naqa'lan, Ta'n getu wen mo getanugsiw gw na apoqonmugsi'gw.”

Na mimajuinu'g Samaliaewei utang mo pewala'tigul Se'susal mittugwalgunew

⁵¹ Ge's na na'gwegl poqji iga'qt'tew ta'n Se'sus lietew wa'so'q, na gisita'sit lien Selusalemg.

⁵² Nigangimaji agnutmewinu' Samaliaewei utan. Na'te'l ms't goqwei getu' gisgaja'tu'titaq ugjit Se'sus aq unaqapemg gt'gunultinew.

⁵³ Gatu mimajuinu'g mo pewala'tigul Se'susal pigwa'lin na utan muta gis gejjatitl na gisita'silitl lielin Selusalemg.

⁵⁴ Na tujiw tapusiliji unaqapemg teluisiliji Ji'mej aq Sa'n ula nutmi'tilij pipanimgwi'titl Se'sus,

“Gjisaqamaw, pewalieg pipaniman nat wen nisgitmn pugtew ta'n wa'so'q tleiawig aq ne'pa'nen ta'n te'sijig eimu'tijig ula utan?”

⁵⁵ Se'sus gigo'qopugua'sit aq majiaqa'laji.

⁵⁶ Na tujiw Se'sus aq unaqapemg se'g utan siawita'jig.

Alt mimajuinu'g teluejig gtu' majulgwalan Se'susal

(Matiw 10.5-15; Malg 6.7-13)

⁵⁷ Ge's Se'sus aq unaqapemg pemita'tij awtigtug na ji'nm telimatl Se'susal, “Gisgaje'i wije'ulin ta'n getu tami elien.”

⁵⁸ Se'sus telimatl, “Wowgwis geggung elmalqei ta'n loqosma'sitew aq sisipji'jg geggunmi'titl ugtwisse'mual ta'n tli atlasmultitaq gatu mo geggunmu ta'n tli atlasmites je tlia ni'n na mimajuinu'alsiap.”

⁵⁹ Se'sus igtigl ji'nmul telimatl, “Majulgwali ni'n.”

Na telimtl, “Saqamaw Getu' naji utqutalg nuj-jaq ta'n tujiw gisi np'g'pnaq. Na tujiw gisgaje'tes wije'ulin.”

⁶⁰ Se'sus telimatl, “Ignmu ta'n wen ma majulgwalgw utqutalan ta'n nepmlitl, gatu gi'l lia aq naji pestunen ta'n Gjinisgam getu' ilgwenaji mimajuinu'g.”

⁶¹ Ap igtig teluet, “Saqamaw, majulgwalultes gatu tmg ignmui lien aq tliman nigmaq, ‘Naqalu-loq ugjit lugowan Gjinisgam.’ ”

⁶² Se'sus telimatl, “Ta'n wen getu' majulgwalit aq getu' apjinmiet wiguaq na mo tepawtigw ugjit pestunmn ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' ”

muta negm na pa wijeï aq na ji'nm ta'n elgesawet aq iapsgulapit.”

10

Se'sus megnaji lluigneg te'sisgegsiliji je ta'pu mimajuinu'

¹ Na tel gne'geg Gjisaqamaw megnaji lluigneg te'sisgegsiliji je ta'pu mimajuinu'g ugjit toqwanqapultinew. Te's toqo lugwejig i' tapusiliji. Getu' nigangimaji ugjit la'tinew utan gisna na'tami se'g ta'n getu' naji mittugwej.

² Ge's mu elgimaji, na telimaji, “Pugwelgig mimajuinu'g ta'n getu' majulgwala'titl Nisgaml, gatu mu piam pugwelu'g mimajuinu'g ugjit tlimanew ta'n tel majulgwala'titl Nisgaml. A'sutma'tigw aq pipanimug Gisiteget ugs'tqamug lgimanew pugwenniji ugjit tlimanew na gelu'lg agnutmaqan glapis majulgwalan Nisgaml.

³ Lta'qw ta'n getu' naji mittugwei. Gilew pa wijeï aq jijgluewji'g gatu nige' elgimuloq ta'n eimu'tijig mimajuinu'g pa wijeï aq paqtesmug.

⁴ Mut nespnanew gpo'jmuaq, mijipjeweï mun'ti gisna piamiejig mg'sng. Mut naqita'new maw agnutma'tinew wen ultesguatoqs'p awtigtug.

⁵ Ta'n tujiw pisgwita'ioq ta'n wen wiguaq, tmg tluegw. 'Pipanimg Gjiniſgam ignmugsinew wantaqo'ti ggamlamunuaq.'

⁶ Pa na mimajuinu ta'n gesatg wantaqo'ti wigij na'te'l Gjiniſgam ignmuatal ta'n goqwei pipanigeſultioq gatu pa na mimajuinu ta'n mo gesatmug wantaqo'ti wigij na'te'l mut pipanimaw Gjiniſgam ignmuan wantaqo'ti.

⁷ Siaw i'mug na wije wen'ji'guomg aq malqotmug ta'n goqwei esmugsioq. Mut i'mnew igtigi se'g wen'ji'guoml. Mijjigw ta'n goqwei esmuj muta na ji'nm ta'n pestung mu netaqe'gw ugjit mijjin ta'n goqwei esmuj.

⁸ Ta'n tujiw pisgwa'tioq utan aq wen pipanimugsioq gisi i'mnew wiguaq, malqotmug ta'n goqwei esmugsioq.

⁹ Npilog gesnugu'tijig ta'n eimu'tijig na'te'l aq mimajuinu'g tlimug, 'Nige' Gjinisgam poqji ilgwenugsioq.'

¹⁰ Ta'n tujiw pisgwa'tioq utan aq mo wen pe walugsiwoq mittugwalanew, la'tigw awtigtug aq tlimug,

¹¹ 'Pewaqttemeg mjegei ta'n nasteg nmugsni-naq. Ula tela'tegeieg muta getu' musga'tuleg Gjinisgam mo gesatmug ta'n tela'taqatioq. Gatu migwite'tmug ula, Gjinisgam getu' ilgwenugsioq nige' gatu mo ignmugsiwoq tla'tegen.' ”

¹² Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, “Telimuloq, ta'n tujiw Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu'g, me' ewlite'lmata na mimajuinu' tleiaawultilipni na gjigan ta'n teluisig Satm je mu na mimajuinu'g tleiaawultijig ala utan.”

*Se'sus wesgumaji mimajuinu'
tleiaawultiliji Golasin aq Petse'ta
(Matiw 11.20-24)*

¹³ “No'q mtue'tew ugjit wegla mimajuinu'g ta'n tleiaawultijig na utann ta'n teluisigl Golasin aq Petse'ta muta gis nmitu'tipnn pugwelgl paqalaiuti'l ta'n gis tla'tas'g'pnn gatu siaw pata'taqatijig. Na mimajuinugi'g tleiaawultipnig

na utann teluisigl Tail aq Saiton na lue'ultipnig. Pa na nmitu'tisnn wije'l paqalaiuti'l, na smtug sa'se'wita'sulti'tisoq aq pun pata'taqati'tisoq. Gi's nige' sa'q nasgmi'tisoq maqtawamu'gl aligal aq amalsulti'tisoq wisgipg ugjit musga'tunew mesgo'ltipnig ta'n tel pata'taqatipnig.

¹⁴ Ta'n tujiw Gjinisgam naji ilsumaj ms't mimajuinu ugs'tqamu, me' ewlite'lmata na mimajuinu' tleiawultilipni na gjigann Tail aq Saiton je mu na mimajuinu'g tleiawultijig na gjigann Golasin aq Petse'ta.

¹⁵ Na mimajuinu'g tleiawultijig na gjigan Gapelniam pewatmi'tij me' espite'lsultijig st'ge' ansale'wiliji wa'so'q gatu awna la'lata ta'n npuinu' eimu'tiliji.”

¹⁶ Se'sus telimaji na mimajuinu' ta'n gis mg-napni, “Ta'n getu wen jigs'tugsioq na jigs'tuites. Ta'n wen alua'lugsioq na alua'litew. Ta'n getu wen alua'lit, alua'latl ta'n wen petgimip.”

*Na lluigneg te'sisgegsijig
je ta'pu mimajuinu'g apaita'jig Se'suseg*

¹⁷ Ula lluigneg te'sisgegsijig je ta'pu mimajuinu'g gis tela'taqatipnig ta'n goqwei Se'sus pewatg aq apaita'jig Se'suseg. Ma'muniw ul'ta'sultijig aq telima'titl, “Gjisaqamaw, we'gaw mn'tu'g tela'taqatipnig ta'n goqwei telimg'tt'pnig muta gis ignmuieg'p ml'gigno'ti ugjit gis tla'taqatitesnen.”

¹⁸ Se'sus telimaji, “Nemi'g'p Gjimm'tu nisiet wa'so'q pa wije'i aq wasoqotesg.

¹⁹ Jigs'tuigw. Ignmuloqop ml'gigno'ti ugjit wissuignemanew Gjimm'tu st'ge' gisi ewtapuguitatoqs'p mtesgmug aq juji'jg

teluisultijig sqolpiang. Mo eigtnug ta'n goqwei jile'ugsitoqs'p.

²⁰ Pas'g mut ul'ta'sultinew ta'n tujiw mn'tu'g tela'taqatipnig st'ge' tel pualanew, awna ul'ta'sultigw muta gtwisunmual gis ewi'gas'gl Gjinisgam ugtwi'gatign ta'n eteg wa'so'q.”

Se'sus no'q welgwijing

(Matiw 11.25-27; 13.16,17)

²¹ Na tujiw Wejuli Nisgam gisa'latl Se'susal no'q ulgwijinin. Se'sus teli a'sutmat, “Gi'l na nujj aq na assutmn wa'so'q aq ugs'tqamu. Miwatmul muta ta'nig mo geggunmi'ti'gw gina'masuti musga'tajig ula teliaqewei gatu wije mo musga'tuawjig ta'nig nestmi'tij pugwelgl goqwe'l. Teliq, gi'l na nujj aq welm'tun ta'n tujiw tela'tegen ta'n tel puatmn.”

²² Se'sus telimaji mimajuinu', “Nujj ta'n eig wa'so'q gisi ignmuj ms't goqwei. Ni'n na Gjinisgam uggwisl aq mo wen nenuigw st'ge' nujj. Mo wen tel nenuagul nujjl st'ge' ni'n ta'n tel nenaq. Na mimajuinu'g ta'n musga'taqig na gis nenua'titl ta'n wenit Gjinisgam.”

²³ Na tujiw Se'sus gigo'qopuguit aq pas'g unaqapemg telimaji, “Na mimajuinu'g ulgwijultitaq ta'n tujiw nemitu'tij aq nestmi'tij ta'n goqwei gis nmituoq aq gisi ns'tmoq.

²⁴ Telimuloq, pugwelg'pnig niganigjitegewinugi'g aq pugwelg'pnig elege'witgi'g getu' nmitu'tipnigl ta'n goqwe'l gis nmituoqol gatu mo gis nmitu'tigupnigl. Getu' nutmi'tipnigl ta'n goqwe'l gis nutmoqol gatu mo gis nutmi'tigul.”

A'tugwaqan na Samaliaewa'j ta'n ewlite'lmatl igtiglji'nmul

25 Na nutagnutmewinu pegising muta getu' we'gwamuatl Se'susal. Pipanimatl, “Nujigina'muet, tali msntes iapjiwewei mimajuaqan?”

26 Se'sus pipanimatl, “Tal wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign? Tali ns'tasin?”

27 Na ji'nm telimatl, “Tel wi'gas'g, 'Pajiji gsal Gisiteget na Gjinisgam ta'n emtoqwalugg. Amujpa me' gesalt je mu mimajuinu'g. Ta'n tujiw tela'tegen ta'n pas'g goqwei amujpa e'we'n ms't gml'gigno'tim musga'tu me' gesalt je mu mima-juinu'g. Ta'n tujiw angite'tmn ta'n pas'g goqwei amujpa me' gepmite'lm't je mu gepmite'lmawjig mimajuinu'g. Amujpa tli gsal igtigig st'ge' ta'n teli gsalsin.’ ”

28 Se'sus teluet, “Teliaq ta'n teluen. Pa na tla'tegen, guguntes iapjiwewei mimajuaqan.”

29 Gatu na ji'nm pewalatl ms't wenn tl'ta'silin negm geitoq ta'n goqwei wesgutg. Glaman pipanimatl Se'susal, “Gjinisgam pewalit wenn gsalan?”

30 Se'sus telimatl, “Newtejgeg na'gweg ji'nm tleiawit Selusalemg pem liet Jeligoq. Ge's pemiej ji'nmug matna'titl aq gemutma'titl ms't goqwei geggunmilij. Wesmultijig aq naqala'titl aqati npilitl.

31 Na gis tliaq, patlia's pemiet ula wijei awti. Pas'g angamatl aq siawa'sit awtigtug.

32 Tel'gne'g igtig ji'nm pemiet. Negm na nuji-apoqonmuet a'sutuo'guom pemiet. Angamatl ula ji'nmul aq asoqoma'sit awti aq siawa'sit.

33 Ap igtig ji'nm ta'n tleiawit Samalia pemiet. Tel nmiaj ji'nmul ewlite'lmatl aq elietl.

34 Elguta'toq gijga'ji'j moqopa'q ugl'a'qanml Mima'tuatl aq ajijgopilmuatl. Tapa'latl ugtue'mg aq ela'latl na wen'ji'guomg ta'n i' tli gt'gunulting. Angweiwatl na'te'l.

35 Na igtig na'gweg, ignmuatl assusilitl ula wen'ji'guom ugtapangitueweim. Telimatl, 'Eta-mul angweiwana ula ji'nm aq ta'n tujiw apaja'sian apangitultes ta'n telgi'g tettul.' "

36 Na tujiw Se'sus pipanimatl nujigina'muelitl tplutaqan, "Tal'ta'sin? Nesisijig ji'nmug nemia'titl ji'nmul ta'n gmutnesg matna'tipnn awtigtug. Tegen me' gesalatl na ji'nmul?"

37 Na ji'nm ta'n nujigina'matg tplutaqan teluet, "Ta'n wen wele'wapnn na ji'nmul." Se'sus telimatl, "Lia aq wije' tla'tega st'ge' negm."

Se'sus emittugwalaji Maltaal aq Malial

38 Ge's Se'sus aq unaqapemg pemita'jig peita'jig utan ta'n wigilitl na e'pilitl teluisilitl Malta. Ula e'pit pipanimatl Se'susal pisgwa'n wiguaq.

39 Malta uggwe'ji'tl teluisilitl Mali. Mali pem-gopa'sit gigjiw Gjisaqamawl uggwatg ge's pem-gopilitl wiguaq aq jigs'tuatl ta'n tel gina'muelij.

40 Malta elugwet pugwelg lgowaqan ta'n geg-gung aq sespete'tg. Eliet Se'suseg aq pipanimatl, "Gjisaqamaw, tel'tasin na gelu'lg ta'n tujiw ngwe'ji'j mo apoqonmuigw? Pas'g ni'n elugwei. Tlim, apoqonmuj!"

41 Gjisaqamaw telimatl, "Malta, wesam sespete'tmnn pugwelgl ta'n goqwe'l.

42 Gatu pas'g newte' ta'n goqwei menu egetun. Mali getu' tetapua'tegen ta'n tujiw jigs'tuin. Mo pewalaq nat wen naqa'lan."

11

Se'sus egina'muaji unaqapemg a'sutma'tinew (Matiw 6.9-13; 7.7-11)

¹ Newtejgeg na'gweg Se'sus etli a'sutmap na'tami. Ta'n tujiw gisi a'sutmateg, unaqapeml telimtl, “Gjisaqamaw, gnu'tmuieg ta'n teli a'sutmamg st'ge' ta'n Sa'n Nutsign'tuet tel gina'muapni unaqapemg.”

² Se'sus telimaji unaqapemg, “Ta'n tujiw a'sutma'tioq tluegw:

“ ‘Nujjinen, ta'n wa'so'q eim, gepmite'lmuleg sape'wig gtwisunm. Pipanimuleg ilgwenan mi-majuinu'g glaman majulgwaluldaq.

³ Etamuleg ignmuinen te'sigisg'g ta'n goqwei nuta'ma'tieg.

⁴ Apigsigtuinen ntlue'utinal, st'ge' apigsigtaqatt ms't wen ta'n tel pata'lugsieg. Mut ignmuinen lta'nen winjigtug.’ ”

⁵ Na tujiw Se'sus telimapni unaqapemg, “Nantawa's'g'p nat wen gilew eliess gitapaq aqatpa'q aq pipanigesiss, ‘Nitap, ge' mquatui nesisgl pipnaqann.

⁶ Igtig nitap peji mittugwalit aq mo goqwei geggunmu ta'n sma's.’

⁷ Etugjel na gitap ta'n me' lamguomg meteweng, ‘Punaje'wi. Ntga'qanm gis apt'sqa's'g. Ninen aq nn'janinaq gis nep'tieg, aq ma gisi mn'ja'siw ugjit goqwei ignmulin.’

⁸ Telimuloq na ji'nm ma mn'ja'sigw aq ma ignmulug na pipnaqann je tlia ta'n tel gitapewioq,

gatu amujpa mn'ja'sitew aq ignmultew ms't go-qwei gelutmn muta mo netaqe'wn ta'n tel siaw pipanigesin.

⁹ “Glaman wet tlimuloq, Pipanigesultigw aq ignmugsitoqs'p. Gwilmug, aq we'jittoqs'p. Mtete'gatigw, aq Gjinisgam pana'tutew na ga'qan ugjit gilew.

¹⁰ Ta'n getu wen pipanigesit na msntew. Ta'n getu wen gwiluasit na we'jittew, aq na ga'qan pana'tuaten ugjit negm ta'n metete'get.

¹¹ Nat wen ta'n te'sioq un'januit ma ignmuagul uggwisl mtesgmul pipanigesij nme'jl.

¹² Ma ignmuagul mesgilg go'qweji'j ta'n tujiw pewatmlij wa'w.

¹³ Geituoq ta'n tli ula'latoqs'p gn'januaq aq ign-matoqs'p gelu'lg goqwe'l je tlia tel lue'ultioq. Na elg wijej gujjinu ta'n eig wa'so'q me' ignmuatal Wejuli Nisgaml ta'n wen pipanigesilitl.”

Se'sus aq Gjimm'tu

(Matiw 12.22-30; Malg 3.20-27)

¹⁴ Na'te'l eig na ji'nm ta'n mu gis glusigw muta mn'tu'l pitu'gwitl. Se'sus tuaqtesguatl mn'tu'l ta'n mo gis glusiligul aq na ji'nm poqtewo'gwet. Mima-juinu'g ta'n eimu'tijig paqalaiultijig.

¹⁵ Gatu ta'sijig teluejig, “Na Gjimm'tu ignmuaj Se'susal ml'gigno'ti ugjit tuaqtesguanew igtigig mn'tu'g.”

¹⁶ Igtigig wejo'tmi'tij gistesguanew, na glaman pipanima'titl tla'tegelin igtig paqalaiwaqan ta'n musga'tutew Gjinisgam no'q wel'te'lmatl.

¹⁷ Se'sus geituaji ugtangita'suaqanmual aq telimaji, “Ta'n tegan mimajuinu'g

getu' nasgwita'jig aq matntultijig ma gisi pgitawsulti'gw. Nantawa's'g wi'gmaq nasgwa'tijig aq matntultijig na tel'gne'g ms't goqwe'l ta'n negmewe'l siaw seioqwietaq.

¹⁸ Na glaman mn'tu'g nasgwiejig tali pgijietaq Gjimm'tu ugtelege'wa'gim? Gilew telueioq ni'n gis ignmuj Gjimm'tu ugml'gigno'tim.

¹⁹ Telueioq ejigltesuaqig mn'tu'g muta Gjimm'tu gisi ignmuj ml'gigno'ti ugjit jigltsguan. Tami weja'toq na ml'gigno'ti gnaqapemuaq e'wmi'tij ugjit jigltsguanew mn'tu'g?. Ta'n goqwei gnaqapemuaq gis tla'taqatipnig musga'tas'g oplite'lmioq.

²⁰ Awna e'wm ml'gigno'ti ta'n wejiaq Nisgamewigtug ugjit tuaqtesguan mn'tu'g. Na ula musga'tas'g Gjinisgam ilgwenugsioq.

²¹ “Ta'n tujiw melgignat ji'nm geggungl tepiaqal ugpugumaqanml ugjit geligetoq wiguaq na ms't goqwei welmasguteql.

²² Gatu ta'n tujiw igtig ta'n me' ml'gignaj matnaj na tujiw wissuignematal. Ugsua'tuatal ms't ugpugumaqanml ala ji'nmul elita'suatgl. Na me' melgignat ji'nm jigla'total ms't goqwei aq nasgwa'tatultitaq maw witapaq.

²³ “Ta'n getu wen mo gesatmug ta'n tela'tegei, na matnit. Ta'n getu wen mo apoqonmuigw mawa'lanew mimajuinu'g lpa se'so'laji mimajuinu'.”

*Mn'tu aq lluigneg te'siliji witapa
pisgwita'jig ji'nmul ugtinneg
(Matiw 12.43-45)*

24 “Na mn'tu winsmuit aq ta'n tujiw tewatqa'sij mimajuinu'l ugtinneg, na saputa'sit glapis pegising ta'n mo goqwei nigwenug. Na gwilg ta'n ap usgowa'sitew, gatu mu we'jitug. Na telimsit, ‘Etug apaja'sia's ta'n wejieiap.’

25 Glaman na apsgwa'sit aq nemitoq ta'n gis eig'p na waqame'g aq welo'tas'g.

26 Na tujiw maja'sit aq nemisguaji llaigneg te'siliji mn'tu'g me' winjultiliji aq negm. Ms't pisgwita'jig aq wigultijig na'te'l. Nige' na mimajuinu ta'n pitu'gwiji wegla mn'tu'g me' gitnme'wit aq amgweseweieg ta'n tujiw pas'g newte'jilitl mn'tu'l pitu'gwiteg.”

*Mimajuinu ta'n tela'teget
ta'n goqwei ewi'gas'g Nisgamewei wi'gatign na ul-
gwjintew*

27 Ge's Se'sus etlewistoq na e'pit ta'n eig na'te'l aq nutg ta'n goqwei Se'susal gi's teluelipnn, telimatl, “Ggij amujpa welgwijing muta negm na ggij aq gisi neps'tgwal'sg'p.”

28 Gatu Se'sus telimatl, “Teliaq na. Gatu wel'ta'sultijig na mimajuinu'g ta'n nutmi'tij Gjinisgam ugtwi'gatign aq tela'taqatijig ta'n goqwei ewi'gas'g na'te'l.”

*Mimajuinu'g pewala'titl Se'susal tla'tegen
paqalaiwaqan*

(Matiw 12.38-42)

29 Ge's pugwelgig mimajuinu'g mawita'jig Se'suseg na telimaji, “Na mimajuinu'g ta'n mimajultijig nige' na no'q pata'taqatijig. Pewalijig tla'tegen paqalaiwaqan ugjit gisi gji'tunew Gjinisgam na petgimip. Telimuloq ma newte'

tla'tega's, pas'g tliatew na wijeï aq ta'n tela'lut'p Jonao'q.

³⁰ Gjinisgam e'w'g'p ta'n goqwei tela'lut'p Jonao'q ugjit musga'tuanew na mimajuinugi' tleiawultilipni Ninapa na pewalapni pun pata'taqatinew. Ni'n na mimajuinualsiap aq Gjinisgam e'wtew ta'n goqwei tla'liten ugjit musga'tuanew mimajuinu'g ta'n mimajultijig nige' pewalaji pun pata'taqatinew.

³¹ Na na'gweg ta'n tujiw Nisgam ilsumata ms't mimajuinu'g, na elege'wi'sgwaq tleiawit Tp'te'snug qama'sitew aq ilsutmuata na mimajuinu'g ta'n wigultiliji gisgug. Wejiepnaq me' gnegg ugjit jigs'tuan Salamano'q. Telimuloq, Salamano'q ne'tata'sipnaq gatu na mimajuinu'g ta'n mimajultijig gisgug gis nutmi'tip ns'tuo'qon ta'n je me' espe'g aq Salamanewei ns'tuo'qon.

³² Na na'gweg ta'n tujiw Nisgam ilsumata ms't mimajuinu', na mimajuinugi' tleiawultilipni Ninapa qamultitaq aq ilsutmua'tita na mimajuinu' ta'n mimajultiliji gisgug. Ninapaewa'jg gawasgita'sultipnig aq pun pata'taqatipnig ta'n tujiw nutua'titeg Jonaal pestunmliteg. Telimuloq na mimajuinu'g ta'n mimajultijig gisgug gis nutmi'tipnn agnutmaqann ta'n me' espe'gl aq ta'n goqwei Jonao'q pestung'p.”

*Nemitaqatieg muta geggunmeg npuguginal
(Matiw 5.15; 6.22,23)*

³³ “Mo wen wasoqwa'tug wasoqonmaqann togo tujiw mimugwa'tuoq gisna ango'tmn lataqsunigtug. Awna patawutigtug tepa'toq glaman ms't wen ulate'lmatew ta'n tujiw pisgwa'j.

³⁴ Gis nmitaqatioqs'p muta ugpugugultioq aq gpuguguinal pa na wije i aq wasoqwegl. Ta'n gpugugual tajigo'ltigl na wel nmitaqatioq aq weli ns'tasultioq. Gatu pa na gpugugual mo tajigo'ltinugl na mo welapultiwoq tla'taqatinew ta'n pas'g goqwei.

³⁵ Pa na npapigwo'ltioq na mo goqwei nmitu-toqs'p. Pa na elt mo ns'tasultiwoq na mawi mtue'g ugjit gilew. Ango'tmug tetapu ns'tmnew glaman ma tla'taqatiwoq ta'n goqwei mo gelu'lgtug.

³⁶ Pa na gis geggunmoq ns'tuo'qon na tujiw natawo'ltioq aq ilajo'ltioq ugjit mimajuaqan ugs'tqamug aq wa'so'q st'ge' wel nmituoq ms't ta'n eteg gigjiw waseteg.”

*Palasiewa'j paqalaig ta'n tujiw Se'susal
mu gesispa'tuligul ugpitnn
(Matiw 23.1-36; Malg 12.38-40)*

³⁷ Ta'n tujiw Se'sus gaqewo'gwet, na Palasi pipanimatl mawatalutinew. Se'sus eliet aq mawatalultijig Palasi wiguaq.

³⁸ Na Palasi paqalaig ta'n tujiw nemiaj Se'susal mu gesispa'tuligul ugpitnn ge's mu mijjiligw.

³⁹ Na tujiw Gjisaqamaw telimatl, “Gilew ta'n teluisultioq Palasiaq gesispa'loqig gapji'jg aq eptaqann gatu ggamlamunuaq me' angite'tmoq nat goqwe'l winjigl aq me' pisoqqowiegsultioq.

⁴⁰ Ewnasita'ioq. Gisiteget gisitoqop ula ms't ta'n nemituoq aq elt gisitoqop ggamlamunuaq.

⁴¹ Ignmug ewle'juinu'g nat goqwei, amuj ewlite'lmoq aq esmoq ta'n iga'tuoqop eptaqanigtug, aq na tujiw gji'tutoqs'p Gjiniagam waqama'tutew ms't goqwe'l gilewewe'l.

42 “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n Palasiaq. Na mawo'loq weljema'gewe'g nipi'g ta'n teluisultijig mint, lu aq igtigig pa na wije' aq nepitegemgwe'g. Te's newtisgegsijig nipi'g ganie'ultioq na newte'jit ignmuoq Gjinisgam, gatu mo tetapua'lawoq mi-majuinu'g aq mo gesalawoq Gjinisgam. Amuj wegla tla'taqatigw aq siaw ignmuoq Gjinisgam goqwe'l st'ge' gis ignmuoqopnn.

43 “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n Palasiaq. Gesatmoq pmgopultinew mujgajewe'l mutputi'l a'sutuo'guomg aq pewaloq mimajuinu'g gepmite'lmugsinew magasang.

44 Tetuji mtue'tew muta gilew pa wije' aq npuinue'gati ta'n mo gaqaminugul npuinue'l gun'tal. Mimajuinu'g pemita'jig npuinue'gatig gatu mo geitu'ti'gw gegupuguinew ta'n npuinu elising.”

45 Na nutagnutmewinu telimatl, “Nujig-ina'muet, ta'n tujiw ula teluen elg emegwei'wieg.”

46 Se'sus telimatl, “Tetuji mtue'tew ugjit gilew na nutagnutmewinu'g. Gisa'loq mimajuinu'g lug-watmnew metue'gl gatu gilew mo eigtnug wen apoqonmuanew.

47 Tetuji mtue'tew ugjit gilew. El'tuoqol gelu'lgil npuinue'l gun'tal aq gaqama'toqol ta'n elisultijig niganigjitegewinugi'g ta'n gujjuaqi'g ne'pa'tipni.

48 Na ula ta'n tela'taqatioq musga'tas'g wel'te'tmoq ta'n gujjuaqi'g gis tla'taqatipnig, muta nige' gaqama'toqol npuinue'l gun'tal ta'n niganigjitegewinugi'g elisultijig.

49 Etna Nisgamewei ns'tuo'qon teluet, ‘Lgima's niganigjitegewinu'g aq ntapostale'witemg ugjit

agnutmuanew ntmimajuinung. Alt ne'pa'ten aq alt emegwei'waten.'

⁵⁰ Na mimajuinu'g ta'n mimajultijig nige' ulmaji ilsumuten ugjit ta'n tel ne'pa'tisni negla niganigjitegewinugi'g te'sitgi'g weja'tegemg ugs'tqamu gisita's'geg.

⁵¹ Wesgumgig ms't niganigjitegewinugi'g ta'n ne'pa'tisni weja'tegemg E'pelo'q glapis Saglaiao'q ta'n etl ne'po'qs'pnaq miawe'g na gjia'sutuo'guomg aq ta'n eteg patgulmesigaqan. Teliag ta'n telimuloq. Na mimajuinu'g ta'n mimajultijig nige' gisa'laten ulmajo'ltinew.

⁵² “Tetuji mtue'tew ugjit gilew na nutagnut-mewinu'g. Geggunmoq na apt'sqi'gn ta'n pana'toq na ga'qan ta'n ns'tuo'qon eteg. Gatu mo pisgwita'woq aq mo ignmuawoq wen piluei pisgwa'n.”

⁵³ Ta'n tujiw Se'sus naqa'sij na'te'l, wegla Palasiaq aq nujigina'mua'tijig tplutaqan wije'wa'titl aq pipanima'titl pugwelgl goqwe'l aq pisuima'titl.

⁵⁴ Wejo'tmi'tij gisapsgnanew aq gisa'lan oplewistulitl.

12

Se'sus wesgumaji wesgijiangamgusultiliji (Matiw 10.26,27)

¹ Ge's ta'sijig pituipnnaqanijig mimajuinu'g mawita'tijig ugjit jigs'tuanew Se'susal, lpa tetuji mawpugua'tijig na we'gaw pas'g matntulti'titl ug-gwatual. Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, “Ango'tmug aq mut e'wmu'tinew na Palasiewei

apita'taqan. Lpa mut jigs'tuanew ta'n Palasiaq tel gina'matmi'tij muta wesgjiangamgusultijig.

² Ta'n te's'g goqwei mimugwa'tas'g neia's'gt'tew aq ta'n te's'g gim agnutas'g na gji'tas'gt'tew.

³ Na glaman, ta'n goqwei telueioqop oqonitpa'qigtug gji'tas'gt'tew miaw na'gweg. Ta'n goqwei gim tlueioqop apt'sqa's'gl wen'ji'guoml na paqtaqawa'tew g'p'taq wen'ji'guomg.”

Jipalug Gjinisgam

(Matiw 10.28-31)

⁴ “Nitaptut, telimuloq, mut jipalanew ta'n wen gis ne'po'ltew gatu na tujiw mo goqwei ma gis piama'lugsiwoq.

⁵ Telimuloq na ta'n wen jipalaqoq. Na jipalug Gjinisgam, muta gi's ne'po'ltew jel gi's lgimultew Mn'tua'gig. Telimuloq, no'q jipalug negm.

⁶ “Geituoq na'nijig sisipji'jg netuisgelmujig ugjit pas'g tapu'gl maqtawe'gl suliewe'l, gatu Gjinisgam ma awan'ta'sualagul je newte'jilitl.

⁷ Gjinisgam geitoq ta'n te's'gl gusapunual gun'jiwaq, na glaman mut jipasultinew ta'n goqwei tliatew. Me' me'gite'lmugsioq je mu pugwelgig sisipji'j.”

Getu' majulgwalt Se'sus gisna moqwa'

(Matiw 10.32,33; 12.32; 10.19,20)

⁸ “Telimuloq, ni'n na mimajuinualsiap aq tlima's Gjinisgam ugtansale'witemg negm na nnaqapem ta'n mu jipasigw tliman igtigi na getlams'tuit aq majulgwalit.

⁹ Gatu ta'n wen alua'lit aq telimaji igtigi ta'n mu na nnaqapem, na tlima's Gjinisgam ugtansale'witemg na negm mu na nnaqapem.

10 “Ta'n wen pisui agnimit ni'n ta'n mimajuinu-alsiap na gisi apigsigtuatén, gatu ta'n wen penoqite'lmatl Wejuli Nisgaml ma apigsigtuam'g.

11 “Ta'n tujiw la'lugusioq a'sutuo'guomg ugjit ilsumugsinew, gisna nigantug g'pnno'lewaq gisna ta'nig niganpugultijig, mut sespete'tmnew ta'n tluetogs'p.

12 Na Wejuli Nisgam gnu'tmugsitoqs'p ta'n tlue-toqs'p na tujiw.”

Na milesit ji'nm ta'n mo nataweiug

13 Na ji'nm ta'n gaqamit maw igtigi telimatl Se'susal, “Nujigina'muet, ge' tlim nsis ugjit nasgwa'tatinen na ta'n goqwei nujjinenaq naqtmugsieg'p.”

14 Se'sus telimatl, “Ji'nm, mo wen ignmuigup na nuji ilsutegemg gisna assutegemg ugjit gis nasgwa'tun ta'n goqwei gujuowaq naqtmugsioqop.”

15 Na tujiw Se'sus telimaji ms't wen, “Angweiasultigw aq mut puatmnew ta'n goqwei igtig mimajuinu assutg, muta ta'n goqwe'l assutmultioq ma gisa'lugsiwoq siaw mimajultinew.”

16 Se'sus telimaji ula a'tugwaqan, “Jijuaqa to'q, eig'p na milesit ji'nm ta'n assutgl iga'taqann. Na'te'l weligwegl glumgl aq wel minijgl.

17 Na tujiw etli angita'sit, ‘Mo tepianugul ntlaqalansml ugjit ta'n te's'gt'tal glumgl. Tala'tega's nige' ugjit ula?’

18 Na telimsit, ‘Amuj seioqte'tes ntlaqalansml aq me' mesgi'gl ltutes. Na me' mesgi'gl laqlansl gis lo'tutes ms't glumgl aq elg ta'n te's'gl goqwe'l assutman.’

19 Ta'n tujiw gis tela'teget na telimsit, 'Me' gatu ni'n natawe'i. Gaq tepesi ta'n te's'g goqwei ugjit pugwelipunqeg. Nige' ule'tes, ulataltes aq no'q ulawsites gise'tes.'

20 Gatu Gjinisgam telimatl, 'Mo natawe'wn. Ulo'nug np'tes, aq wen ulapettew wegla ta'n goqwe'l gis masgo'tu't'pnn?'

21 "Ula na tliatew ugjit ta'n pas'g wen masgo'taj milesuaqan ugs'tqamug gatu Gjinisgam geitoq ula mimajuinu'l mo milesiligul wa'so'q."

Lita'sualanej Gjinisgam
(Matiw 6.25-34)

22 Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, "Na ula telimuloq, mut sespete'tmnew ugjit mijipjewe'i gisna aligal ta'n wetmite'tmoq.

23 Gjinisgam me' piamite'tgl gtmimajuaqan-mual je mu mijipjewe'i gisna aligal.

24 Ge' angamug ga'qaqujg muta mo iga'taqu'ti'gw gisna mo mena'taqu'ti'gw. Mo menuegetu'tigul laqlansl muta Gjinisgam esmaji. Gjinisgam me' piamite'lmugsioq je mu sisipg.

25 Ma aji piami pgitawsultiwoq, je tlia tel sespeta'sultioq.

26 Mu gis tla'taqatiwoq ula ta'n goqwei teli apje'jg, na mo tepawtinug ugjit sespete'tmnew igtigl goqwe'l.

27 Angite'tmug ta'n teligwegl wasuegl nipugtug. Mo elugutinugul aq mo elita'sultinugul aligal. Telimuloq, na milesitaq elege'witaq ta'n teluisitaq Salaman mo geggungupnn tetuji glu'lg' aligal ta'n weli angamgug'pnn st'ge' wegla wasuegl ta'n nigwegl nipugtug.

28 Gjinisgam na gisa'toqopnn msigu'l uligwenew, gatu sapo'nug etugjel nu'gwa'tuten ugjit epsmn nat goqwei. Pa na sespeta'sultioq na mo piami gtlams'tmu'tioq Gjinisgam ignmugsitoqs'p aligal ta'n menuegetuoqol.

29 “Mut sespete'tmnew ta'n goqwei malqot-toqs'p gisna ta'n goqwei samqwoltitoqs'p.

30 (Gaqaosg mimajuinu'g tleiwultijig pilue'l umutgiwal ugs'tqamu pas'g iapji gwilmi'tij ula ta'n goqwe'l. Gujjuinu ta'n wa'so'q eig, gejugsioq ta'n goqwei menuegetuoq.)

31 Tmg ignmug Gjinisgam ilgwenugsinew glapis gisa'lugsioq tetapua'taqatinew st'ge' negm. Na tujiw ignmugsitoqs'p ms't ta'n goqwe'l menuegetuoqol.”

*Wa'so'qewei milesuaqan
(Matiw 6.19-21)*

32 “Nn'jantut, mut jipasultinew, muta gujuow ta'n wa'so'q eig uli ignmugsitoqs'p e'wmnew ms't goqwei assutg.

33 Ntuisgetug ta'n goqwe'l geggunmoqol aq ignmug suliewei ewle'juinu'g. Na tujiw guguntoqs'p milesuaqan ta'n wa'so'q ulo'tas'gt'tew. Ta'n tujiw ula tla'taqatitoqs'p ignmugsitoqs'p milesuaqan tleiwawig wa'so'q ta'n ma gaqapegsinug. Ma gmutnesg gisapsgnmi'tigul aq milesuaqane'l aligal gapanji'jg ma gis suistmi'ti'gw.

34 Tli angita'sultitoqs'p ta'n etegl gtmilesuaqan-mual.”

Gisgajo'ltigw ugjit ta'n pas'g goqwei

35 “Gisgajo'ltigw ugjit ta'n pas'g goqwei. Gne-sultigw aq maw wasoqonmaqan wasoqwej.

³⁶ Gisgajo'ltigw st'ge' na lugowinu'g ta'n esg-mala'titl assusilitl ta'n wejelitl malie'uti. Ta'n tujiw pegisinnij aq metete'gelitl smtug pana'tua'titl ga'qan.

³⁷ Lugowinu'g ta'n gisgajo'ltijig na no'q ul'ta'sultitaq ta'n tujiw assusilitl pegisinnij. Telimuloq, na laqpisutia'sitew aq tlimata pmgopita'new. Na tujiw smata.

³⁸ No'q ul'ta'sultitaq muta tel gisgajo'lti'tij ta'n tujiw assusilitl pegisinnij, je tlia aqtatpa'q gisna me' gisgattpa'q.

³⁹ Geituoq na assusit gejiasnn ta'n tujiw gmutnesl wejgu'elitl, ma ignmuagul pisgwa'lin wiguaq.

⁴⁰ Na iapji gisgajo'ltigw, muta ni'n ta'n mima-juinualsiap aq etugjel pgisintes ta'n tujiw mo etlite'lmiwoq.”

*Tegen mimajuinu na tel'te'lm't natawe'g
aq gis ul'ta'sua'lates
(Matiw 24.45-51)*

⁴¹ Pie'l pipanimatl, “Gjisaqamaw, agnutmaqan weji agnutmuieg ugjit pas'g ninen gisna ugjit ms't wen?”

⁴² Gjisaqamaw telimatl, “Telimul ta'n tegen lugowinu na natawe'g aq gi'l gis lita'sualates. Negm na iga'laten assusitew na wen'ji'guom aq ignmuata igtigi lugowinu wiluow ta'n tujiw telteg mijjultinew.

⁴³ Ula lugowinu no'q ul'ta'sitew ta'n tujiw assusilitl pgisinnij muta geitoq ugtlugowaqan teta-pua'toqop.

⁴⁴ Na miamuj telimuloq, na assusit ignmuatal ugtlugowinuml niganpugutmlin ta'n telgi'g asutg.

⁴⁵ Gatu pa na awna na lugowinu tlimsij, 'Na assusit ma pe'l apaja'sigw,' na poqji matnaj igtigi lugowinu' aq lugowinu'sgwa. Toqo etlatalg aq gt'giej.

⁴⁶ Na assusit apaja'sitew ta'n tujiw ula lugowinu'l mu etlite'lmagugul aq mu esgmalagugul. Na ulmaji ilsumatal aq tla'latal ta'n tela'luj ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw.

⁴⁷ “Na lugowinu ta'n geitoq goqwei ugtassusiteml pewaltl tla'tegen gatu mo ilajugtmug gisna mo tela'tegegw, na ulmaji ilsumaten aq wisqapaqtaten.

⁴⁸ Gatu na lugowinu ta'n mo geitug goqwei ugtassusiteml pewalatl toqo emegwo'tegej, na ulmaji ilsumaten gatu ma tl ma'muni gsapaqta'm't. Ta'n wen pugwelg ignmuj na telteg negm pugwela'tegen, aq ta'n wen me' aji pugwelg ignmuj na telteg negm me' aji pugwela'tegen.”

Mimajuinu'g mo wel'te'lmaltulti'gw ta'n wenitl Se'susal

(Matiw 10.34-36)

⁴⁹ “Pegisinap ugs'tqamug ugjit musga'tuan mimajuinu'g ta'n Gjinisgam tli ilsumata. Na tujiw tetuji ulmajo'ltitaq st'ge' ta'n tujiw nu'gwo'ltitaq. Na gsattes ta'n tujiw ula gis tliaq.

⁵⁰ Amujpajiji ugji ugje'win aq ulmajita'sites glapis gis tliaq.

⁵¹ Tel'ta'sioq weji pginap ugjit neia'tun wantaqo'ti ugs'tqamug? Moqwa', mimajuinu'g ma wi-jei tl'te'lmigw. Mo wel'te'ltulti'gw ta'n weni ni'n.

⁵² Nige' weja'tegemg, alt wi'gmaq niguo'laten. Na na'nijig wijig'tultijig nasgwita'taq, nesisijig

ma wel'te'lma'tigwi tapusiliji aq na tapusiliji mo wel'te'lmigwi'tigwi nesisijig.

⁵³ Na ji'nm etoqwalata uggwisg aq negla ji'nmji'jg etoqwala'tital ujjual. Na e'pit piltui angita'sitew aq ugtusg aq negla e'pite'sg piltuita'sultitaq aq mo wel'te'lmagwi uggwijual aq ugtlu'suesgmual.”

Amujpa geituoq ta'n Gjinisgam tel pualugsioq tla'taqatinew

(Matiw 16.2,3)

⁵⁴ Se'sus siaw glulaji mimajuinu'. Telimaji, “Ta'n tujiw nemioq alug weita'jig tg'snug, smtug telueioq gigpesatew aq na tliatew.

⁵⁵ Ta'n tujiw tp'te'snug wett'g tluetoqs'p p'tetew. Giwnaqa tliatew.

⁵⁶ Wesgjiangamgusultioq. Niganigji'tuoq ta'n tli gisg'gt'tew muta angaptmoq maqamigew aq musigisg gatu tal gis mo geituoq ta'n Gjinisgam tel puatg gisgug gisna goqwei ugjit mo nemituoq ta'n gis tliaqap ginueg.”

Ugjo'tmug ul'te'ltultinew ta'nig getanugsioq

(Matiw 5.25,26)

⁵⁷ “Tal gi's mo nenmuoq ta'n goqwei tetaputeg tla'taqatigoq?

⁵⁸ Nantawa's'g ji'nm getu' elsutmasg's nat goqwei aq getu' la'l'sg's tplutaqanigtug. Ugjo'te'n gi's tetapua'lan aq gigwaja'tu na ta'n goqwei ge's mu ela'lulug ilsumugsin, muta na ilsuteget tlimata nujiugsua'taqatiliji jigla'lul. Na tujiw pija'lultaq laplusang.

⁵⁹ Telimuloq, amujpa siawqattes laplusang glapis gaqi apangitmn ms't gtettuaqanml.”

13

Pun pata'tega aq gi'l siaw mimajites

¹ Na tujiw ta'sijig mimajuinu'g eimu'tijig Se'suseg aq agnutmua'titl ta'n Pilot gi's ne'pa'pni Galaliewa'gi ge's etli a'sutma'ti'titeg aq etli ignmua'ti'titeg ignmatimgewe'l Nisgaml.

² Se'sus telimaji, “Ta'n wegla Galaliewa'gig tel ne'po't'pnig na mo musga'tuagwi negmow me' pata'tegewinu'g je mu igtigig Galaliewaq.

³ A' na moqwa' mo telianug, Telimuloq, pa na mu gawasgita'sutiwoq aq mu ejiglita'woq lue'utigtug na elt tli npu'titoqs'p.

⁴ Newtisgegsipnig je ugumuljin etl sigto'qutipnig Sailoamg ta'n tujiw nisiaqeg espiganig. Tel'ta'sultioq wegla mimajuinugi'g me' pata'tegewinu'g jel mu esgwia'tijig mimajuinu'g ta'n eimu'tijig Selusalemg?

⁵ A' na moqwa' mo telianug. Telimuloq, pa na mu gawasgita'sultiwoq aq mu ejigilita'woq lue'utigtug na elt npu'titoqs'p.”

Na a'tugwaqan na minijgei miti's

⁶ Na tujiw Se'sus telimaji ula a'tugwaqan, “Ji-juaqa to'q, ji'nm geggunatl minijgei miti'sl etlig-welitl iga'taqanigtug. Eliet ula miti'sl ugjit mgnmn minijgl gatu mo we'jitugl.

⁷ Glaman telimatl uglugowinuml, 'Gis nige' ne-sipunqeg ta'n eliei aq gwilmann minijgl gatu mo we'jituann. Tmta na miti's muta mu wel awtigw iga'taqanigtug.’

⁸ Na iga'taqanej telimatl, 'Saqamaw, siawigwej glapis ap igtig newtipunqeg. Gigto'qwi mulqala's aq iga'tua's eppenign.

9 Nantawa's'g minij wejgwipunqeg na glu'lg'tew, gatu pa na mu minigw, na tujiw ni'n tmta'tes.' ”

Se'sus nepilatl e'pilitl atlasmutigisg'g

10 Newtejgeg atlasmutigisg'g Se'sus etl gina'muet a'sutuo'guomg.

11 Eig na'te'l na e'pit ta'n waqjuijing gis nige' metlasipunqeg je ugumuljin. Mo gisi pegoqop-ugua'sigw muta mn'tu'l gisa'ltl gsnugwan.

12 Ta'n tujiw Se'sus nemiaj, telimatl, “E'pit, 'gsnugowaqan puna'lulij.”

13 Ugpitnn ge'gwa'toqol e'pit ugtlmaqaneg aq smtug pegoqopugua'silitl. Na tujiw e'pit emto-qwalatl Gjinisgaml.

14 Na niganpuguit a'sutuo'guom no'q wegaig ta'n Se'sus teli npilalij e'pilitl atlasmutigisg'g. Telimaji mimajuinu' ta'n eimu'tiliji, “Te's aqan'tie'uti, asugom te's'gl na'gwegl ugjit elugweng. Naji npisultigw na tujiw, gatu mu atlasmutigisg'g.”

15 Gjisaqamaw teluet, “Na wesgjiangamgusultioq. Ms't ta'n te'sioq geggunatl wen'jitia'mul gisna te'sipowji'tl na apgwa'latal aq nat smqwo'tlatal te's atlasmutigisg'g.

16 Na ula e'pit wetapegsit Aplameg aq na Gjinn'tu'l gis pitu'gwipnn metlasipunqeg je ugumuljin. No'q gelu'lg ugjit na gisi npisin ula atlasmutigisg'g.”

17 Ta'n goqwei Se'sus teluet, gisa'laji ta'ni getanji ntaqtelsultinew gatu igtigig wel'ta'sultijig Se'sus gis tla'tegej gelu'lg ta'n goqwe'l.

*A'tugwaqan na mawi apje'jg mustate' sginmin
(Matiw 13.31,32; Malg 4.30-32)*

¹⁸ Se'sus teluet, “Getu telimuloq goqwei teliaq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Ugs'tqamug eteg goqwei wijej aq ta'n teliaq Gjinisgam ugtelege'wa'gimg.

¹⁹ Na wijej aq mawi apje'jg mustate' sginmin ta'n ji'nm iga'taqug. Ula apje'jg sginmin nigweg glapis miti'suig. Na tujiw sisipg el'tu'titl ugtwisse'ml na miti'sigtug.”

*A'tugwaqan na apita'taqan
(Matiw 13.33)*

²⁰ Se'sus telimaji, “Ugs'tqamug eteg alt goqwei wijej aq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'.

²¹ Na pa na wijej aq apita'taqan ta'n e'pit wiaqa'toqol pugwelgl wapejgl ta'n etegl mun'tigtug. Toqo tujiw ms't gaqi apitaq.”

*Ta'n wen pisgwa'tew Gjinisgam
Ugtelege'wa'gim
(Matiw 7.13,14,21-23)*

²² Ge's Se'sus pem liet Selusalemg, el saputa'sit utann aq utanji'jl aq egina'muaji mimajuinu'.

²³ Nat wen pipanimatl, “Gjisaqamaw, pas'g tegle'ji'jg mimajuinu'g ugs'tawiaten?”

²⁴ Se'sus telimaji ms't mimajuinu', “Tla'taqatigw ugjit pisgwita'new na jijigwej ga'qan. Telimuloq, pugwelgig mimajuinu'g wejo'tmi'tij gisi pisgwita'new gatu ma gisi pisgwita'gwig.

²⁵ Na assusit lietew aq g'p'soqwa'tutew ga'qan wiguaq gatu gilew qamultitoqs'p gujmug aq mtete'gatitoqs'p. Na tujiw tluetoqs'p, ‘Saqamaw

pana'tuinen na ga'qan.' Na tlimugsitoqs'p, 'Mo geju'luoq ta'n weita'ioq.'

²⁶ Tlimatoqs'p, 'Toqwatalulti'gup aq tel gina'mue't'p na ntgutanminaq.'

²⁷ Na tluetew, 'Mo geju'luoq ta'n weita'ioq. Gilew na nujipata'taqatioq. Jiglita'gw ni'neg!'

²⁸ Gaqiemtmutitoqs'p aq gipitual seggapitasulti-toqs'p ta'n tujiw nmitoqs'p Aplam, Isaq, Je'gop aq ms't niganigjitegewinu'g wije'wa'titl Gjinisgaml ta'n ilgwenji mimajuinu'g. gatu gilew ma ign-mugsiwoq pisgwita'new wa'so'q.

²⁹ Mimajuinu'g ugjita'taq ugjipenug aq tg'snug, aq elg ugjita'taq oqwatnug aq tp'te'snug. Na nat pisgwita'taq Gjinisgaml wiguaq aq pmgo-pita'taq ulatalultinew ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'.

³⁰ Telimuloq, ta'nig mu gepmo'lti'gw ugs'tqamug na me' gepma'laten na'te'l aq ta'nig espite'lsultijig nige' ma tl gepmo'lti'gw na'te'l."

*Se'sus mawi gsalaji mimajuinu' tleiwultiliji
Selusalemg*

(Matiw 23.37-39)

³¹ Na tujiw ta'sijig Palasiaq peita'jig Se'suseg aq telima'titl, "Amujpa ejigla'sin tet aq liates na'tami se'g muta Elot getu' ne'pe'sg."

³² Se'sus telimaji, "A' na negm elue'wa'teget pa na wije'i aq paqtesm. Pewaluloq lta'new aq tli-man na ejiglt'esgaqig mn'tu'g aq elg nepilgig mimajuinu'g gisgug aq sapo'nug. Na igtig sapo'nug gaqa'tutes ntlugowaqanm.

³³ Amujpa siaw lugwei gisgug, sapo'nug aq igtigi sapo'nug. Mo gelu'lgtnug tl ne'po'qsin niganigjitegewinu na'tami se'g, pas'g Selusalemg.

³⁴ “Gilew ta'n tleiawultioq Selusalemg ne'po'qopnig niganigjitegewinugi'g aq gun'tewtoqig nujignua'taqatipnig ta'n Gjinisgam petgitmugsioqopnig. Sipeliw getu' ge'gulusgwa'luloqop aq telimuloq ta'n Gjinisgam mawi gsalugsioq aq getu' ugs'tawugsitoqs'p. Getu' mawa'luloq st'ge' goqoli'gwej tel mawa'laj un'janua gatu mo pewaliwoqop tla'tegen.

³⁵ Telimuloq, Gjinisgam jigla'sitew gjia'sutuo'guomg. Ma ap nmiwoq glapis tluetoqs'p, 'Megite'lmut ta'n pegising muta elgimut tlimugsinenu ta'n Gisiteget tel pu-atg.' ”

14

Se'sus nepilatl ji'nmul ta'n uggwatl aq ugpitnn moqpegl

¹ Newtejgeg atlasmutigisg'g Se'sus natatalg ta'n wigilitl niganpuguilitl na Palasi'l. Ta'sijig mima-juinu'g etli angama'titl.

² Jiniw na ji'nm ta'n uggwatl aq ugpitnn moqpegl pegising Se'suseg.

³ Na tujiw Se'sus pipanimaji na nutagnut-mewinu' aq Palasiaq, “Tal'te'tmoq tplutaqanminu telueg nat wen gisi npitegen atlasmutigisg'g gisna moqwa' mu tela'tegewn.”

⁴ Gatu mo goqwei telue'gw, glaman Se'sus nepilatl na ji'nmul aq ignmuatl 'nmien.

⁵ Na tujiw Se'sus telimaji, “Nantawa's'g at-lasmutigis'g aq ggwis gisna gtue'm egwijjess nqano'patigtug, smtug tualqa'loq je tlia atlas-mutigis'g?”

⁶ Ap mo goqwei telue'gw muta geitoq ta'n go-qwei ewi'gas'g tplutaqanigtug.

*A'tugwaqan ta'n mimajuinu me'ng
ta'n maw mujgajewei pmgopitew*

⁷ Se'sus nemiaj alt mimajuinu'g megnmi'titl ta'n maw mujgajewei pmgopita'tita, na tujiw telimaji a'tugwaqan,

⁸ “Ta'n tujiw nat wen pipanimasg wijitgweiwin na malie'waqan pestie'umg, mut pa'siw ta'n muj-gajewei mutputi eteg. Etugjel nat wen me' espe'g je mu gi'l p'gisintew aq gtu' pa'siss na'te'l.

⁹ Na mimajuinu ta'n pipanimas'p wijitgweiwin na malie'waqan, jugu'etew gi'leg aq tlimultew, ‘Ula mimajuinu ignmu pa'sin ta'n gi'l pemgopin.’ Na ntaqa'sites aq amujpa pa'sites mutputi ta'n me' gmetug eteg.

¹⁰ Awna ta'n tujiw wigumulg ugjit wijitgwei-win na malie'waqan pestie'umg, pisgwa' aq pa'si mutputi'gtug ta'n me' gnegg wetteg weja'tegemg wegla ta'nig gis malie'wijig wet pi'tij. Na tujiw assusit tlimultew, ‘Jugu'a, nitap, aq gigjepa'si.’ Na gepmite'lmultew aq igtigig mimajuinu'g ta'n eimu'tijig na'te'l gi'jitaq tla'tegen.

¹¹ Na mimajuinu espite'lsij na gisa'laten mo tetuji espeuiug aq na mimajuinu mo espite'lsigw na gisa'laten me' me'gite'tasitew.”

¹² Na tujiw Se'sus telimatl niganpuguilitl, “Ta'n tujiw iga'tun mijjuaqan mut wigumaw gitapaq,

wijig'tioq, go'gumaq gisna milesuinu'g, muta wigumultaq natatalultinew wiguaq aq na tli asita'lultaq.

¹³ Ta'n tujiw iga'tun mijjuaqan, pipanim ewle'juinu'g, sawiptna'tijig, asgajo'ltijig, aq nepapigwo'ltijig.

¹⁴ Pa na tla'tegen, na negmow ma gisi wigumulg natatalultinew wiguaq st'ge' gi'l ta'n gis tla'l'j gatu me' me'gite'tasites aq Gjinisgam gepmite'lmultew ta'n tujiw gelu'sultijig mimajuinu'g minua'laj."

*A'tugwaqan na mesgi'g mijjuaqan
(Matiw 22.1-10)*

¹⁵ Na ji'nm ta'n pemgopij na patawutigtug aq etli jigs'tg ta'n goqwei Se'susal teluelitl, telimatl Se'susal, "Ulgwijultitaq na mimajuinu'g ta'n pmgopultitaq patawutigtug Gjinisgam wiguaq ta'n ilgwenaji mimajuinu' wa'so'q."

¹⁶ Se'sus telimatl, "Newtejgeg na'gweg ji'nm getu' iga'toq mesgi'g mijjuaqan aq pugwenniji mimajuinu' wigumaji.

¹⁷ Ta'n tujiw ms't goqwei gisgatteg, elgimatl lugowinu'l gnua'tuan ta'n wigumapni ugjit jugwita'new. Nat tlimaji, 'Ms't goqwei gisgatteg. Jugwita'gw.'

¹⁸ Ms't teluejig, 'Ma gis liew.' Newte'jit teluet, 'Iga'taqan gisi pgwatelm aq amujpa naji angaptm nige'. Mesge'i, ma gis liew gi'leg.'

¹⁹ Igtig teluet, 'Gisi pgwatelaqapnig na'nunemigsijig wen'jitia'mug aq pem liei ugje'wan ta'n tel glu'sulti'tij lgowaqanigtug. Mesge'i, ma gis liew gi'leg.'

20 Ap igtig teluet, 'Na tel gis malie'wi na ugjit ma gis liew gi'leg. Mesge'i.'

21 Lugowinu apajinmiet aq agnutmuatl assusilitl. Na assusit no'q wegaig aq telimatl lugowinu'l, 'Tetaqa'si aq wigum mimajuinu'g ms't gjigan aq jugwo'l ewle'juinu'g, nepapigwo'ltijig, sawiptna'tijig aq asgajo'ltijig.'

22 Na tujiw lugowinu ula tela'teget aq telimatl assusilitl, 'Gi's tla'tegei ta'n telimi't'p saqamaw, gatu me' gisi pugweli'tisoq.'

23 Na assusit telimatl, 'Tu'etes na gjigan aq jugwo'l negla mimajuinu'g ultesguates awtigtug gisna awtijigtug glaman nat wen pmgopitew te'sg mutputi'gtug nignen.

24 Telimuloq, ms't wegla mimajuinu'g ta'n amg-wesewei wigumut'pnig ma msnmi'ti'gw goqwei.'

*Amujpa awan'ta'sit ta'n goqwei pewatmn
ta'n tujiw majulgwalt Se'sus
(Matiw 10.37,38)*

25 Pugwelgig mimajuinu'g pem wije'wa'titl Se'susal, na tujiw naqa'sit aq telimaji,

26 "Ta'n wen wejgu'et ni'neg, ma gisi nnaqape-muigw glapis me' gesalij ni'n je mu ujjl gisna ugg-witl, ugte'piteml gisna un'jang, gisna wijig'tijig, aq je we'gaw negm.

27 Ta'n wen mo getu' majulgwaligw je tlia ulmaje'tew st'ge' ta'n tli ulmaje'tes na negm ma gis nnaqapemuigw.

28 "Ge' newte'jioq getu' iga'ioq wen'ji'guom, tmg ugjo'ttew gis mawgitmn ta'n tl tepawtitew.

29 Nantawa's'g poqji'gass ge's mu geitug ta'n tlawtitew, ma gis gaqianug pas'g gisitutew ep-ganaqataqan. Ta'n wen nemitoq goqwei ula ji'nmul gis tla'tegelitl na maligimatal.

30 Tluetaq, 'Ula ji'nm poqji'gap gatu mo gis gaqa'tugup ugtlugowaqanm.'

31 Nantawa's'g elege'wit matntimg eliet, aq ggeggunaji newtisga'q pituiptnnaqan te'sisgegsiliji sma'gnisg gatu ultesguata, igtigl elege'wilitl maw tapuisga'q pituiptnnaqan te'sisgegsiliji sma'gnisg. Tmg angite'tg me' tepignan ugjit wissuignemanew.

32 Pa na mo tepignaguss amujpa lgimatal nuttugwi'mlitl ugjit nmian igtigl elege'wilitl ge's gnegg amaseg eimlitl. Na nuttugwi'g pipanimatew igtigl elege'wilitl ta'n goqwei puatmlitew ugjit mu nugu matnugun."

33 Na tujiw Se'sus tel gaqewo'gwet, "Ma wen gilew gisi nnaqapemuigw glapis gisita'sij puna'tun ms't goqwei ta'n assutg."

Salawei (*Matiw 5.13; Malg 9.50*)

34 "Wigapu'g ta'n goqwei wel salawa'tas'g. Na salaweiei gun'tew gelu'lg, gatu ta'n tujiw mo salawei wetaputenug, na tujiw gun'tew ma nugu gelu'lgtnug.

35 Mo gelu'lgtnug ugjit iga'tun maqamigeg gisna mo gelu'lgtnug eimun ugjit epgenign. Amujpa ejigla'tas'g. Jigs'tmug ta'n goqwei telimuloq."

15

A'tugwaqan na jijgluewj ta'n gesga't (Matiw 18.12-14)

¹ Newtejgeg na'gweg, pugwelgig nujin-tutma'tijig suliewei aq pata'tegewinu'g mawita'jig ugjit jigs'tuanew Se'susal.

² Na Palasiaq aq nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan mu weli usguma'tigul Se'susal. Telimultijig, “Ula ji'nm nilaje'waji lue'winu' aq je we'gaw mawatalultijig.”

³ Toqo Se'sus agnutmuaji na a'tugwaqan. Teluet,

⁴ “Na ji'nm geggunasni gasgiptnnaqaniliji jigluewji. Newte'jit gesga't. Pa na gtue'm gesga'ss, tla'tegetes st'ge' ula ji'nm. Na naqalaji pesgunateg te'sisgegsiliji je pesgunateg m'gegtug aq naji gwiluatl glapis we'jiaj.

⁵ Ta'n tujiw we'jiaj wel'ta'sit. Na ugtlmaqaneg tepa'latl,

⁶ aq apaja'latl. Na wigumaji wi'gma aq witapa aq telimaji, ‘We'ji'g na ntue'm ta'n gesga'p. Ul'ta'sultinej.’ Tel'te'tm gilew wijej tla'taqatioqs'p.

⁷ Telimuloq, ta'nig wa'so'q eimu'tijig me' aji ul'ta'sultitaq ta'n tujiw lue'winu'l gawasgita'silitl aq pun pata'tegelitl je mu pesgunateg te'sisgegsijig je pesgunateg mimajuinu'g ta'n mu tel'te'tmi'ti'gw ugjit amujpa gawasgita'sultinew aq jiglita'new lue'utigug.”

A'tugwaqan na suliewei ta'n gesga'q

⁸ “Nantawa's'g na e'pit geggung'snn newtisga'qal suliewe'l toqosip newte' entoqos. Na wasoqonmaqan wasoqwa'toq aq pewa'q wiguow. Na melgi gwiluasit ms't tami glapis we'jitoq.

⁹ Ta'n tujiw we'jitoq, smtug wigumaji wi'gma aq witapesgwa aq telimaji, 'Mawi ul'ta'sultinej muta we'jitu na suliewei ta'n gesga'q.'

¹⁰ Telimuloq na mesgi'g ul'ta'suaqan eteg wa'so'q muta Gjinisgam ugtansale'witemg wel'ta'sutiliji ta'n tujiw lue'winu gawasgita'sit aq pun pata'teget."

A'tugwaqan na ji'nmji'j ta'n gaq ewnaso'tg ug-sulieweim

¹¹ Se'sus agnutmuaji, "Na ji'nm tapusiliji ugg-wisg geggunaji.

¹² Na maw maljewe'j telimatl ujil, 'Tata't, pe-walul ignmuin ta'n goqwei tel'ta'sin ignmuin ta'n tujiw gi'l npmn.' Na ji'nm wel'te'tg'ss aq nas-gwa'tuaji uggwisg ta'n telgi'g assutg.

¹³ Na tel gne'ge'l maljewe'j ilpilg ta'n goqwei assutg aq maja'sit. Se'g eliet. Na'te'l etl gaqi ewnaso'tg ugsulieweim.

¹⁴ Ta'n tujiw mo suliewei geggunmug na pestmo'qonig na'te'l. Na mu geggunmug ta'n goqwei malqottew.

¹⁵ Amujpa elugowatl igtigl ji'nmul aq elgimtl angweiwan gulgwi'sg.

¹⁶ Tetuji guising je we'gaw malqotg'ss gulgwi'sg wiluow, muta mo wenn esmagul.

¹⁷ Na glapis nestu'et aq telimsit, 'Me' nujj uglu-gowinumg welatalultijig. Ula tet eim aq geget pestmai.

¹⁸ Nige' maja'sia's aq nmia's. Nujj tlima's: Gisi pata'luloq gi'l aq Gjinisgam.

19 Gisi ntaqo'qona'lul. Mu tepi glu'siw ugjit uggwisite'lmin aq weja'tegemg nige' tla'li st'ge' tela'l'jig gtlugowinum.'

20 Na maja'sit aq poqjinmiet ujjeg.

“Ge's wejgu'et awtigtug na me' eig weli amaseg ta'n tujiw ujjl nemitl. Na ji'nm me' ewlamatl aq el'tugwi'g uggwiseg. Naji a'suguatl aq wesgaqal-matl.

21 Na maljewe'j telimatl ujjl, ‘Tata't, gisi pata'luloq gi'l aq Gjinisgam. Mu tepi glu'siw ugjit uggwisite'lmin.’

22 Gatu ji'nm wigumaji uglugowinumg aq telimaji, ‘Ge' nmisgmug gelu'lg aligew aq apoqon-mug nasa'toq. Nasoqwa'taqan ignmug aq pile'g mg'sng.

23 Nmisgug wen'jitia'm'ji'j aq wissugwalug. Pestie'ultinej nige'.

24 Tel'ta'siap ngwis nepg gatu nige' geji'g me' mimajit. Tel'ta'siap gesga't gatu nige' ula eig.' Na tujiw pestie'ultijig.

25 “Na igtigl uggwisl ta'n maw gisiguilitl etl lugwelitl iga'taqanigtug. Na peminmiej nutgl gtape-giaqann aq nemiaji mimajuinu' amalgatiliji.

26 Na lugowinu'l wigumatl aq pipanimatl, ‘Taliaq ta u't?’

27 Lugowinu telimatl, ‘Gjignam pegising aq gujj ela'lugsieg'p ne'pa'nen maw glu'sit wen'jitia'm'ji'j.’

28 Na ula ji'nm wegaig aq mu pisgwa'gw ta'n wesgowita'lij. Na ujjl tewielitl. Na munsaiwatl uggwisl pisgwa'lin.

29 Gatu asitematl ujjl, ‘Te'sipunqeg melgi lugowul st'ge' gtlugowinum aq ne'gaw menaq elis-

tulu. Menaq ignmuiwn je te'pl'ji'j ugjit ta'n tel mawatalultiteg nitapaq.

³⁰ Gatu ggwis gaqi ewnaso'tg'p ugsulieweim maw winsultiliji e'piliji. Tal gis ta'n tujiw apsgwa'sit pestie'wa'loq. Goqwei weji ne'po'q ta'n maw glu'sit wen'jitia'm'ji'j ugjit negm?'

³¹ Na ujjl telimtl, 'Gwi's, geju'l iapjiw eimn ta'n eim aq ta'n te's'g goqwei geggunm na gi'lewei.

³² Gatu amujpa wel'ta'sulti'gw aq pestie'ulti'gw, muta tel'ta'si'gup gjignam nepg gatu nige' me' mi-majit. Tel'ta'si'gup gesga't gatu nige' eig ula tet.' ”

16

Lugowinu ta'n mu apoqonmuagul ugtassusiteml

¹ Se'sus telimaji unaqapemg, “Na eig'p milesit ji'nm ta'n geggunapnn nigan lugwelitl. Na milesit ji'nm telimut na nigan lugwelitl ewnaso'tualij ugsulieweim.

² Na wigumatl aq telimatl, 'Taliaq ta u't ta'n goqwei nutmai ugjit gi'l? Pewalul wi'gmn ms't ta'n teli e'wmu't'p ntsulieweim muta ma gis siaw lugwewiwn nugu.'

³ Ula nigan lugowinu telimsit, 'Na assusit getu' ilgitmuit. Tala'tega's nige'? Mo tepignaw ugjit mulqatmn elmalqe'l aq netaqei' ugjit altawen ta'n goqwei pewatm.

⁴ Geitu ta'n tla'tega's glaman ta'n tujiw ntlugowaqanm gaqiaq, nitapaq ignmuitaq i'mn wiguaq aq smitaq.'

⁵ Na tujiw wigumaji ms't mimajuinu'g ta'n tet-tua'titl assusilitl. Pipanimatl newte'jilitl, 'Talgi'g tettaj gtassusiteminu?'

⁶ Telimtl, 'Tettaq gasgiptnnaqaniji malige'wg ta'n wajuijig olipei mimei.' Na nigan lugowinu telimatl, 'Ula gtettuaqanm, nige' sa'se'wa'tu aq wi'ge'n pas'g tettuen na'nisgegsijig malige'wg.'

⁷ Igtigl pipanimatl, 'Talgi'g tettuen?' Telimut, 'Tettuei pituiptnnaqana'igl mun'ti'l glumgl.' Na nigan lugowinu telimatl, 'Ula gtettuaqanm, nige' sa'se'wa'tu aq wi'ge'n ugumuljin gasgiptnnaqan mun'ti'l.'

⁸ Ta'n tujiw assusit ula nutgeg, wel'ta'sualatl na nigan lugowinu'l muta teli ntawe'litl. Na mima-juinu'g ta'n mo getlams'tasulti'tigul Nisgaml me' natawo'ltijig je mu ta'nig majulgwala'titl."

⁹ Se'sus siaewistoq, "Telimuloq, e'wmug gtmile-suaqanmual apoqonmuan igtigig glaman gugunatoqs'p gitapuaq aq ta'n tujiw gtmilesuaqan-mual gaqiaql na iapjiw gugunatoqs'p gitapuaq ta'n wel'ta'sultitaq mittugwalanew.

¹⁰ Ta'n wen gi'gwajiet ugjit apje'jgl goqwe'l gi'gwajietew ugjit mesgi'gl goqwe'l. Ta'n wen waqjuigit ugjit apje'jgl goqwe'l na waqjuigitew ugjit mesgi'gl goqwe'l.

¹¹ Pa na mu gisi ulo'tmun milesuaqan ugs'tqamug ma gisi ulo'tmun milesuaqan ta'n wejiaq Nisgameg.

¹² Pa na mu gisi ulo'tmun ta'n goqwei nat wen pipanimasg ango'tmn, mo wen ignmulug gi'lewei ta'n wejiaq wa'so'q.

¹³ "Ma gis lugowawjig tapusijig assusijig newtsiniw. Na me' tetapua'lates newte'jit je mu

igtig. Na me' gsalates newte'jit je mu igtig. Amujpa ignmat Gjinisgam assumulin aq ma ignmuawt suliewei assumulin.”

*Ta's'gl goqwe'l Se'sus egina'muet
(Matiw 11.12,13; 5.31,32; Malg 10.11,12)*

¹⁴ Ta'n tujiw Palasiaq nutmi'tij ta'n Se'susal teluet na maligima'titl muta gesatmi'tij suliewei.

¹⁵ Se'sus telimaji, “Wejo'tmoq musga'tuanew mimajuinu'g ta'n tel nata' mimajultioq, gatu Gjinisgam giasgiw gejugsioq ta'n telqamigsultioq aq ta'n tegwitgl ggamlamunual. Ta'n goqwei mimajuinu'g angite'tmi'tij no'q espe'g na Gjinisgam tel'te'tg mo talawtinug ugjit goqwei.

¹⁶ “Ta'n goqwe'l Mowiso'q aq niganigjitegewinugi'g ewi'gmi'tipnn na mimajuinu'g majulgwatmi'tipnn glapis Sa'n Nutsign'tuet poqji pestung'p. Weja'tegemg na'tami mimajuinu'g wesgutmi'tij na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Nige' ms't wen getu' gi'gaji pisgwa't na'te'l.

¹⁷ Me' nqamase'gt's ugjit ugs'tqamu aq wegla ta'n goqwe'l musigisg'tug gs'ga's'gtn je na apje'ji'jgl goqwe'l ta'n ewi'gas'gl Nisgamewei tplutaqanigtug mo e'wa's'gtnugupnn.

¹⁸ “Na ji'nm ta'n puna'latl ugte'piteml aq igtigl malie'wijig, na sespo'teget. Na ji'nm ta'n malie'wi'titl na e'pilitl ta'n puna'tasilitl na negm sespo'teget.”

Lasalas aq milesit ji'nm

¹⁹ Se'sus agnutg, “Eig'p milesit ji'nm ta'n nasg'g'pnn mego'tigl aligal aq welawsip te'sigisg'g.

20 Na eig's ewle'juinu ta'n gesnugwat muta ta'n telgi'g wa'qi wejgiaq. Teluisit Lasalas. Na jijuaqa ela'lut gmetug milesuinu'l wiguaq.

21 Mawatalultitaq maw 'nmu'jig ta'n milesuinu'l esmaji. We'gaw 'nmu'jig musgwatmua'titl ta'n wejgiaql.

22 “Na ewle'juinu nepg aq ansale'wijig ela'la'titl wa'so'q aq epa'la'titl gigjiw Aplameg. Na milesuinu elg nepg aq utqatalut.

23 Elgimut ta'n npuinu'g eimu'tijig. Ge's welmaje'g, wenaqapa'sit aq nemiatl Aplamal gnegg eimlitl aq maw Lasalas.

24 Sesgwalatl, 'Aplam, gi'l na nujj. Ewlite'lmi aq lgim Lasalas ni'neg. Pewalg jugwa'tuin samqwan glaman ntun ul newattew muta no'q etli ulmaje'i tet ta'n etlamgleg.'

25 “Aplam telimatl, 'Gwi's ma gisi ignmulueg. Migwite'te'n ge's mimajineg pugwelgl ta'n goqwe'l gelu'lg mesnmu't'pnn, gatu Lasalas mesng'pnn ewle'jgl ta'n goqwe'l. Nige' welawsit tet ge's gi'l etli ulmaje'n na'te'l.

26 Eteg mesgi'g elmalqei etoqwalugsi'gw. Ta'n wen getu' asoqoma'sit tet glapis gi'leg, ma gis liegw aq elg ta'n wen getu' asoqoma'sit gi'leg weja'tegemg ta'n gaqami ma gis liegw.'

27 Na milesuinu telimatl, 'Aplam gi'l na nujj. Etawaqtmul aq lgim Lasalas nujj wiguaq.

28 Na'nijig wijigmgig eimu'tijig na'te'l. Lgim gnuat'uanew ta'n eim glaman ma lta'gw tet ta'n etl ulmaje'i.'

29 “Aplam telimatl, 'Ma gis tla'tegeweg. Gjig-namg gis gitmi'tij ta'n goqwei Mowiso'q aq ni-

ganigjitegewinugi'g gis wi'gmi'tip. Gjignamg gis jigs'tmi'tij ta'n goqwei gis wi'gas'g.'

³⁰ Na milesuinu teluet, 'Aplam, wetapegsi gi'leg. Mo tepianug. Nantawa's'g nat wen weji apaja'sis npuaqanigtug aq lietew negmoweg na tujiw gawasgita'sultisnig aq ejiglita'snig lue'utigug.'

³¹ Aplam telimatl, 'Ge's mu jigs'tua'ti'gw ta'n goqwei Mowiso'q aq niganigjitegewinugi'g gis wi'gmi'tip na ma jigs'tua'tigul wenn je tlia nmia'tij apajipelij.' ”

17

Pata'taqann

(Matiw 18.6,7,21,22; Malg 9.42)

¹ Se'sus telimaji unaqapemg, “Wegla ta'n goqwe'l gisa'laji mimajuinu'g pata'taqatinew apjiw i'gt'tal, gatu no'q mtue'tew ugjit na mimajuinu ta'n gisa'laji igtigi pata'taqatinew.

² Me' glu'lt'soq ugjit ula mimajuinu gl'pilan ugjitaqaneg na mulinewei gi'taqanei aq ejiglpega'lut gta'nug, jel mu gisa'lan na mimajuinu'l ta'n poqji gtlams'tasilitl pata'tegelin.

³ Ango'tmug ta'n goqwei getu tla'taqatitoqs'p.

“Pa na na gitap pata'tegej tlim gis pata'teget. Pa na pun tla'tegess na apigsigtu.

⁴ Nantawa's'g nat wen opal'l'sg aq wijej goqwei na llaigneg tela'l'sg na wijej na'gweg. Te's pegising gi'leg aq teluet, 'Mesgei' ta'n tel tla'tegei,' na amuj apigsigtuates.”

Gtlams'tuaqan

⁵ Apostale'wijig telima'titl Gjisaqamawl, “Gtlams'tuaqanminen gisa'tu me' ml'gignan.”

6 Gjisaqamaw telimaji, “Ta'n tujiw gtlams'tuaqanmuow telgi'g st'ge' mustate' sginmin, mo eigtnug goqwei ta'n wesami mtue'g. Nantawa's'g telimoq miti's, 'Mna'qigwalsi aq igalsi gta'nug.' na miti's jigs'tugsitoqs'p aq tla'tegetew.”

Ta'n goqwei lugowinu amujpa tetapu tla'teget

7 “Nantawa's'g newte'jioq geggunmuoqos lugowinu ta'n etl'gesewet gisna angweiwaj jijgluewjig. Ta'n tujiw wejiej iga'taqanigtug, etugjel telimatl, 'Smtug pisgwa' aq mijjin.’

8 Awna tlimates, 'Ntwela'geweim gisgaja'tu tmg. Toqosip laqpisutia'si aq lugowi, ge's etli uloqotal. Ta'n tujiw gaqatalan, na gis mijjites.’

9 Mo miwatmuawt na lugowinu ugjit ta'n goqwei pas'g ugtlugowaqan.

10 Lpa wijej gilew ta'n gisa'tuoq gtlugowaqanmuow pas'g tluwegw, 'Mo te'pmueg miwa'lugin, pas'g gis tla'taqatieg ta'n telteg tla'taqatinen. Ninen pas'g lugowinu'g aq pas'g gisa'tueg ntlugowaqanminen.’ ”

Se'sus nepilaji newtisgegsiliji ji'nmug

11 Ge's Se'sus eliej Selusalemg saputa'sit miawe'g Samaliae'gati aq Galaliewa'gi.

12 Ge's pem pisgwa'j utan newtisgegsiliji ji'nmug weltesguaji. Wegla ji'nmug geggunmi'tij 'gsnugowaqan teluisig leplsi. Gnegge'l gaqamultijig.

13 Na sesgwala'titl, “Se'sus, gi'l na assusit, ewlite'lminen!”

14 Se'sus angamaji aq telimaji, “Lta'gw patlia'seg angamugsitoqs'p.”

Ge's el'ta'jig patlia'sewigtug nepilujig.

15 Newte'jit ta'n tujiw geitoq gisi npisit, apaja'sit Se'suseg aq gesigaw miwatmuatl Gjinisgaml.

16 Nutgulpioqolomgwa'sit Se'suseg aq miwatmuatl. Ula ji'nm tleiawit Samaliae'gatig.

17 Se'sus teluet, “Newtisgegsipnig ta'n gisi npilut'pnig, gatu talitatgi'g igtigig pesgunateg te'sijig?”

18 Tal gi's pas'g newte'jit apaja'sit ugjit miwatmuan Gjinisgaml aq ula ji'nm se'g tleiawit?”

19 Na tujiw telimatl, “Qama'sites aq 'nmiates. Gtlams'tuaqan gisi npil'sg.”

*Gjinisgam ugtelege'wa'gim iga'qt'tew
ugs'tqamug*

(Matiw 24.23-28,37-41)

20 Ta'sijig Palasiaq pipanima'titl Se'susal, “Ta'nug Gjinisgam ilgwenata mimajuinu' ugs'tqamug?” Telimaji, “Mo wen nemitoq ta'n tujiw Gjinisgam poqji ilgwenaji mimajuinu' muta ta'n goqwei Gjinisgam gisa'toq tlian na ma wenn gis nmituligul.

21 Ma wen tluwegw, ‘Angaptmug ula iga'q!’ gisna ‘Ala eteg!’ muta ta'n goqwei Gjinisgam tla'tegetew na usgowa's'gt'tew na gisi ilgwenaji mimajuinu' gileweg.”

22 Na tujiw telimaji unaqapemg, “Ni'n na mimajuinualsiap aq wejgu'aqal na'gwegl ta'n gsattoqs'p mimajultinew ta'n tujiw gis apaja'si aq assutm ms't goqwei ugs'tqamug, gatu ma usgowa's'gtnug st'ge'pewatmoq.

23 Iga'qt'tal na na'gwegl ta'n mimajuinu'g tlimugsitoqs'p, ‘Jugwa'tigw! Angamug negm! Ula tet eig!’ gisna ‘Ala tet eig!’ Mut majulgwawalug.

24 Wasoqotesg pitiata's'g musigisg, weja'tegemg ugjipenug glapis tg'snug. Na ta'n tujiw apaja'sia's ugs'tqamug, tl jaqali pgisintes pa wijeï aq wasoqotesg muta ni'n na mimajuinualsiap.

25 Gatu tmg amuj ulmaje'tes aq na pugwelgig mimajuinu'g ta'n nige' wigultijig ma menuaqaligw.

26 Ni'n na mimajuinualsiap aq ta'n tujiw apaja'sia's mimajuinu'g tla'taqatitaq aq tlo'ltitaq st'ge' na mimajuinugi'g mimajultipnig ta'n tujiw Noao'q mimajiteg.

27 Ms't mimajuinu'g siawatalultipnig. Ta'sijig malie'ultipnig na wijeï na'gweg ta'n tujiw Noao'q tepa'siteg ugtuluaq. Na tujiw gespaqami'g'p aq ms't wen nepg'pnaq samqwanigtug.

28 Ta'n tujiw apaja'sia's mimajuinu'g tla'taqatitaq aq tlo'ltitaq st'ge' na mimajuinugi'g mimajultipnig ta'n tujiw La'to'q mimajiteg. Wijeï tel siaw mimajultipnig. Mijjultipnig, pegwaweliga'tipnig, netuisga'tipnig, iga'taqu'tipnig aq ewi'ga'tipnig.

29 Ta'n tujiw La't naqt'geg Satmg, Gjinisgam gisa'toqop pugtew aq supliei ugji nisian musigisg'tug aq ms't wenig nepu'tipnig Satmg.

30 Na st'ge' ta'n teliaqap na wijeï tliatew ta'n tujiw ni'n na mimajuinualsiap ap pgisintes.

31 “Na mimajuinu ta'n i'ttew gujmug wiguaq na ma pisgwa'gw wiguaq ugjit tuo'tun utapsun. Na wije'tew ugjit na mimajuinu ta'n iga'taqanigtug i'ttew, na ma apaja'sigw wiguaq.

32 Migwite'lmug La't ugte'piteml.

33 Ta'n wen wejo'tg ugs'tawi'sin na np'tew, gatu ta'n wen gisgaje'g ugjit ntun ms't goqwei je we'gaw

ugmimajuaqanm na ugs'tatew.

³⁴ Telimuloq, tapusijig mimajuinu'g npataq wi-
jei npo'qonigtug, newte'jit ugsua'laten aq igtig
nqalaten.

³⁵ Tapusijig e'pijig tl nugwa'gittutaq glumgl,
newte'jit ugsua'laten aq igtig nqalaten. [

³⁶ Tapusijig ji'nmug i'ttaq iga'taqanigtug,
newte'jit ugsua'laten aq igtig nqalaten.]”

³⁷ Na apostale'wijig pipanima'titl, “Gjisaqamaw
tami tet wegla tliatal?”

Telimaji, “Ta'n eig wi'sis nepg, ga'qaqujg
mawia'titaq na'te'l.”

18

A'tugwaqan na sigu'sgw aq nuji ilsuteget

¹ Na tujiw Se'sus telimaji a'tugwaqan
unaqapemg muta pewalaji ne'gaw a'sutma'tinew
aq mu musguajita'sultinew.

² Teluet, “Nuji ilsuteget eig'p gjigang. Mo ji-
palagul Gjinisgaml aq mo wen gepmite'lmagul.

³ Elg eig sigu'sgw ula wijej gjigan ta'n pusgi
naji nmiatl na nuji ilsutegelitl aq etawaqmatl.
Telimatl, ‘Apoqonmui wissuigneman ta'n wen
getanit.’

⁴ Lpa wel sa'q ula nuji ilsuteget mo getu apo-
qonmuagul glapis giaspi tlimsit, ‘Tlia to'q mo gep-
mite'lmaqig mimajuinu'g aq mo jipalaq Gjinis-
gam,

⁵ amuj apoqonmaq ula sigu'sgw. Me' gatu git-
nme'wit aq ma punajimigw glapis gaqatejimitew.’
”

⁶ Na tuiw Gjisaqamaw teluet, “Ge' jigs'tug ta'n goqwei nuji ilsuteget teluej je tia mo tetapua'tegegup.

⁷ Gjnisgam tetapua'lata ugmimajuinung ta'n gisi mgnapni. Smtug apoqonmuata muta etawaqtmagwi'titl apoqonmuanew tepgig aq na'gweg.

⁸ Telimuloq, ilsutegetew ugjit negmow aq smtug tla'tegetew. Ni'n na mimajuinualsiap aq ta'n tuiw apaja'sia's ugs'tqamug etug mimajuinu'g me'lita'sualitaq.”

A'tugwaqan na tapusijig ji'nmug ta'n a'sutmajig

⁹ Se'sus a'tugwaqan telimaji ta'siliji mimajuinu' ta'n espitel'sultiliji. Tel'te'tmi'tij na igtigi mu tel glu'sulti'gw st'ge' negmow aq penoqite'lma'tiji.

¹⁰ Teluet, “Tapusijig ji'nmug naji a'sutmajig gjia'sutuo'guomg. Newte'jit na Palasi aq igtig na nujintutmat suliewei.

¹¹ Na Palasiewa'j newtapuguit aq a'sutmat. Teluet, ‘Gjnisgam miwatmul mo telqamigsiw st'ge' igtigig. Mo na gmutnes, mo nata' egsuew, mo sespo'tegew. Miwatmul mu tele'w st'ge' nujintutmat ta'n eig ugtejg.

¹² Te's aqan'tie'uti tapuguna'q teli pgiji sune'wi aq ignmul newta'ig ta'n te's metlasa'igl ganie'wi.’

¹³ Gatu na nujintutmat gaqamit ugtejg a'sutuo'guomg. Tetuji ms'ge'g ta'n tel gis pata'tegej aq ugpugun matte'g. Naqatgelsit aq a'sutmat. Teluet, ‘Gjnisgam, ewlite'lmi. Ni'n gisi pata'tegei.’”

¹⁴ Se'sus teluet, “Telimuloq, ta'n tuiw wegla ji'nmug gi's maja'titeg, Gjnisgam wel'te'lmatl na

nujintutmalitl gatu mu wel'te'lmagul na niganpuguilitl muta espitel'silitl. Gjinisgam mu gepmite'lmagul ta'n wenn newtite'l'silitl gatu gepmite'lmatl ta'n wenn mu espitel'siligul.”

*Se'sus gesalaji mijua'ji'jg
(Matiw 19.13-15; Malg 10.13-16)*

¹⁵ Te'sijig mimajuinu'g pegisula'tiji un'janua Se'suseg muta pewala'titl gegupa'tunn ugpitnn un'jiwaq aq a'sutmessewan. Ta'n tujiw Se'sus unaqapemg nemitu'tilij ta'n goqwei teliaq na majaaq'la'tiji mimajuinu'.

¹⁶ Gatu Se'sus wigumaji mijua'ji'jg aq teluet, “Ignmug mijua'ji'jg jugwita'new ni'neg. Mut wetqo'lanew, muta Gjinisgam ilgwenaji mima'juinu' ta'n getlams'tasultiliji ni'neg st'ge' wegla mijua'ji'jg.

¹⁷ Migwite'tmug ula. Ta'n wen mo getlams'tasigul Nisgaml st'ge' wegla mijua'ji'jg ma gis pisgwa'gw ta'n Gjinisgam etli ilgwenaji mimajuinu'.”

Na milesit ji'nm ta'n getu' msng iapjiwewei mimajuaqan

(Matiw 19.16-30; Malg 10.17-31)

¹⁸ Na niganpuguit Lesui'p pipanimatl Se'susal, “Nujigina'muet gi'l na gelu'sin. Tala'tega's ugjit msnmn iapjiwewei mimajuaqan?”

¹⁹ Se'sus pipanimatl, “Tal gi's teluen ni'n na gelu'si? Mo wen gelu'sigw pas'g Gjinisgam.

²⁰ Geitu'n Nisgamewe'l tplutaqann: ‘Mut sespo'tegew, mut ne'pa'tegew, mut gmutnew, mut pisui agniman igtigig aq gepmite'lm gujj aq ggij.’”

21 Na ji'nm teluet, “Weja'tegemgeg maljewe'juianeg, na majulgwatman ta'n te's'gl tplutaqann.”

22 Ta'n tujiw Se'sus nutgeg na teluet, “Na newte' goqwei amujpa tla'tegetes. Ntuisgetu ta'n te's'g goqwei geggunmn aq na suliewei ignmu ewle'juinu'g. Na tujiw jugu'ates aq majulgwalites aq milesuaqan guguntes wa'so'q.”

23 Ta'n tujiw na ji'nm nutgeg ula, na no'q ewlgwijing muta no'q milesit.

24 Se'sus nemiatl ewlgwijilitl aq teluet, “Na tetuji mtue'g ugjit milesit mimajuinu pisgwa'n ta'n Gjinisgam etli ilgwenaji mimajuinu'.

25 Me' metue'g ugjit milesuinu ignmuan Gjinisgaml ilgwentl, je mu melgwlejit tel saputa'siss sapalqe'g saqati'gtug.”

26 Na mimajuinu'g ta'n nutua'titl Se'susal pipan-ima'titl, “Wen gisi ugs'tawiaten?”

27 Se'sus teluet, “Ta'n goqwei mimajuinu mu gis tla'tegegw, naqamase'g ugjit Gjinisgam tla'tegen.”

28 Na tujiw Pie'l teluet, “Telimul, gis naqt-meg'pnn nignal ugjit wije'ulin.”

29 Se'sus telimaji, “Teliaq na, gatu telimuloq na ta'n wen naqalatl ugte'piteml gisna wiguow, wijig'tiliji, ungi'gug, gisna un'jang, ugjit lugowan Gjinisgam aq tliman igtigi ta'n Gjinisgam getu' ilgwenaji,

30 me' ms'gi'gt'tew ta'n goqwei mesng nige' aq msntew iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q.”

*Se'sus telimaji unaqapemg ta'n tli np'tew
(Matiw 20.17-19; Malg 10.32-34)*

31 Se'sus gmetug ela'laji unaqapemg aq te-limaji, “Jigs'tuigw! Ni'n na mimajuinualsiap aq niganigjitegewinugi'g nigani wi'gmi'tipnn Gjin-ismg ugtwi'gatigng ta'n goqwe'l mimajuinu'g tla'litaq. Selusalemg el'ta'igw aq ms't goqwe'l gis wi'gmi'tipnn na tliatal na'te'l.

32 Na ignmuitaq ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Na maligmitaq, emegwei'witaq aq elusgomitaq.

33 Nipispaqante'itaq aq ne'pa'itaq. Utqotalitaq gatu nesuguna'q iga'qt'tew na tujiw minunsia's.”

34 Unaqapemg mo nestmi'ti'gw wegla goqwe'l. Mo nestmi'ti'gw ta'n goqwe'l wesgutgl glaman mo geitu'ti'gw ta'n Se'sus getu' tlimaji.

*Se'sus nepilat nepapigwa'litl jinnmul
(Matiw 20.29-34; Malg 10.46-52)*

35 Ge's Se'sus pem pisgwa'j na utanji'j teluisig Jeligo, na ji'nm pemgopit gigjiw awtigtug. Nepa-pigwa't aq etl'tawaqmat.

36 Nutuaji mimajuinu'g pemita'liji awtigtug aq pipanigesit, “Taliaq?”

37 Telimut, “Se'sus, na ji'nm tleiawit Nasaletg pemiet.”

38 Sesgwet, “Se'sus. geitu wetapegsin Ta'piteg, ewlite'lmi.”

39 Na mimajuinu'g ta'n niganita'jig majiaqa'la'titl aq telima'titl wantaqien, gatu me' aji gsigawwet, “Geitu wetapegsin Ta'piteg, ewlite'lmi.”

40 Se'sus naqa'sit aq pipanimaji alt mimajuinu'g jugwa'lanew na nepapigwa'litl. Ta'n tujiw na ji'nmul gigja'silij, Se'sus pipanimatl,

41 “Goqwei pewalin tla'tegen ugjit gi'l.”

Telimatl Se'susal, “Saqamaw getu nmitegei ap.”

⁴² Se'sus telimatl, “Nmitega, muta teli gtlams'tasin na weji npisin.”

⁴³ Smtug gisi nmiteget aq majulgwalatl Se'susal aq miwatmuatl Gjinisgaml. Ta'n tujiw mima-juinu'g nemitu'tij ta'n gis tliaq, ms't miwatmua'titl Gjinisgaml.

19

Apje'jit ji'nm getu' nmiatl Se'susal

¹ Se'sus pegising Jeligo aq pem saputa'sit.

² Na nujintutmat suliewei teluisit Saggi'us wigit na'te'l. Milesit muta assumaji igtigi nujintutma'tilij.

³ Naji nmiatl Se'susal muta getu' gji'jiatl ta'n wenn. Me' pugwelgig mimajuinu'g wije'watl Se'susal. Saggi'us mu gis nmiagul muta mu tepi-anug ta'n tel pitoqsij.

⁴ Nigan'tugwi'g awtigtug aq toqjugusuet miti'sigtug ta'n tel wi'tut sigmol.

⁵ Se'sus pegising na'te'l aq toqjuapa'sit miti'sigtug. Telimatl Saggi'usal, “Tetaqi nisa'si muta getu' liei giguaq gisgug.”

⁶ Saggi'us tetaqi nisa'sit aq Se'susal enma'latl wiguaq. Wel'ta'sualatl ta'n Se'susal tel mittugwalj.

⁷ Ta'sijig mimajuinu'g ta'n pem wije'wa'titl Se'susal mu weli usguma'tigul. Telimtultijig, “Se'sus wije'watl pata'tegewinu'l aq we'gaw pisgwa't pata'tegewinu wiguaq.”

⁸ Tel'gne'ge'l Saggi'us gaqama'sit aq telimatl Gjisaqamawl, “Gjisaqamaw, jigs'tui, na aqataig ta'n assutm ignmua's ewle'juinu'g. Pa na ta'n wen

wesamintutmaqapnig na apaji ignmua's ne'wa'igl ugjit te's newta'ig ta'n wesamintutmaqap.”

⁹ Se'sus telimatl, “Gisgug gi'l aq gigmaq west-awultioq.” Telimaji esgwia'tiliji ta'n eimu'tiliji na'te'l, “Geitu ula ji'nm wetapegsit Aplameg.

¹⁰ Ni'n na mimajuinualsiap aq weji pgsinap ugs'tqamug ugjit gwiluan pata'tegewinu'g glaman ugs'tawia's.”

*A'tugwaqan na wisaw suliewe'l
(Matiw 25.14-30)*

¹¹ Ge's na mimajuinu'g jigs'tua'titl Se'susal na tel'te'tmi'tij Gjinisgam smtug ilgwenaji ms't mimajuinu' Lesui'pe'gati muta Se'susal gigjiw eimlitl Selusalemg. Na tujiw Se'sus telimaji a'tugwaqan.

¹² Teluet, “Eig'p na niganpuguit ta'n pemiet gnegg. Na'te'l tli elege'wa'laten je mu apaja'sigw wiguaq.

¹³ Ge's mu naqtmugw wiguow wigumaji na newtisgegsiliji uglugowinumg, aq te's newte'jilitl ignmuatl wisaw suliewei. Telimaji, ‘E'wmug ula suliewei ugjit ganie'winen igtig suliewei ge's mo eimu tet.’ Na tujiw ejigla'sit.

¹⁴ Na mimajuinu'g ta'n tleiawultijig umutgi masgelma'titl aq elgima'tiji nutagnutmewinu'g ta'n eliej ugjit tluenew, ‘Mo pewalaqatt ula ji'nm ugjit ilgwenugsinen.’

¹⁵ “Gatu elege'wa'lut aq apaja'sit umutgig. Wigumaji uglugowinumg ta'n suliewei ignmuapni muta getu' gji'toqop ta'n telgi'g gis ganie'ultipnig.

16 Na amgwesewei teluet, 'Saqamaw, gisi ganie'wian newtiswa'qal suliewe'l ugjit na newte' ta'n ignmui't'p.'

17 Elege'wit teluet, 'Wel lugwen. Gelu'sin lugowinu muta tetapua'tege't'p ugjit apje'jgewei lugowaqan aq nige' iga'lul niganpuguassutmn newtiswa'qal gjigann.'

18 Na ta'puewei lugowinu teluet, 'Saqamaw, gisi ganie'wian na'ngl suliewe'l ugjit na newte' ta'n ignmui't'p.'

19 Elege'wit talimapnn, 'Gi'l assusites na'ngl gjigann.'

20 "Igtig lugowinu telimatl elege'wilitl, 'Saqamaw, ula na gsulieweim. Ne'gaw mingwa'tuap musue'igtug.

21 Jipalul muta melge'g ggamlamun. Wesua'tun ta'n goqwei mo ganie'wiwt'p aq mawo'tun ta'n goqwei mo iga'taqatmugt'p.'

22 Elege'wit telimatl, 'Mo gelu'siwn lugowinu. E'wmultes gglusuaqanml ugjit tli ilsumulin. Geitu'n melge'g ntgamlamun muta wesua'tu ta'n goqwei mo ganie'wiwap aq elg mawo'tu ta'n goqwei mo iga'taqu'tmuap.

23 Goqwei ugjit ntsulieweim mo iga'tuiws'p sulieweio'guomg glaman apji mawo'tutes ntsulieweim aq je me'?

24 Na telimaji ta'siliji ta'n alpugultiliji, 'Ug-sua'tug na suliewei ta'n ula ji'nm geggung aq ignmug negm ta'n geggungl newtiswa'qal suliewe'l.'

25 Telima'titl, 'Saqamaw, ula ji'nm gi's geggungl newtiswa'qal suliewe'l.'

26 Elege'wit telimaji, 'Telimuloq, ta'n wen getu'

tetapua'toq ta'n goqwei gina'muei na ignmu-
aten ns'tmn me' igtigl, gatu ta'n wen mo getu'
ns'tmug ta'n egina'muei na ta'n goqwei geggung
ugsua'tuaten.

²⁷ Nige' wegla ta'n getanijig aq mo pewaligwig
elege'witewin, jugwa'lug ni'neg aq sigto'q.' ”

Se'sus pisgwi'puluwet Selusalemg
(*Matiw 21.1-11; Malg 11.1-11; Sa'n 12.12-19*)

²⁸ Ula Se'sus gis tluet aq siawa'sit Selusalemg.
Pugwelgig mimajuinu'g majulgwala'titl.

²⁹ Pem tepawa'sij na tapu'gl utanji'jl teluisigl
Petpage' aq Pettani ta'n etegl na gm'tn teluisit
Olipet. Tapusiliji unaqapemg wigumaji.

³⁰ Telimaji, “La'tigw na utanji'j nigantug. Ta'n
tujiw pisgwa'tioq nmiaoqs'p te'sipowji'j ta'n
gelpilasit. Mnaq wen ali'puluegul. Apgwa'lug aq
jugwa'lug tet.

³¹ Pa na wen pipanimugisoq, ‘Goqwei weji
apgwa'loq?’ na tlimug, ‘Gjisaqamaw pewalatl.’ ”

³² Na tapusijig ela'tijig utanji'jg aq na te'sipowji'j
eig gelpisit st'ge' ta'n Se'sus telimapni.

³³ Ge's etli apgwa'la'tij, na ta'n wenig ugtue'mual
pipanimgwi'tiji, “Goqwei weji apgwa'loq
ntue'minen?”

³⁴ Apostale'wijig telima'tiji, “Gjisaqamaw pe-
walatl.”

³⁵ Ela'la'titl te'sipowji'tl Se'suseg. Ge'gwa'tua'titl
utapsunual na te'sipowji'tl ugpaqamg aq apoqon-
mua'titl Se'susal tepa'silin.

³⁶ Ge's pemi'puluej, mimajuinu'g siplamgo'la'tiji
ugpitu'gunmua awtigtug ta'n eliej na te'sipowji'j.

37 Ta'n tujiw pem nisi'pulet na gm'tn Olipet ta'n tepaw Selusalemg, na pugwenniji unaqapemg majulgwalgwi'titl. Welgwijultijig aq gepmite'lma'titl Gjinisgaml ugjit ms't paqalaiuti'l gis nemitu'ti'tipnn. Gesigaw tlima'titl Se'susal,

38 “Gisiteget pajiji gepmite'lmatl. Gi'l na elege'wit ta'n petgimapnn ugs'tqamug. Geitueg wantaqo'ti eteg wa'so'q aq emtoqwalg'tt Gjinisgam nige'.”

39 Alt Palasiaq ta'n eimu'tijig na'te'l, telima'titl Se'susal, “Nujigina'muet, tlim gnaqapemg mu tluenew ta'n goqwei teluejig.”

40 Se'sus telimaji, “Telimuloq, pa na punewo'gutijig, na gun'tal sesgu'tital.”

Se'sus atgitemit ta'n tujiw angapt'g Selusalemg

41 Ta'n tujiw gigjiw eig Selusalemg na angapt'g aq atgitemit.

42 Teluet, “Gilew tleiawultioq ula gjigan pa na gisi gji'tuoq ta'n tel gisi ignmugsioq wantaqo'ti ggamlamunuaq gatu mu nestasultiwoq ta'n goqwei menuega'tioq.

43 Na wejgu'aqal na'gwegl na mimajuinu'g ta'n getanugsioqig gigto'qotesgmu'titaq ula gjigan. Ma ignmua'tigwi ta'n wen tuita'new. Jugwa'tutal matntingewe'l aq poqji gisgajo'ltitaq matntultinew.

44 Suiste'taq na gjigan, gtmegete'tal gigual aq ne'po'qsitoqs'p. Gjigang ma i'ttnug gun'tew ta'n ma maja'tas'gt Nug, muta ma geitu'tiwoqop ta'n tujiw Gjinisgam pegising'p ugjit ugs'tawugsinew.”

Se'sus eliet na gjia'sutuo'guomg

(Matiw 21.12-17; Malg 11.15-19; Sa'n 2.13-22)

45 Na tujiw pisgwa't gjigang aq pisgwa't gjia'sutuo'guomg. Pojji tuaqtesguaji ntuisge'winu'.

46 Telimaji, “Ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng ta'n Gjinisgam teluep, ‘Nignen na tluisitew gjia'sutuo'guom, gatu e'wmuoq ugjit gmutnesg wiguow.’ ”

47 Na Se'sus etl gina'muet gjia'sutuo'guomg te'sigisg'g, gatu na niganpugultijig patlia'sg, nujig-ina'mua'tijig tplutaqan aq igtigig niganpugultijig getu' ne'pa'titl.

48 Gatu mo geitu'ti'gw ta'n gis tla'taqatijig muta pugwelgig mimajuinu'g wijitgweiwa'titl aq jigs'tua'titl ta'n etl gina'muet.

20

Se'sus pipanimut ta'n weja'toq ugml'gigno'tim (Matiw 21.23-27; Malg 11.27-33)

¹ Newtejgeg na'gweg ge's Se'sus etl pestungeg gjia'sutuo'guomg aq etl gina'muet na gelu'lg agnutmaqan, na niganpugultijig patlia'sg, nujig-ina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan aq igtigig niganpugultijig peita'liji.

² Telima'titl, “Ge' tliminen, tal gis tla'tegen weget? Wen ignmasg assusuti ugjit tla'tegen wegla ta'n goqwe'l?”

³ Se'sus telimaji, “Elg pipanimuloq nat goqwei. Tlimigw,

⁴ Wen petgimasnn Sa'nal ugjit sign'tuan mima-juinu', Gjinisgam gisna mimajuinu'g?”

⁵ Wesgutmi'tij ta'n goqwei Se'susal pipanimji aq gi'gaita'jig. Alt teluejig, “Pa na tluueigw na Gjinisgam petgimt'pnn, na tujiw tluetew, ‘Goqwei ugjit mo getlams'tuawoqoss Sa'n?’

⁶ Pa na tluueigw mimajuinu'g petgimapnn, na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig lpa gun'tewtoqsitesnu muta getlams'tasultijig Sa'nal na niganigjitegewinu'l.”

⁷ Na glaman telima'titl Se'susal, “Mo gejiaqatt ta'n wen petgimapnn Sa'nal.”

⁸ Na tujiw Se'sus telimaji, “Elg ni'n ma tlimuluoq ta'n weja'tu ntml'gigno'tim ugjit gis tla'tegen wegla ta'n goqwe'l.”

*Gina'muaqanei a'tugwaqan
na lugowinu'g elugwejig aloqomane'gatiq
(Matiw 21.33-46; Malg 12.1-12)*

⁹ Na tujiw Se'sus agnutmuaji mimajuinu' ula a'tugwaqan, “Na ji'nm ugtiga'taqang iga'taqaliji aloqomanaqsi'g Na tujiw ugtiga'taqanm emgatuaji ta'siliji nuji iga'taqatiliji ugjit apangituewei aq eliet na'tami se'g pegije'g.

¹⁰ Ta'n tujiw mena'taqutimg iga'q na aloqomann, na elgimatl lugowinu'l ugjit mgnmnin ta'n goqwei wejgu'aqamij. Na iga'taqewinu'g awna matta'titl ula lugowinu'l. Mo goqwei ignmua'tigul aq ejiglgima'titl.

¹¹ Na ap assusit elgimatl igtigl lugowinu'l aq ap na nuji iga'taqu'tijig elg matta'titl. No'q gesita'titl, ejiglgima'titl aq mo goqwei ignmua'tigul.

¹² Na si'stewei lugowinu elgimut. Na nuji iga'taqu'tijig emegwei'wa'titl aq ejigltesua'titl iga'taqanigtug.

13 Na assusit teluet, 'Tala'tega's nige'? Etug elging ngwis ta'n mawi gsite'lm'g, amuj gep-mite'lmata negla.'

14 Ta'n tujiw nuji iga'taqu'tijig nemitua'titl uggwisl telimtultijig, 'Ula na assusit uggwisl. Ge' ne'pa'nej aq ula iga'taqan na ginuwe'tew.'

15 Glaman ejigtesgua'titl iga'taqanigtug aq ne'pa'titl."

Na tujiw Se'sus telimaji mimajuinu', "Etug nige' na assusit tala'lata nuji iga'taqu'tiliji.

16 Telimuloq, jugu'etew aq ne'pa'ta nuji iga'taqu'tiliji. Na igtigi mqatuata na maqamigew."

Na mimajuinu'g ta'n etl jigs'tuaji mo weli ns'tmi'ti'gw ula aq teluejig, "Moqwa', mo eigtnug tlian."

17 Se'sus angamaji aq pipanimaji, "Ge' tlim-igw. Tali ns'tmoq ula ta'n ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng?

'Na gun'tew ta'n nujitaqatijig mo pewatmi'tip na me' gepme'tas'g je mu esgwiaqal aq mawn'g ms't gun'tew wen'ji'guomigtug.'

18 Pa na wen nisiej ula gun'tewigtug, na sigtesintew aq pa na wen pasto'gwej na gun'tew, lpa sigto'qwetew."

*Wen tettuai suliewei na g'pnno'lewa'jg
(Matiw 22.15-22; Malg 12.13-17)*

19 Na nujigina'mua'tijig tplutaqan aq niganpugultijig patlia'sg wejo'tmi'tij ugsua'lan Se'susal muta mo gesatmi'ti'gw ula a'tugwaqan. Tel'ta'sultijig wesgumgwi'titl ta'n tujiw etlewistulij gatu pe'l jipala'tiji mimajuinu'g.

20 Na esgmatmi'tij tetaputes'tn ugjit assumanew Se'susal. Ta'siliji ji'nmu ignmua'tiji suliewei ugjit egsua'tinew aq gistesguanew Se'susal ge's mil pi-panima'tij. Etug gisa'latl Se'susal opla'tegen aq na tujiw nujigina'mua'tijig aq gjipatlia'sg la'latew Lo'mewei niganpuguit ugjit ilsuman.

21 Wegla ji'n mug telima'titl Se'susal, “Nujigina'muet, geitueg ta'n teluen aq goqwei gegina'muen na tetapu'en. Geju'leg mo aji gsite'lmawt newte'jit mimajuinu je mu igtig. Tetapu gina'muen ta'n Gjinisgam tel pualaji ugjit mimajuinu' gji'tunew.

22 Giasgiw tliminen ta'n tplutaqanminu telueg. Amujpa apangitmneni suliewei na Lo'mewei elege'wit gisna moqwa'?”

23 Gatu Se'sus gejiaji ta'n tel lugutilij aq telimaji,

24 “Ge' neia'tuigw ta's'g suliewei. Wen ugsisgw aq ugwisunm nastegl na'te'l?”

Telima'titl, “Elege'witewei.”

25 Na tujiw Se'sus telimaji, “Na to'q, apangitmug g'pnno'l ta'n goqwei g'pnno'lewei aq ignmug Gjinisgam ta'n goqwei Nisgamewei.”

26 Ge's Se'sus gelulaji na esgwia'tiliji mima-juinu', lpa mo gisapsgngwi'tigul. Awna paqalail-tiliji ta'n teluej. Mu goqwei pipanima'tigul nugu.

Na mimajuinugi'g ta'n nepmu'tipnig na gis min-unsitaq

(Matiw 22.23-33; Malg 12.18-27)

27 Ta'sijig Satusiaq el'ta'jig Se'suseg. Na tel'ta'sultijig ma nugu npuinu'g minunsulti'gw glaman pipanima'titl,

28 “Nujigina'muet, Mowiso'q ewi'gmugsieg'p tplutaqanminu. Newte' telueg, 'Pa na ji'nm nepg's ta'n tepqatg togo mo un'janigw, na ugjignaml amujpa malie'witaq na sigu'sgwal glaman gisi gugunata mijua'ji'jg ugjit na ji'nmaq nepg'pnaq.’

29 Jijuaqa na lluigneg te'sijig wijig'tultijig ji'nmug. Na mujga gisiguitaq malie'wipnaq. Nutaiw nepgaq ge's mu ugte'piteml gisi tle'ligul.

30 Na tujiw ta'puewa'j malie'wi'titl sigu'sgwal, nutaiw nepg's ge's mu gisi un'jan i'gw.

31 Na tujiw si'stewa'j malie'wilitl sigu'sgwal gatu nepg's ge's mu un'jani'gw. Lpa wije'i te'sijig tela'teget aq ms't nepu'tijig ge's mu mijua'ji'jg geg-guna'tigwi.

32 Toqo na na sigu'sgw nepg.

33 Ta'n tujiw Gjinsgam minua'laj npuinu'g, wen na ugte'pitemital muta lluigneg te'sipnaq gis malie'ulti'tipnn wije'l e'pilitl?”

34 Se'sus telimaji Satusiaq, “Na ji'nmug aq e'pijig ugs'tqamug siaw malie'ultitaq glapis ugtejgewei na'gweg.

35 Gatu na mimajuinu'g ta'n Nisgaml ilsumji glu'sultinew na minua'lutaq aq apaji mimajulti-taq wa'so'q. Na ma malie'ulti'gw ta'n tujiw minu mimajulti'tij.

36 Wegla mimajuinu'g tlo'ltitaq pa wije'i aq ansale'wijig aq ma gisi npu'ti'gw. Negmow na Gjinsgam un'jang muta Gjinsgaml gisa'lguta minua'lanew aq apaji mimajultinew.

37 Mowiso'q giasgiw neia'toqop na ta'n nepu'tijig minua'laten. Ta'n tujiw na miti'sji'j etlamgleteg paqtaqamigtug Mowiso'q teli usgumatl Gisitegelitl aq teluep, 'Aplamo'q,

Isaqo'q aq Je'gopo'q me' emtoqwala'titl Gjinisgaml wa'so'q.'

³⁸ Mimajuinu'g ta'n mimajultijig emtoqwala'titl Gjinisgaml, mu na npuinu'g. Gjinisgam gisa'laji ms't mimajuinu' me' mimajultinew je tlia gis nepu'tlisni."

³⁹ Alt nujigina'mua'tijig tplutaqan telima'titl, "Nujigina'muet wele'wistun!"

⁴⁰ Weja'tegemg na tujiw mo wen nugu pipan-imagul igtigl goqwe'l.

Wen ta Nujiugs'tawi'wet

(Matiw 22.41-46; Malg 12.35-37)

⁴¹ Se'sus telimaji, "Tal gis alt mimajuinu'g teluejig na Nujiugs'tawi'wet wetapegsit Ta'piteg?"

⁴² Na ewi'gas'g ta'n goqwei Ta'pito'q teluet na gtapegiaqanei wi'gatignigtug. Na'te'l eteg ula, 'Na Gisiteget telimatl Wa'so'qewe'l Gjisaqamawl ta'n emtoqwalgl, Pa'si tet ntinaqanmg

⁴³ glapis gisi wissuignemgig ta'nig getan'sgig aq gisa'l'gig gepmite'lmulinew.'

⁴⁴ Tal gis Gjisaqamaw wetapegsit Ta'piteg muta Ta'pito'q tel wi'tapnn Wa'so'qewe'l Gjisaqamaw."

Mut tlo'ltinew st'ge' wesgijiangamgusultijig

(Matiw 23.1-36; Malg 12.38-40)

⁴⁵ Ge's ta'n te'siliji etl jigs'ta'titl, na Se'sus telimaji unaqapemg,

⁴⁶ "Ango'tmug, mut tlo'ltinew st'ge' nujigina'mua'tijig tplutaqan. Gesatmi'tij nasgmi'titew mego'tigl aligal aq wesami gsatmi'tij gepmite'lmuj magasang. Megnmi'titl na mujgajewe'l mutputi'l a'sutuo'guomg aq wije'i te's tami pestie'umg.

⁴⁷ Gesputua'tiji sigu'sgwa aq wesua'tua'tiji pugwelgl ta'n goqwe'l sigu'sgwa gugunmli'titl. Na pegiji a'sutma'tijig muta pewala'tiji mimajuinu' nmugsinew. Me' ma'muni mtue'tew ta'n tujiw Gjinisgam ilsumaj muta me' ma'muni ugtapulaten je mu esgwia'tijig.”

21

Sigu'sgw ms't suliewei ignmuatl Nisgaml
(Malg 12.41-44)

¹ Ge's Se'sus alapij nemiaji milesuinu' tepege'tili'tij suliewei metiaqatestaqanigtug.

² Elg nemiatl ewle'jilitl sigu'sgwal tepegelitl tapu'gl apje'ji'jgl suliewe'l.

³ Teluet, “Telimuloq, ula ewle'jit sigu'sgw me' mesgi'g gi's tepegej je mu igtigig.

⁴ Milesuinu'g tepege'tij ta'n goqwei piamiaq gatu ula sigu'sgw tepeget ms't suliewei je tlia ewle'jit.”

Se'sus wesgutg na gjia'sutuo'guom
ta'n tel suisga'sgt'tew
(Matiw 24.1,2; Malg 13.1,2)

⁵ Ta'sijig mimajuinu'g teli usgutmi'tij ta'n weli angamgug na gjia'sutuo'guom, na mego'tigl gun'tal nesegna's'gl na gjia'sutuo'guomg aq ta'n gelu'lg goqwe'l mimajuinu'g ignmua'tipnn Nisgaml.

⁶ Se'sus telimaji, “Na na'gweg wejgu'aq ms't gun'tal nemituoq jigla'tas'gt'tal ula tet. Te's gun'tew ta'n nesegna's'gl na gjia'sutuo'guomg nisa'lugta's'gt'tew.”

Gitnmo'qon aq ulmajo'qon
(Matiw 24.3-14; Malg 13.3-13)

7 Pipanima'titl Se'susal, “Nujigina'muet ta'nug wegla ta'n goqwe'l tliatal? Tali gji'tutesnen ta'n tujiw gtu' tliaq?”

8 Telimaji, “Ango'tmug. Mut lue'wa'lugsinew ta'n goqwe'l nutmaq. Pugwelgig peita'taq aq tlue-taq, ‘Ni'n na negm!’ aq ‘Na na'gweg iga'q!’ Mut majulgwalanew.

9 Mut jipasultinew ta'n tujiw nutmaioq ugjit matntimgl aq mimajuinu'g assumatiji aq tuaqtes-gua'tiji g'pnno'lewa'jg. Wegla amujpa tmg tliatal, gatu na ugtejgewe'l na'gwegl ma smtug tlianugl.”

10 Se'sus siawewo'qwet, “Newt nemigsijig mimajuinu'g matna'titaq igtigi mimajuinu. Milapegsultijig mimajuinu'g getana'titaq igtigi mimajuinu' tleiawultiliji igtig umutgiwow.

11 Maqamigew maja'sgt'tew ms't tami. Na pestmo'qonn aq gsnugowaqann i'tt'tal ms't tami. Musigisg'tug ugjiatal mesgi'gl metue'gl ta'n jipala'tita pugwenniji mimajuinu'.

12 Ge's mu wegla telianugl, na ugsua'lugsitoqs'p aq emegweiugsitoqs'p. Isumugsitoqs'p a'sutuo'guomg aq pija'lugsitoqs'p laplusang. Amujpa neia'tugsitoqs'p nigantug elege'wijig aq g'pnno'lewa'jg muta getlams'tuioq ni'n.

13 Ta'n tujiw ula tliatew gis tlimatoqs'p na gelu'lg agnutmaqan ta'n wejiaq Nisgameg.

14 Mut sespete'tmnew ta'n tli apoqonmasulti-toqs'p ge's igalsultitoqs'p aq agnutmatoqs'p wegla mimajuinu'g.

15 Ignmultoqs'p gelu'lgI glusuaqann aq ns'tuo'qon glaman ta'nig getan'sgig ma gisi apsgwa'guguegw gisna ma we'gwamulug ta'n telueioq.

16 Gn'gi'guaq, wijig'tultioq, go'gumaq gisna gi-tapuaq gisa'lugsitoqs'p ugsua'lugsinew aq ta'sioq ne'po'qsiteqs'p.

17 Pugwelgig mimajuinu'g masgelmugsitoqs'p muta getlams'tuioq.

18 Angweultoqs'p we'gaw anqo'tas'gt'tal te's'gl usapun gun'jiwaq.

19 Mut punita'tinew aq siaw ml'gigna'tigw, na tujiw ugs'ta'titoqs'p.”

Se'sus wesgutg Selusalemg ta'n tel suisga'tas'gt'tew
(*Matiw 24.15-21; Malg 13.14-19*)

20 “Ta'n tujiw nmitoqs'p pugwelgig sma'gnisg gigo'qopugutmi'tij Selusalemg, gji'tutoqs'p gjigan apugjig suisga'tas'gt'tew.

21 Na tujiw ta'nig eimu'tijig Jutiaewa'gig amujpa lsumultitaq gm'tnigtug. Ta'nig eimu'tijig gjigang amujpa jiglsmultitaq. Ta'nig eimu'tijig gujmug gjigang mut pisgwita'new.

22 Etna negla na'gwegl ta'n tujiw Gjinisgam ug-tapulata pugwenni'ji mimajuinu'. Tliatew muta Gjinisgam ugtwi'gatign telueg.

23 Ta'n tujiw wegla na'gwegl iga'qt'tew no'q mtue'tew ugjit e'pijig ta'n getu' un'janultijig aq e'pijig ta'n apje'ji'jultiliji mijua'ji'jg gegguna'tiji. Pugwelgt'tew ulmajo'qon ugs'tqamu muta Gjinisgam uggwaiugtuata mimajuinu' tleiawultiliji ula gjigan.

24 Ta'sijig ne'pa'taq ge's etl matnuj. Pugwelgig ugsuo'laten aq se'g lgimaten ta'n eimu'tijig gaqaisg mimajuinu'g tleiawultijig pilue'l umutgiwal ugs'tqamu. Mimajuinu'g ta'n mo Lesui'peulti'gw niganpugutmi'titaq Selusalem glapis ta'n tujiw ugml'gigno'timuow apajigsua'tuj.”

*Ta'n tujiw mimajuinualsiap apaja'sitew
(Matiw 24.29-31; Malg 13.24-27)*

25 “Nmituoqs'p wigue'gl tliatal na'gu'setigtug, tepgun'setigtug aq gloqowejigtug. Ugs'tqamug gaqaisg mimajuinu'g tleiawultijig pilue'l umutgiwal ewlita'sultitaq aq we'gwata'sultitaq. Ma gji'tu'ti'gw ta'n apoqonmuanew. Na jipaqita'taq ta'n tujiw nutua'tita gta'nugewei tgu'g ta'n ma'muni maqatgultijig.

26 Mimajuinu'g wigwia'titaq aq we'gwata'sultitaq ge's esgmatmi'tij ta'n goqwei wejgu'aq ugs'tqamug. Na na'gu'set ma liegw ta'n etl segewa'j. Na wijej tla'taqatitaq na tepgun'set aq gloqowejg.

27 Na tujiw ni'n ta'n mimajuinualsiap neia'sia's alugwigug. No'q mawigna's aq no'q gepmite'lmites.

28 Ta'n tujiw wegla tliaqal qamultigw aq musigisg'tug lapultigw muta Gjinisgam apugjig ugs'tawultew.”

*Gina'masuti ta'n minijgewei miti's
(Matiw 24.32-35; Malg 13.28-31)*

29 Na tujiw Se'sus a'tugwaqan telimaji, “An-gite'lmug na miti's ta'n teluisit pi'gmenaqsi aq igtigig miti'sg.

³⁰ Ta'n tujiw nemioq na nipi'g poqji ne'ita'jig na geituoq nipg pem tepawiaq.

³¹ Lpa na wije'i ta'n tujiw nmitutoqs'p wegla tliatal, gji'tutoqs'p Gjinisgam poqji ilgwenaji mimajuinu' ugs'tqamu.

³² “Migwite'tmug ms't wegla ta'n wesgutmann na tliatal gesgmnaq mu nepu'ti'gw mimajuinu'g ta'n nige' mimajultijig.

³³ Ta'n goqwe'l etegl musigis'g'tug na gaqiatal aq elg ugs'tqamu gaqiatew gatu ntglusuaqanml iapjiw teliaqal.”

Amujpa angweiasultigw

³⁴ “Angweiasultigw. Mut pas'g tl'te'tmug mijjultim'g aq mut sespete'tmnew ta'n tlo'ltitoqs'p muta na na'gweg ta'n pgisintes ap jaqali iga'qt'tew aq gilew ma gisgajo'ltiwoq ultesguinew.

³⁵ Ms't mimajuinu'g paqalaititaq ugs'tqamug muta ula na'gweg tl jaqala's'gt'tew pa wije'i aq loqte'gn jaqal goqqwa'latl wi'sisl.

³⁶ Ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tujiw apaja'sia's apji gisgajo'ltigw aq a'sutma'tigw ugjit gugunmnew ml'gigno'ti aq saputita'toqs'p ta'n metue'gl getu' tliaqal.”

³⁷ Te'sigis'g'g Se'sus gegina'muaji mimajuinu' gja'sutuo'guomg. Te's wela'gw eliet gm'tnn ta'n tel wi'tut Olipet aq getgunit na'te'l.

³⁸ Pugwelgig mimajuinu'g peita'jig gja'sutuo'guomg te's egsitpu'g ugjit jigs'tuanew.

22

Gim agnutma'tijig ta'n tla'lata Se'susal
(Matiw 26.1-5; Malg 14.1,2; Sa'n 11.45-53)

1 Na pem tepawa's'gl na'gwegl ta'n tujiw Lesui'paq malqotmi'tij pipnaqan ta'n mo apita'tas'gtnug. Ula pestie'umg tel wi'tas'g na Siawa'timgewei Pestie'umg.

2 Na tujiw niganpugultijig patlia'sg aq na nujigina'mua'tijig tplutaqan pewala'titl Se'susal ne'po'qsilin. Na gwilmi'tij ta'n tl gim ne'pa'taq muta jipaqite'lma'tiji na mimajuinu'g.

*Suta wel'te'tg ntuiscalan Se'susal
(Matiw 26.14-16; Malg 14.10,11)*

3 Na tujiw Gjimm'tu wesgweiatl Suta Isgaliotal. Suta na Se'sus unaqapeml.

4 Eliet ugjit maw agnutma'tinew niganpugultil-iji patlia'sg aq ta'nig gjia'sutuo'guom ango'tmi'tij. Wesgutmi'tij ta'n Suta gis tla'tegetew ta'n tl ntuiscalatal Se'susal ugsua'lugsilin.

5 Me' gatu wel'ta'suala'titl Sutaal aq tepluma'titl apangituanew.

6 Wel'te'tg aq poqji angite'tg ta'n tl ntuiscalatal Se'susal ugjit gimi ugsua'lugsilital aq ma wen gji'tug.

*Siawa'timgewei Pestie'umg gisgaja'tas'g
(Matiw 26.17-25; Malg 14.12-21; Sa'n 13.21-30)*

7 Na na'gweg iga'q ta'n ms't mimajuinu'g malqotmi'titaq pipnaqan ta'n mu apita'tas'gtnug. Na tujiw wesgowa's'g na Siawa'timgewei Pestie'umg ta'n tujiw ne'pa'tij jijgluewji'jg.

8 Se'sus telimaji Pie'lal aq Sa'nal, “La'tigw aq gisgaja'tug Siawa'timgewei mijjuaqan ugjit ginu.”

9 Pipanima'titl, “Tami tet pewalieg gisgaja'tunen?”

10 Telimji, “Ge's pem pisgwa'tioq gjigang na ji'nm ultesguatoqs'p. Pemapilatl samqwano'q lamaqan ugtlmaqaneg. Majulgwawug aq pisgwa'tigw na wen'ji'guomg ta'n tel pisgwa'j.

11 Tlimug na ji'nm ta'n etli assusit wen'ji'guom, ‘Nujigina'muet petgimugsieg ugjit pipanimulinen, tami eteg ta'n negm aq unaqapemg tlatalultitaq na Siawa'timgewei Mijjuaqan?’

12 Na musga'tugsitoqs'p mesgi'g i' tlatalutimg ge'gwe'g. Na'te'l tli ilajugtatoqs'p wela'gewei.”

13 Na apostale'wijig maja'tijig aq getloqo ms't goqwei eteg st'ge' ta'n telimut'pnig. Na tujiw gisgaja'tu'tij Siawa'timgewei wela'gewei.

*Se'sus maw unaqapemg mawatalultijig
(Matiw 26.26-30; Malg 14.22-26; 1 Golintewaq
11.23-25)*

14 Ta'n tujiw ms't gisgatteg, Se'sus eliet aq epa'sit ugt'pung maw apostale'wijig.

15 Na telimaji, “Mawi puatmap mawatalultitesnu Siawa'timgewei wela'gewei ge's mu welmaje'w.

16 Telimuloq, ma nugu ap malqotmu igtig Siawa'timgewei wela'gewei maw gilew glapis Gjinisgam ilgwenata ms't mimajuinu'. Na tujiw giasgiw gji'tutoqs'p ta'n goqwei teplutg tliatew.”

17 Na wesua'latl nqani'psmunn aq miwatmuatl Nisgaml. Telimaji unaqapemg, “Ugsua'lug ula aq ta'n te'sioq wet samqwoltigw.

18 Telimuloq, ma nugu samqwaw moqopa'q glapis Gjinisgam pgisintew ugjit ilgwenanew ms't mimajuinu'.”

19 Pipnaqan wesua'toq aq miwatmuatl Gjin-
isgaml. Na tujiw nasgwa'toq aq ignmuaji un-
aqapemg. Teluet, “Ula na ntinin ta'n ignmuloq.
Ula siaw tla'taqatigw ta'n goqwei musga'tuloq aq
te's migwite'lmigw.”

20 G'satalultijig Se'sus ap wesgumaji na
nqani'psmunn. Teluet, “Ula nqanipsmun neia'toq
Gjinisgam ignmugsioq pilei teplumtingewei.
Pqoji tliatew ta'n tujiw nmal'tem guta'sgt'tew
aq npma's gujjieweigtug ugjit apigsigtmulin
gtlue'utiwal.

21 “Gatu ge' jigs'tigw, nat wen ntuisgalitew maw
pultieg patawutigtug.

22 Ni'n na mimajuinualsiap aq npma's st'ge' ta'n
Gjinisgam tel gisite'tg'p gatu mawi mtue'tew ugjit
na ji'nm ta'n tel gisite'tg ntuisgalin.”

23 Na apostale'wijig pipanimtultijig ta'n wen-
itew tla'tegetew.

Tegen apostale'wit me' gepmite'lmugsin je mu igtigi

24 Tel'gne'geg apostale'wijig gi'gaita'jig ta'n tegen
me' gepmite'lmugsiss je mu igtigi.

25 Se'sus nestuimaji, “Elege'wijig geggunmi'tij
ml'gigno'ti aq assumatiji na mimajuinu' ta'n mu
Lesui'peultiligwi. Ugs'tqamug niganpugultijig tel
wi'tujig, ‘mimajuinu'g witapua.’

26 Gatu gilew mu tlo'ltiwoq st'ge' negmow. Awna
ta'n wen gilew pewalsit me' gepme'g je mu igtigi
na amujpa elugowaji esgwia'tiliji. Ta'n wen gilew
pewalsit niganpuguin amujpa tel lugwet st'ge' na
lugowinu ta'n getu' apoqonmuaji igtigi.

27 Wen me' espe'g, ta'n wen epa'sit mijjin gisna ta'n wen mijipjewe'i pejo'toq? Tel'ta'sioq ta'n wen epa'sit mijjin me' gepme'g je mu ta'n wen mijipjewe'i pejo'toq. Gatu weji pginap ugjit lugowinuin.

28 “Gilew gis wijitgweiwioq ta'n te's'g metue'gl.

29 Wijei tli ignmultoqs'p assusultinew st'ge' nujj gis ignmuip assusin.

30 Mawpultitoqs'p ntp'tawutimg wa'so'q, Elg pmgopultitoqs'p elege'witewe'l mutputi'l aq assumatoqs'p Lesui'paq ta'n wetapegsultijig Je'gopo'q uggwisg na newtisgegsiliji je ta'pu piltu nemigsultiliji.”

*Gjimm'tu getu' nigtuo'laji Se'sus unaqapemg
(Matiw 26.31-35; Malg 14.27-31; Sa'n 13.36-38)*

31 Se'sus telimatl Pie'lal, “Simon, jigs'tui. Na Gjimm'tu etawet ugtnu'gwalugsinew ta'n te'sioq. Getu' nigtuo'lugsioq, lpa wijei ta'n nuji iga'taqug tel tepgiso'toqol glumgl aq siguaqs'te'ggn.

32 Gatu a'sutmessewulap ugjit siawi gtlams'tasin ni'neg. Ta'n tujiw apaji lita'sualites, pewalul apoqonmuan gitapaq siawi gtlams'tasultinew ni'neg.”

33 Pie'l telimatl, “Gjisaqamaw, gisgaje'i wijeu'lin laplusang aq mawi npmn maw gi'l.”

34 Gatu Se'sus telimatl, “Pie'l, telimul, gisgug gesgmnaq napew getu'g, gi'l si'st petgwasites.”

*Amuj nespnmug gpo'jmuaq, mijipjewe'i mun'ti
aq tlawo'q*

35 Na tujiw Se'sus pipanimaji unaqapemg, “Ta'n tujiw elgimuloqop na telimuloqop mo nespnanew

gpo'jmuaq, mijipjewe mun'ti gisna piamiejig mg'sng, mo goqwei nuta'mawoqop?"

Telima'titl, "Moqwa', lpa mo goqwei nuta'maweg'p."

³⁶ Se'sus teluet, "Gatu nige', ta'n wen geggungl ugpo'jm gisna mijipjewe mun'ti nespntal. Ta'n wen mo tlawo'qomigw amujpa netuisgelatl uggotml ugjit pgwateluan.

³⁷ Telimuloq, Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, 'Mimajuinu'g tle'watal st'ge' lue'winu.' Ula amujpa tliatew.

Ta'n goqwei tla'litaq gis ewi'gas'g'p Gjinisgam ugtwi'gatignigtug aq nige' pem tliaq."

³⁸ Unaqapemg telima'titl, "Gjisaqamaw geggung'tjig tapusijig tlawo'q."

Se'sus telimaji, "Tepiejig negla."

*Se'sus a'sutmat na gm'tn teluisit Olipet
(Matiw 26.1-5; Malg 14.1,2; Sa'n 11.45-53)*

³⁹ Na tujiw Se'sus naqt'g gjigan aq eliet na gm'tn tel wi'tut Olipet st'ge' gaqaisg sipeliw tla'teget. Unaqapemg wijeiuji.

⁴⁰ Ta'n tujiw na'te'l peita'jig, telimaji, "A'sutma'tigw ugjit Mn'tu mu gisa'lugsiwoq pata'taqatinew."

⁴¹ Naqalaji unaqapemg aq eliet naqajijge'le'l. Na'te'l nutgul'pa'sit aq a'sutmat.

⁴² "Gisiteget gi'l na nujj, mu ignmuiwn ulmaje'n. Gatu mut tla'tegew ta'n tel puatm, awna tla'tega ta'n tel puatmn."

⁴³ Ansale'wit wejiet wa'so'q aq apoqonmuatl ugjit ml'gigna'lin.

44 Se'sus no'q ulmajita'sij me' aji a'sutmat glapis mal'tewitgniet. Tegnet maw mal'tew aq nit-jaquntesgl maqamigeg.

45 Ta'n tujiw gaqi a'sutmat apaja'sit ta'n un-aqapemg eimu'tiliji. Nep'tiliji, muta tetuji ulmajita'sultiliji.

46 Na telimaji, “Goqwei ugjit wet nep'tioq? Mn'jita'qw aq me' a'sutma'tigw ugjit mu pata'taqatinew.”

Se'sus wesua'lut

(Matiw 26.47-56; Malg 14.43-50; Sa'n 18.3-11)

47 Me' etlewistoq ta'n tujiw pugwenniji mima-juinu' peita'liji. Suta na Se'sus unaqapeml ilgwenaji. Na eliet Se'suseg ugjit usgaqalman.

48 Se'sus telimatl, “Ni'n na mimajuinualsiap. Getu' ugsaqanmin ugjit musga'lanew wegla mijajuinu'g ni'n na negm ta'n netuisgalit?”

49 Ta'siliji Se'sus unaqapemg gigjiw eimu'tiliji. Nemitu'tij ta'n getu' tliaq, pipanima'titl, “Gjisaqamaw, pewalieg matnanew aq e'wmanew tlawo'q?”

50 Na newte'jit taqamatl espe'g patlia's uglugow-inuml aq mente'muatl inaqanei ugs'tuaqan.

51 Se'sus telimaji, “Punintultigw!” Na tujiw ugs'tuaqan apat nasa'tuaj aq smtug gisi npitmuaj.

52 Se'sus gelulaji na niganpugultiliji patlia'sg, a'sutuo'guomewei sma'gnisg aq igtigi niganpugultiliji muta peita'liji ugsua'lan. Na telimaji, “Nespn-moqol pugumaqann aq espo'qwas'gig. Tal gis peji ugsua'lioq st'ge' ni'n na gmutnes?”

53 Te'sigisg'g wijitgweiuloqop gjia'sutuo'guomg gatu mo wesua'liwoqop na'te'l. Gatu nige' gisi

ignmugsioq ml'gigno'ti ugjit tla'taqatinew ta'n teli gsatmoq.”

Pie'l petgwasilitl Se'susal

(Matiw 26.57,58,69-75; Malg 14.53,54,66-72; Sa'n 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Na wesua'la'titl Se'susal aq ela'la'titl espe'g patlia's wiguaq. Pie'l ugtejge'l majulgwalaji.

⁵⁵ Nat wen pugtew gisitoqos iga'taqang na gigjiw espe'g patlia's wiguaq. Pie'l eliet na'te'l ta'n mimajuinu'g gigto'qopugultijig pugtewigtug.

⁵⁶ Ge's pemgopij gigjiw na pugtew na mal-jewe'j lugowinu'sgw nemiatl Pie'lal aq migwamatl. Na telimaji igtigi, “Ula ji'nm wijitgweiwapnn Se'susal.”

⁵⁷ Pie'l petgwasit aq teluet, “E'pit, mo nenuaq negm!”

⁵⁸ Tel'gne'geg igtig elg migwite'lmatl aq telimatl, “Gi'l na majulgwalt ala ji'nm.”

Pie'l teluet, “Ji'nm, ni'n mu na unaqapeml!”

⁵⁹ Ap tel'gne'ge'l igtig melgi tluet, “Na teliaq, ula ji'nm wijitgweiwapnn Se'susal muta negm na Galaliewa'j.”

⁶⁰ Gatu Pie'l teluet, “Ji'nm, mo geitu ta'n goqwei wesgutmn!”

Na jiniw ge's etlewo'gwet, napew getu'g.

⁶¹ Gjisaqamaw gigto'qopugua'sit aq angamatl Pie'lal. Na tujiw Pie'l migwite'tg ta'n gi's teluelipnn muta telimut'pnn, “Ge's mu napew getu'g egsitpu'g, si'st tluetes mo nenuiwn.”

⁶² Pie'l nige' tewiet aq gesimt'g muta no'q mesge'g.

Se'sus emegweiut

(Matiw 26.67,68; Malg 14.65)

⁶³ Na ji'n mug ta'n gegguna'titl Se'susal penoqite'lma'titl aq matta'titl.

⁶⁴ Oqonisgwepilmua'titl ugpugugul aq pipanima'titl, "Wen taqam'sg's? Tliminen."

⁶⁵ Aq siaw penoqite'lma'titl aq siawi almima'titl.

Se'sus pisgwa'lut gjipatia'sl wiguaq ugjit ilsuman

(Matiw 26.59-66; Malg 14.55-64; Sa'n 18.19-24)

⁶⁶ Ta'n tujiw gisapniaq, na niganpugultijig, niganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig tplutaqan mawita'jig aq Se'susal pegisula'titl ta'n etl mawia'tijig.

⁶⁷ Pipanima'titl, "Ge' tliminen, gi'l na giasgiw Nujiugs'tawi'wet?"

Se'sus teluet, "Pa na tlimuloq ma gtlams'tuiwoq.

⁶⁸ Lpa goqwei pipanimultoqs'p, ma goqwei tlimiwoq.

⁶⁹ Ni'n na mimajuinualsiap aq nige' weja'tegemg pmgopites Gjnisgam ta'n mawignat ugtinaqanmg."

⁷⁰ Na pugwelgig pipanima'titl, "Na to'q, gi'l na Gjnisgam Uggwisl?"

Telimaji, "Ms't gilew telueioq ni'n na negm."

⁷¹ Na tujiw teluejig, "Mo nugu tal wegaqqwig pilue'g el wi'tmasultijig getu' nutmueg ta'n igtigig teluejig muta gis nutaqatt ta'n teluet."

23

Se'sus ela'lut Piloteg

(Matiw 27.1,2,11-14; Malg 15.1-5; Sa'n 18.28-38)

1 Na tujiw ms't maita'jig aq Se'susal ela'la'titl ugjit qamin nigantug Lo'mewa'j g'p'pno'lewit teluisit Pilot,

2 Na poqji elsutmua'titl aq teluejig, "Nutaqatt'p ula ji'nm opl gina'muapni mimajuinu' tleiawul-tiliji nm'tginen. Na telimapni, 'Mut ignmuanew suliewei na elege'wit.' Teluet negm na Lo'mewei elege'wit ta'n teluisit Nujiugs'tawi'wet."

3 Pilot pipanimatl, "Gi'l na Lesui'paq ugtelege'witemual?"

Se'sus telimatl, "Na teliaq teluen."

4 Na tujiw Pilot telimaji niganpugultiliji patlia'sg aq mimajuinu'g ta'n eimu'tiliji na'te'l, "Mo geitu goqwei amsalteg ula ji'nm. Ma gisi ilsumaq."

5 Gatu patlia'sg aq mimajuinu'g ma'munsaiwa'titl Pilotal, "Isum Se'sus ta'n goqwei gegina'muaj mimajuinu' aq ta'n gisa'laji matntultinew. Poqji gina'muep Galaliewa'gig aq gigo'qwa'sip ta'n telgi'g Jutiaewa'gig aq nige' pegising tet ugjit gina'muen."

Se'sus petgimut Eloteg

6 Ta'n tujiw Pilot nutuaj ta'n goqwei telueliji, pipanimaji, "Ula ji'nm na Galaliewa'juit?"

7 Ta'n tujiw geitoq Se'sus tleiawit ta'n Elot etl niganpuguij, na elgimatl Se'susal Eloteg, muta Elot etl mittugwet Selusalemg.

8 Elot no'q wel'ta'sit ta'n tujiw nemiaj Se'susal. Nutg'p ta'n tela'tegelipnn aq getu' nmiapnn Se'susal gi's sa'q. Getu' nmiatl npilan nat wenn gisna tla'tegelin paqalaiwaqan.

9 Glaman Elot pipanimatl pugwelgl ta'n goqwe'l gatu Se'sus mo goqwei teluegw.

¹⁰ Na niganpugultijig patlia'sg aq ta'ni nuji-ina'mua'tijig tplutaqan gaqamultijig aq gesigawi elsutmua'titl Se'susal.

¹¹ Elot aq ugsma'gnismg naso'tula'titl Se'susal elege'wamug aligew, penoqite'lma'titl aq emege-wei'wa'titl. Na tujiw Elot apatgimatl Piloteg.

¹² Pilot aq Elot masgeltipnig gatu nige' gisaqan-majig witapewijig.

Se'sus ilsumut ne'po'qsin

(Matiw 27.15-26; Malg 15.6-15; Sa'n 18.39–19.16)

¹³ Pilot wigumaji niganpugultiliji patlia'sg, igtigi niganpugultiliji aq igtigi mimajuinu.

¹⁴ Telimaji, “Pegisituioq ula ji'nm aq telueioq opl gina'muaji mimajuinu'. Gigji pipaning'p ge's gaqamultioq tet aq mo eigtnug goqwei ta'n opla'teget aq mo telianug ta'n goqwei elsutmua'titl.

¹⁵ Elot mo geitug goqwei opla'tegelin muta ap-atgimapnn nineneg. Mo goqwei eigtnug ta'n am-salteg we'gaw ugjit ne'po'qsin.

¹⁶ Gatu gisa'la's wisqapaqtoqsin aq na tujiw iga'la's.” [

¹⁷ Te's Siawa'tingewei na'gweg Pilot apjiw pi-panimut ugjit iga'lan newte'jilitl.]

¹⁸ Gatu ms't sesgu'tijig, “Ne'po'q ula ji'nm! Laplusang tualqa'l Palapas!”

¹⁹ Palapas weji pija'lut laplusang muta pegwato-qop matnaqqewaqaan gjigang aq ilsutmut'p muta ne'pa'lapnn mimajuinu'l.

²⁰ Pilot getu' iga'latl Se'susal glaman gelulaji mi-majuinu ap.

21 Awna asitepugua'titl, "Amujpa gujjiewto't! Gujjiewta'nej!"

22 Pilot gelulaji mimajuinu' si'stewei ap. Pimpanimaji, "Tali opla'tegep? Mo geitu ta'n goqwei opla'toqop. Mo te'pmug npuaqan. Gisa'la's wisqapaqtoqsin aq iga'la's."

23 Gatu mimajuinu'g siaw ml'gi sesgu'tijig, "Amujpa gujjiewto't!" Na tujiw mesnmi'tij ta'n tel puatmi'tij.

24 Pilot ignmuaji ta'n goqwei pipanigesultiliji, na ilsumatl Se'susal ne'po'qsilin.

25 Na tujiw iga'latl na ji'nmul ta'n pija'lut'p muta gisa'toqop matnaqqewaqaan aq ne'pa'taqaan. Na ilsumatl Se'susal ugjit gujjiewto'qslin st'ge' ta'n mimajuinu'g tel puatmi'tij.

*Se'sus pema'lut ge'gutnug ta'n ne'po'qsin
(Matiw 27.32-44; Malg 15.21-32; Sa'n 19.17-27)*

26 Ge's sma'gnisg ejigla'la'titl Se'susal gjigang, na a'sugua'titl ji'nmul ta'n wejgu'elitl. Ula ji'nm teluisit Simon aq tleiawit Sailin. Na sma'gnisg goqqwa'la'titl aq gisa'la'titl pemapilmlitl gujjiewei ugtejg Se'susal.

27 Pugwelgig mimajuinu'g pemulgwala'titl Se'susal. Eimu'tijig e'pijig pemulgwala'tij aq nesp'temultijig. Wel maita'sultijig ugjit Se'susal.

28 Se'sus naqa'sit aq telimaji, "E'pijig, tleiawultioq Selusalemg, mut atgitemultinew ugjit ni'n. Atgitemultigw ugjit gilew aq gn'januaq.

29 Wejgu'aqal na'gwegl ta'n tujiw mimajuinu'g tluetaq, 'Tetuji ulo'ltijig e'pijig ta'nig menaq un'janulti'gw, gisna menaq angweiwa'tigwi mijua'ji'jg

gisna menaq wet sma'tigwi ugpusgunuaq.'

³⁰ Na tujiw mimajuinu'g tluetaq, 'Pajiji gitnm'titesnu.

Uliatew gm'tng nisa'lugwia'tij ta'n eimu'ti'gw aq soqoqamigeql oqonitgwetoqsi'gw.'

³¹ Pa na mimajuinu'g tla'li'tij ni'n ta'n mo goqwei opla'tu, tala'lultaq gilew ta'n opla'taqatioq?"

Se'sus etli gujjiewto't

³² Tapusijig ji'nmug, na gitg gmutnesg, pem gl'taqana'tiji ugjit ne'po'qsilin maw Se'susal.

³³ Ta'n tujiw peita'tij ge'gutnug tel wi'tmi'tij, "Waqan'tewatpat," na etl gujjiewto't Se'sus maw tapusijig gmutnesg, newte'jit ugtinaqanmg aq igtig ugpatatujmg.

³⁴ Se'sus teluet, "Gisiteget, gi'l na nujj, apigsigtug wegla mimajuinu'g muta mo geitu'ti'gw ta'n tela'taqati'tij."

Na sma'gnisg elegetua'titl Se'susal utapsun toqo pas'g tepitultijig.

³⁵ Na mimajuinu'g angaptmi'tij ms't ta'n teliaq ge's Lesui'paq niganpugultijig maligima'titl Se'susal. Teluejig, "Gisi ugs'tawiapni igtigi. Pa na negmewiss na Nujiugs'tawi'wet ta'n Gjinisgaml megnpnn, ugs'tawi'sij."

³⁶ Sma'gnisg na elg penoqite'lma'titl Se'susal. Ela'tua'tij anawtigewei moqopa'q aq pewala'titl samqwalin.

³⁷ Telima'titl, "Ugs'tawi'si, pa na elege'witewi's'p ugjit Lesui'paq."

³⁸ Na g'p'taq ta'n Se'sus gaqapijing ewi'gas'gl wegla glusuaqann, "Lesui'paq ugtelege'witemual."

³⁹ Newte'jit na gmutnesg ta'n gmetug gaqapijing anmimatl Se'susal. Telimatl, “Pa na gi'l na Nuji-ugs'tawi'wet, ugs'tawi'si aq maw ninen?”

⁴⁰ Gatu na igtig gmutnes mo gesatmug ta'n gis tluelitl, aq telimatl, “Mu jipalawt Gjnisgam. Wijei telsumulg'p st'ge' negm.

⁴¹ Tetapusutasi'gw, muta mesnmu'g ta'n tel te'pmu'g, gatu negm mo goqwei opla'tugup.”

⁴² Na tujiw telimatl Se'susal, “Se'sus, migwite'lmites, ta'n tujiw pginis gtelege'wa'ging.”

⁴³ Se'sus telimatl, “Teplumul, gisgug wijitgwei-wites wa'so'q.”

Se'sus nepg

(Matiw 27.45-56; Malg 15.33-41; Sa'n 19.28-30)

⁴⁴ Na panaemg mewlia'gweg, oqonitpaqiaq ta'n telgi'g umutgiwaq glapis si'st ajiej.

⁴⁵ Ge's soqqwat, na mesgi'g elaqpilaqan tm-saqign ta'n gaqapitg gjia'sutuo'guomg pasgina'sg g'p'taq glapis epune'g.

⁴⁶ Se'sus gesigawwet aq teluet, “Gisiteget gi'l na nujj, njijaqamij iga'l'g gpitng.” Ula na gis tluej, na nepg.

⁴⁷ Ta'n tujiw niganpuguit sma'gnis nemitoq ta'n gis tliaq, gepmite'lmatl Gjnisgaml. Teluet, “Get-loqo na getlamiesnaq ji'nmaq.”

⁴⁸ Pugwelgig mimajuinu'g mawiepnig gatu nige' apajinmita'jig ta'n tujiw gis nemitu'tij ta'n goqwei gis tliaq. Ugpusunual pem matte'mi'titl muta ulmajita'sultijig.

⁴⁹ Gatu Se'sus witapa aq witapesgwa ta'n peji wije'wa'tipnn weja'tegemg Galaliewa'gig, gmetug

gaqamultijig. Esgmatmi'tij nmituanew ta'n goqwei tliatew.

Se'sus utqutalut

(Matiw 27.57-61; Malg 15.42-47; Sa'n 19.38-42)

⁵⁰ Na eig na'te'lji'nm ta'n teluisit So'sep. Tleiawit Lesui'pewei utan teluisig Alimatia. Gelu'sit aq ms't wenn gepmite'lmatl. Na niganpugutuaji ta'siliji Lesui'pa.

⁵¹ Mo wel'te'tmug'p ta'n telsutmi'tip ugjit Se'susal gujjiewto'qslin. Pewalatl Gjinisgaml pgisinnin aq ilgwenanew ms't mimajuinu'g ugs'tqamug.

⁵² Eliet Piloteg aq pipanigesit gis utqutalan Se'susal.

⁵³ Nisa'latl Se'susal gujjieweigtug aq oqonisgwa'latl atla'wegnigtug. Iga'latl elmalqeigtug ta'n gun'tew pitu' mulqata's'g'p. Na utqutaqan me'mnaq e'wa's'gtug.

⁵⁴ Na na'gweg ta'n ilajugtmi'tij atlasmutigisg'g gaqiaq aq atlasmutigisg'g poqtamgiaq.

⁵⁵ Na e'pijig ta'n peji wije'wa'tipnn Se'susal weja'tegemg Galaliewa'gig wije'wa'titl So'sepal utqutaqane'gatih aq angama'titl ge's Se'susal utqutalut.

⁵⁶ Na tujiw enmita'jig aq gisgaja'tu'titl weljema'gewe'l aq welima'qal mime'l ugjit mima'lanew Se'susal. Atlasmultijig atlasmutigisgug st'ge' ta'n ewi'gas'g Nisgamewei tplutaqan.

24

Se'sus minua'lut

(Matiw 28.1-10; Malg 16.1-8; Sa'n 20.1-10)

¹ Aqan'tie'umg no'q gesi egsitpu'g e'pijig el'ta'jig npuinue'gatig. Nespnmittl weljema'gewe'l ta'n gisgaja'tu'tipnn.

² Nemitu'tij na gun'tew ejigl te't'pja'tas'g na ta'n elmalqei gep'joqwa's'g'p.

³ Glaman pisgwita'jig gatu mo we'jia'tigul Se'susal.

⁴ Mo geitu'ti'gw ta'n gis tliaq. Na jiniw tapusijig ji'nmug gesi wape'gna'qig gaqamijig gmetug negmoweg.

⁵ Me' gatu na e'pijig gesigaw jipaqita'jig aq nutgulpita'jig. Na ji'nmug telimgwi'tiji, "Goqwei ugjit utqutaqane'gatig al gwiluoq negm ta'n mimajit?"

⁶ Mo eimug tet. Gis minunsit. Migwite'tmug ta'n telimugsioqop ge's me' eimu'tioqop Galaliewa'gig.

⁷ Teluep, 'Ni'n na mimajuinualsiap aq amujpa ignmueta'sia's ugjit pata'tegewinu'g gujjiewte'ite'n gatu minunsites si'stewei na'gweg.'

⁸ Na tujiw e'pijig migwite'tmua'titl ugglusuaqanml.

⁹ Apaita'jig gjigang aq telima'tiji na newtisgegsiliji je newt apostale'wiliji aq igtigi Se'sus unaqapemg.

¹⁰ Negla e'pijig na Mal Matle'n, Joana, Mali ta'n uggwisl teluisilitl Ji'mej. Negmow aq igtigig e'pijig telima'tiji ms't apostale'wiliji ta'n goqwe'l gi's nemitu'tipnn.

¹¹ Gatu apostale'wijig tel'ta'sultijig e'piliji papewistultiliji aq mo getlams'tua'tigwi.

12 Na tujiw Pie'l maja'sit aq eliet na npuinue'gatig. Golomgwa'sit aq pisgwapa'sit gatu mo wenn nemiagul. Pas'g nemitog utqutamgewe'l aligal. Paqalaig, enmiet wiguaq aq angite'tg ta'n gis tliaq.

*Tapusiliji Se'sus unaqapemg enma'tijig
(Malg 16.12,13)*

13 Na wije na'gweg tapusiliji Se'sus unaqapemg ela'tiliji na utanji'j teluisig Eme'us. Eteg na'tami newtisga'qal je newt gilam'tl weja'tegemg Selusalemg.

14 Na etli agnutmajig ta'n goqwe'l gis tliaqal Selusalemg.

15 Ge's pem agnutma'tij, na Se'sus etepnaji aq na tujiw pem wije'waji.

16 Na nemia'titl pas'g mu nenua'tigul.

17 Se'sus pipanimaji, “Goqwei wesgutmoq ge's pema'tioq?”

Na tapusijig naqapugua'tijig aq no'q ewlapewijig.

18 Na newte'jit teluisit Gliopas telimatl, “Etug gi'l pas'g emittugwe'winu Selusalemg aq mu eimu't'p ta'n wegla gis tliaqal na enmigiaspiaqal na'gwegl?”

19 Se'sus pipanimaji, “U't ta taliaq?”

Telima'titl, “Wesgutmeg ta'n goqwe'l gis tliaqal ugjit na Se'suso'q, Nasaletg tleiawipnaq. Ula ji'nmaq na niganigjitegewinuaq. Melgignaqal ugglusuaqanml aq mesgi'gl lugowaqann elugwatg'pnn. Tetapua'lapnn Gjinisgaml. Pugwenniji mimajuinu'g wel'te'tmua'tipnn.

²⁰ Na niganpugultijig patlia'sg aq nuji ilsutaqati-jig ugjit Lesui'paq ilsuma'tipnn ugjit ne'po'qsilin aq na tujiw gujjiewto't'pnaq.

²¹ Na elita'sualg'tt'p negm na newte'jisoq ta'n gisi ugs'tawiata Lesui'paq. Na nige' gisi nsuguna'q ula gis tliaq.

²² Alt e'pijig, ta'nig getlams'tua'titl Se'susal, paqalaiugsieg'pnig. Na gisapniaq, el'ta'pnig ta'n elisnnipnn,

²³ gatu mo tami we'jia'tigupnn. Na apaja'tipnig ta'n eimu'tieg aq telimugsieg'pnig, 'Ta'n elisinaq nemi'g'tt'pnig ansale'wijig ta'n telimugsiegig Se'sus mimajit.'

²⁴ Na ta'siliji Se'sus unaqapemg el'ta'lipni na'te'l. Tel nmitu'tip st'ge' ta'n e'pijig teluepnig. Telteg gatu mo wen nemiagupnn Se'susal."

²⁵ Na tujiw Se'sus telimaji, "Ewle'jioq aq mo getlams'tmuoq ta'n gis tliaq. Na tel gesguggl ggamlamunual, mu gisi ns'tmu'tiwoq ta'n niganigjitegewinugi'g gis tluetipnig.

²⁶ Getloqo Nujiugs'tawi'wet amujpa ma'muni ulmaje'g aq na tujiw pisgwa't wa'so'q ta'n etl gepmite'lmuj."

²⁷ Na tujiw Se'sus gegnua'tuaji ta'n goqwe'l ewi'gas'gl Gjinisgam ugtwi'gatigng ugjit ta'n tela'luj. Gegnua'tuaji ms't goqwe'l ta'n Mowiso'q aq niganigjitegewinugi'g ewi'gmi'tipnn ugjit ta'n tela'luj.

²⁸ Na glapis pem tepawita'tijig na utanji'j ta'n tapusijig pem la'tijig, na tel'te'lma'titl Se'susal siawa'silin.

²⁹ Toqo munsaiwa'titl naqa'silin. Telima'titl, "Wijitgweiwinen aq tli gt'guni tet. Geget wela'gw

aq poqji oqonitpaqiaq.” Na glaman siaw wije'waji aq pisgwa't wiguaq.

³⁰ Ta'n tujiw na wela'gewei gisgatteg, pemgo-pita'jig aq Se'sus wesua'toq pipnaqan aq miwatmuatl Nisgaml. Temina'toq pipnaqan aq ignmuaji.

³¹ Na tujiw nenua'titl, gatu smtug Se'susal etli gs'ga'silitaq.

³² Telimtijig, “A' na migwite'te'n ta'n pema'tieg'p awtigtug teli ulgwiwinu'gup. Etl gelulugsi'gup aq gegnua'tugsi'gup Gjinisgam ugtwi'gatign.”

³³ Na smtug apsgwa'tijig Selusalemg naji agnutmua'tiji newtisgegsiliji je newt Se'sus unaqapemg aq igtigi mimajuinu' ta'ni etl mawia'tiliji maw Se'sus unaqapemg.

³⁴ Ta'n tujiw pisgwa'tij, telimujig, “Gjisaqamaw gis minunsit. Simon gi's nemiatl.”

³⁵ Na tapusijig agnutmi'tij ta'n goqwei teliaqap awtigtug aq ta'n tel nenua'tipnn Se'susal ge's temina'tuliteg pipnaqan.

*Se'sus neia'sit ta'n apostale'wiliji eimu'tiliji
(Matiw 28.16-20; Malg 16.14-18; Sa'n 20.19-23;
Paqalaiwaqann 1.6-8)*

³⁶ Ge's wegla etl agnutmi'tij, jiniw Se'sus neia'sit aq gaqamit maw negmow. Telimaji, “Gjinisgam gis ignmugsioq wantaqo'ti ggamlamunuaq.”

³⁷ No'q paqalaiultijig aq jipaqita'jig muta tel'ta'sultijig sg'te'gmujl nemia'titl.

³⁸ Pipanimaji, “Goqwei ugjit welmajita'sultioq? Goqwei ugjit weji megtmoq?”

³⁹ Angaptmug npitnn aq ngatl aq nmitutoqs'p ni'n na. Sama'ligw aq gji'toqs'p muta sg'te'gmuj mo wa'qigw gisna waqan'tewigw st'ge' ni'n.”

⁴⁰ Ge's ula etl tlimaji, neia'tuaji ugpitnn aq ugg-watl.

⁴¹ Paqalaiultijig aq elt wel'ta'sultijig gatu me' megtmi'tij na glaman Se'sus pipanimaji, “Geggunmoq goqwei mijjuaqan tet?”

⁴² Ignmua'titl mussew nme'juei ta'n gissilitl.

⁴³ Malqotg ge's etli angama'tij.

⁴⁴ Na tujiw telimaji, “Ge's wijitgweiuloqop, na gis nigan tlimuloqop wegla ta'n gis tliaq. Mowiso'q, niganigjitegewinugi'g aq negmow ta'n gis wi'gmi'tip na gtapegiaqanei wi'gatign gis wi'gmi'tipnn wegla ta'n tela'ling'p ni'n aq ms't giasgiw wet tliaq.”

⁴⁵ Na tujiw gisa'laji gisi ns'tmnew ta'n goqwe'l ewi'gas'gl Gjinisgam ugtwi'gatigng.

⁴⁶ Na telimaji, “Ula na tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, ‘Na Nujiugs'tawi'wet amujpa ulmaje'tew aq np'tew. Na utqutalutew aq ugji min-unsitew nesuguna'q iga'qt'tew.

⁴⁷ Ignmuata unaqapemg assusuti ugjit 'lta'new ta'n telgi'g ugs'tqamug aq tlimanew ms't mima-juinu' na gelu'lg agnutmaqan. Ula agnutmaqan na Gjinisgam tli apigsigtuata mimajuinu' ta'n gawas-gita'sultiliji aq jiglita'tiliji lue'utigug. Tmg ula agnutmaqan amujpa agnutma'tas'g Selusalemg.’

⁴⁸ Gilew gi's nemituoqopnn ta'n tliaqapnn.

⁴⁹ Telimuloq elgitmultoqs'p na Wejuli Nisgam ta'n nujj teplumugsioqop ignmugsinew. Gatu amujpa pe'l esgma'tioq ula gjigang glapis ignmultoqs'p ula ml'gigno'ti ta'n wejiaq wa'so'q.”

*Se'sus wenaqa'lut wa'so'q**(Malg 16.19,20; Paqalaiwaqann 1.9-11)*

⁵⁰ Na tujiw naqtmu'tijig na gjigang, Se'sus ela'laji unaqapemg tepaw Pettani. Na'te'l wenaqa'toqol ugpitnn aq a'sutmessewaji unaqapemg.

⁵¹ Ge's etli a'sutmessewaji ejigla'lut aq wenaqa'lut wa'so'q.

⁵² Na unaqapemg apaita'jig Selusalemg. Me' gatu tetuji ulgwijultijig.

⁵³ Giwnaqa wesgowita'jig gjia'sutuo'guomg. Miwa'la'titl Gjinisgaml aq emtoqwala'titl ugjit ms't goqwei gis tliaq. Na ms't.

Gelulg Glusuaqan: Gisiteget Agnutmugsi'gw Mi'kmaq: Mi'kmaq New Testament New Testament only

copyright © 2003 Canadian Bible Society

Language: Mi'kmaq

Translation by: Canadian Bible Society

Mi'kmaq New Testament About Mi'kmaq

Mi'kmaq is an Eastern Algonquian language, spoken by the Mi'kmaq First Nations people indigenous to Canada's Maritime Provinces and the Gaspé Peninsula of Quebec, with some dialects extending into Maine in the U.S. The nation has a population of about 40,000, of whom nearly 11,000 speak the Mi'kmaq language. Once written in Mi'kmaq hieroglyphic writing, it is now written using mostly letters of the standard Latin alphabet.

About This Translation

This is a translation of the New Testament in the Mi'kmaq dialect spoken in Quebec. The translation was coordinated under the auspices of the North American Branch of the Summer Institute of Linguistics. If you are interested in obtaining a printed copy of this Bible, please contact the Canadian Bible Society at <http://www.biblescanada.com>.

Copyright Information

The New Testament in Mi'kmaq © 1998 Canadian Bible Society

The text of the New Testament in Mi'kmaq that appears in this electronic format or website is for personal use only.

Up to five hundred (500) verses of the Bible text in any form (written, visual, electronic or audio) may be quoted without permission. The quoted verses may not be more than 50% of a complete book of the Bible, or more than 25% of the total text of the work in which they are quoted. Prior written permission must be obtained for any other use of the text. Copyright acknowledgement must in all cases appear on the title or copyright page.

For more information on copyright conditions or to apply, visit <http://www.biblesociety.ca/copyright>

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

01b2c1f8-15e5-5274-84ee-867154576051